Підтримаймо демократію в Україні!

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXI П'ЯТНИЦЯ, 10 ГРУДНЯ РОКУ ЧИСЛО 50 VOL. CXI FRIDAY, DECEMBER 10, 2004 No. 50

Верховна Рада прийняла суттєві зміни до Конституції і до закону про вибори

Верховна Рада своїм рішенням 8 грудня послабила понаддвотижневе політичне протистояння в Україні, більшістю голосів прийнявши суттєві зміни до Конституції – зміни, які значно збільшать владу парламенту і запровадять державний устрій, подібний то того, який панує в демократичних країнах Европи. А зміни до виборчого закону практично унеможливлять фальсифікації під час виборів. За пакет цих змін віддали свої голоси 402 депутати з 442, зареєстрованих у залі засідань, „проти" – 21 депутат, не голосувало 19. Ще 3 грудня Верховний суд України в своєму рішенні заявив, що фальсифікації під час голосування у другій турі 21 листопада були настільки машабними, що конституційне право кожного виборця в Україні на чесні і прозорі вибори було порушене. Внаслідок цього Верховний суд скасував оприлюднені Центральною виборчою комісією результати другої тури президентських виборів. Переголосування другої тури призначене на 26 грудня. Відчуваючи близьку перемогу, в дні 4–5 грудня найбільша дотепер кількість людей вийшла на Майдан Незалежности, щоб підтримати „Помаранчеву революцію", й одночасно в різних містах України відбувалися масові демонстрації солідарности з київськими акціями протесту. 6 листопада менша група залишилася на Майдані, а тисячі учасників від'їхали з Києва, обіцяючи повернутися наприкінці грудня.

КИЇВ. Президент України Л. Кучма (справа) і голова Верховної Ради В. Литвин 8 грудня показують прийняті зміни до Конституції і закон про вибори, що удосконалює систему проведення виборів, зліва – керівник апарату ВР В. Зайчук. *Фото: УНІАН*

Хроніка подій: 1 грудня - 8 грудня

Середа, 1 грудня

* У Маріїнському палаці закінчилося друге коло переговорів з участю В. Ющенка, В. Януковича, В. Литвина, президента Польщі Александра Кваснєвського, президента Литви Валдаса Адамкуса, голови ОБСЕ Яна Кубіша і голови російської Держдуми Бориса Гризлова. Досягнута домовленість полягала в тому, що сторони виключили можливість застосування сили для вирішення кризи в Україні, проблем, що виникли після другого туру виборів Президента України; також дійшли згоди щодо негайного розблькування праці органів державної влади і створення умов для виконання ними своїх функцій; щодо створення експертної групи для проведення термінового юридичного аналізу та внесення відповідних пропозицій про завершення виборів Президента України на підставі відповідного рішення Верховного суду України; щодо прийняття в пакеті, з внесенням змін до Закону „Про вибори Президента України", політичної реформи з внесенням змін до Конституції України та формування на цих засадах уряду України. Сторони закликали всі політичні сили в Україні при прийнятті рішень виходити з необхідности збереження територіальної цілісности України.

* Понад 500 працівників дипломатичного відомства України у спільній заяві висловили свою позицію, що Україну повинен очолити керівник, котрий має реальний мандат довіри народу. Дипломати заявляють, що вважають професійним і людським обов'язком оголосити про цю свою громадянську позицію, вони не можуть мовчки спостерігати за ситуацією, яка здатна поставити під сумнів демократичний розвиток України.

Четвер, 2 грудня

* Л. Кучма полетів до Москви, де увечорі на летовищі Внуково-2 зустрівся з президентом Росії В. Путіном. Там же вони провели прес-конференцію, під час якої В. Путін відверто висловився проти переголосування другої тури виборів в Україні і за призначення нових виборів. Він також вдався до грубого упередження, сказавши: „За офіційним переписом населення, в Україні проживає 17 відсотків етнічних росіян. Насправді – набагато більше. Це повністю російськомовна країна". У свою чергу, Л. Кучма сказав також щось малозрозуміле: „Без зусиль Росії щодо виходу з політичної кризи її завершення буде неможливим без втрати Україною свого обличчя". В. Ющенко вважає, що візита Л. Кучми до Москви не додасть нічого позитивного для розв'язання політичної кризи в Україні: „Я хотів би максимально відділити внутрішньополітичні процеси від будь-якого тиску – як з боку Сходу, так і Заходу. Я думаю, що і громада у цілому і виборці чудово розуміють, що пев-

(Продовження на стор. 3)

Свобода – на нашій вулиці

Фелікс Хмельковський

Це було 4 грудня. Круто піднімалася вгору вулиця Грушевського – до сірої будівлі Кабінету міністрів, яку споруджували як головну квартиру НКВД. Праворуч – Жовтневий палац, в підвалах якого у лиху годину більшовики розстріляли тисячі киян. Просто йти вулицею – важко. Слизько. Йти, пробираючись крізь плечі й спини – ще важче. Але мене заохочує присутність Тієї, якій я показую Мою революцію, мій пробуджений народ. Я вголос розповідаю про все, що так мене захоплює і надихає.

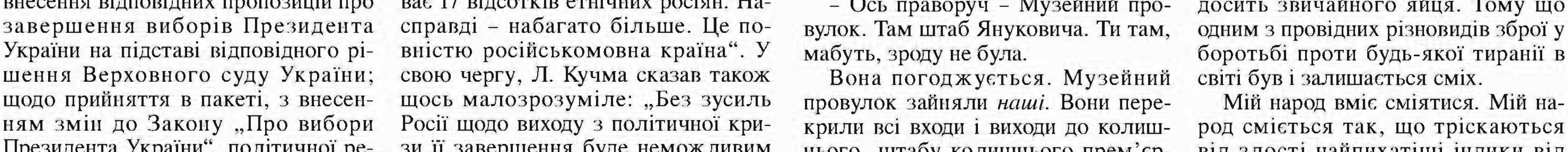
– Ось праворуч – Музейний провулок. Там штаб Януковича. Ти там, мабуть, зроду не була.

Вона погоджується. Музейний провулок зайняли *наші*. Вони перекрили всі входи і виходи до колишнього штабу колишнього прем'єр-міністра, щоб не дозволити вивезти або сховати документи, які підтверджують фальсифікації і порушення закону на виборах. Кілька годин тому патріоти затримали вантажівку, яка ніби вивозила сніг з двору Адміністрації Президента. Під снігом вони намагались вивезти розписки за отримання грошей за фальсифікації в першій турі виборів. Вантажівка була скерована нашими просто до Верховного суду, де тривали слухання про порушення законности під час виборів.

На стінах довкола развішані плякати : „Наші яйця наймічніші, тому що – повні штани". Яєчна тема ще довго разважатиме народ, тому що важко зустріти на світі прем'єра вагою 110 кілограмів, який зі страху гепнувся б на землю від влучання сирого курячого яйця. „Нас 48 мільйонів" – написано на іншому плякаті, який зображує безконечне число усе тих же курячих яєць. Сто літ тому, під час робітничих повстань 1905 року, люди розбирали бруківки на каміння, щоб кидати їх у представників влади, а тепер стало досить звичайного яйця. Тому що одним з провідних різновидів зброї у боротьбі проти будь-якої тиранії в світі був і залишається сміх.

Мій народ вміє сміятися. Мій народ сміється так, що тріскаються від злости найпихатіші індики від влади. На рідкісному валянку з тих, які взули захисники демократії на Майдані Незалежности, тепер не написано фломайстром „Made in California". Дама, яка – не приведи Господи! – тепер з усієї сили пнеться стати Першою Лейді країни виголосила недавно з донецької трибуни слова, які тепер луною повторюють усі телеканали України (дослівно,

(Продовження на стор. 12)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

ВР призначила новий склад ЦВК

КИЇВ. – Верховна Рада України голосуванням призначила новий склад Центральної виборчої комісії. Голосування відбувалося, за кандидатів пропорційно поданих парляментськими фракціями. За новий склад ЦВК проголосувало 410 з 445 народних депутатів, зареєстрованих у залі. До нового складу ЦВК обрано: Сергія Дубовика, Ярослава Давидовича, Ігоря Качура, Руслана Князевича, Андрія Магеру, Миколу Мельника, Марину Ставнійчук, Олександра Чупахіна, Жанну Усенко-Чорну, Валерія Шелудьк, Валентину Завалевську, Юрія Донченка, Анатолія Писаренка, Броніслава Райковського, Михайла Охендовського. Ще до проведення голосування за новий склад ЦВК колишній її колова Сергій Ківалов під скандування „Ганьба!" покинув залю засідань ВР.

Ю. Тимошенко проситиме КС визнати рішення ВР недійсним

КИЇВ. – 8 грудня Юлія Тимошенко повідомила, що не погоджується з позицією Віктора Ющенка, який, мовляв, пішов на компроміс з владою. Нагадаємо, що того ж дня ВР внесла зміни до Конституції України, проголосувавши за законопроєкт, а також за зміни до закону „Про вибори Президента України". Ю. Тимошенко заявила, що подасть заяву до Конституційного суду України з проханням визнати сьогоднішнє рішення ВР недійсним. Прийняті „пакетом" зміни до українського законодавства відразу після голосування підписав Президент України Леонід Кучма. Ю. Тимошенко заявила також і про те, що, як і раніше, продовжує підтримувати Віктора Ющенка, проте не поділяє його позиції.

Уряд Канади присилає 500 спостерігачів на вибори в Україні

ОТАВА. – Уряд Канади заявив, що надішле до 500 спостерігачів до складу місії ОБСЕ на переголосування другої тури президентських виборів в Україні 26 грудня, повідомив міністр закордонних справ Канади П'єрр Петігру по тому, як Організація з безпеки і співробітництва в Європі висловила наміри надіслати на повторну другу туру українських виборів додаткову кількість міжнародних спостерігачів. Представники української громади Канади звернулися до уряду з проханням профінансувати відрядження на українські вибори до 1500 спостерігачів.

На Майдані Незалежности

ЕС запропонував Україні допомогу у проведенні переголосування

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. – Прем'єр-міністер Голяндії Ян Петер Балкененде 5 грудня запропонував Президентові України Леонідові Кучмі підтримку з боку ЕС у проведенні переголосування другої тури президентських виборів 26 грудня. За словами голови голяндського уряду, Европейський Союз готовий послати в Україну спостерігачів за виборами і надати технічну допомогу. ЕС може відрядити в Україну значну кількість спостерігачів – до 800 осіб. Якнайбільше спостерігачів в Україну готова також прислати Організація з безпеки та співробітництва в Европі (ОБСЕ).

Молитва за єдність

ЛЬВІВ. – 5 грудня декілька сотень людей зібралося біля пам'ятника Данилові Галицькому, аби спільно помолитися за владу, президента, уряд, Верховну Раду та Верховний суд.Люди просили в Бога мудрости для можновладців, єдности для нації, єдности між Сходом і Заходом, благословення для всього народу, а також співали релігійних пісень. Молебень, організований Українським Католицьким університетом, зібрав навколо себе всі конфесії міста: православних, євангелистів, греко-католиків, римо-католиків, протестантів. – „Ми різні, але стали єдиними в молитві, – зазначив Валерій Марченко, пастор євангельської церкви „Гетсиманія". – Ми відкинули те, що нас роз'єднувало, і поєдналися в тому, що маємо спільне. А нині нас об'єднує майбутня доля України". На завершення учасники зі свічками в руках рушили на площу Ринок, після чого через центр попрямували до Католицького університету.

ОБСЕ надішле „якомога більше" спостерігачів в Україну

СОФІЯ, Болгарія. – 7 грудня завершилася дводенна конференція міністрів закордонних справ країн ОБСЕ, їх учасникам не вдалося узгодити текст декларації зі закликом до українських політиків сприяти проведенню чесного і відкритого повторного голосування у другій турі президентських виборів 26 грудня. Росія заблокувала ухвалення документу, звинувативши західні країни у втручанні у внутрішні справи України. Ситуація в Україні була однією з головних тем для дискусії в Софії. Головуючий в ОБСЕ міністер закордонних справ Болгарії Соломон Пасі привітав рішення Верховного суду України, яке визнає другу туру президентських виборів недійсною. Він підкреслив: „Зокрема ми очікуємо чесної кампанії та неупередженого її висвітлення у контрольованих державою ЗМІ", і також повідомив, що ОБСЕ готова надіслати повноцінну команду спостерігачів на проведення переголосування. С. Пасі висловив сподівання, що спостерігачі матимуть повний доступ до виборчого процесу, включаючи підрахунок голосів, і матимуть можливість виконувати місію без перешкод. 6 грудня у Софії на конференції ОБСЕ Колін Павел, секретар Державного департаменту США заявив, що український народ заслуговує на чесні вибори – і не має обирати між Сходом і Заходом. Він відкинув твердження Росії, що Захід, зокрема США і його союзники, намагаються вплинути на хід виборів в Україні. У справі України К. Павел сказав, що світ став свідком не втручання в демократію, а об'єднання міжнародної спільноти на підтримку демократії.

У Харкові відбувся з'їзд

ХАРКІВ. – 4 грудня відбувся захід, який його учасники називають „З'їздом депутатів усіх рівнів" – втім, у його праці взяли участь представники 15 областей, а також Києва та Севастополя. Початок заходу затримався на 40 хвилин через запізнення делегатів з Луганської та Донецької областей, а їх було біля 500 – майже половина залі. Майже всі донбаські депутати, які з'явилися зі запізненням, були у шарфах з символікою кандидата у президенти Віктора Януковича. Слова доповідача, голови Харківської обладміністрації Євгена Кушнарьова, про те, що з'їзд відбувається ані під помаранчевими, ані під біло-синіми знаменами, – зустріли у залі сміхом. Підсумкова заява з'їзду також містить звернення до чинного Президента Леоніда Кучми, аби він попросив Конституційний Суд дати оцінку переголосуванню другого туру. Також Є. Кушнарьов запропонував звернутися до Президента, аби той визначився з тим, чи є нині чинним Кабінет міністрів України. На відміну від з'їзду в Сіверськодонецьку, на з'їзді у Харкові не було жодного чужоземного політика; не було також і розмов про створення автономії на Сході. На своїх ініціятивах щодо федералізації країни як другого етапу конституційної реформи наголошували лише делегати від донецького реґіону, зокрема голова Донецької обласної ради Борис Колесников.

Офіційно розпочато передвиборну кампанію

КИЇВ. – Перед демонстрантами – ще одна передвиборна кампанія. Від 5 грудня в Україні, згідно з виборчим законодавством, дозволена передвиборна агітація. Згідно зі законом після того, як 4 грудня Центральна виборча комісія призначила вибори на 26 грудня, – два кандидати на посаду президента можуть розпочати агітацію. Як повідомила Юлія Тимошенко, В. Ющенко плянує посилити кампанію на сході країни, де засоби масової інформації, на думку опозиції, були на боці Віктора Януковича. Водночас, коментуючи теперішній перебіг подій у спробах опозиції досягти виконання своїх вимог, Ю. Тимошенко сказала, що В. Ющенко неодноразово пропонував гарантії Президентові Леонідові Кучмі після того, як він залишить посаду.

Викрадають релігійні речі

ХАРКІВ. – Невідомі особи 2 грудня виламали двері каплиці Святого Миколая, Української Греко-Католицької Церкви, і викрали Євангеліє, підсвічник та ікони з іконостасу. Цю тривожну інформацію повідомив своєму єпископові, Владиці Степанові Менькові, Екзархові Донецько-Харківському УГКЦ, настоятель каплиці о. Микола Семенович. Розбиті вікна і поламані двері, порозкидані церковні речі свідчать не тільки про зухвалість нападників, а й про їхнє бажання збезчестити храм. Отець М. Семенович звернувся до правоохоронних органів, і за фактом пограбування відкрито кримінальну справу.

У Львові звільняють чиновників

ЛЬВІВ. – Голова Львівської обласної державної адміністрації Олександер Сендега 1 грудня підписав заяву про звільнення свого заступника Володимира Герича, особисто повідомив керівник області під час сьогоднішнього засідання Львівської обласної ради. Керівник Львівської ОДА також підтвердив інформацію про те, що до центральних державних органів уже надіслано подання про звільнення обласних керівників – УМВС – Олега Сала, ДПА – Мирослава Хом'яка, Західної регіональної митниці – Тараса Козака, Обласного автотранспортного управління – Ігоря Думу та керівника державного об'єднання „Львівліс".

За час акції протесту злочинність у Києві знизилась

КИЇВ. – Рівень злочинности у Києві за час проведення віч проти фальсифікації виборів упав на 20-30 відсотків, у порівнянні з іншими місяцями цього року, – повідомляє 2 грудня Центр суспільних зв'язків Міністерства внутрішніх справ України в Києві. Менше стало квартирних крадіжок, звичайних вуличних пограбувань та хуліганств, які завжди властиві великим містам. Співробітники столичної міліції продовжують виконувати свою працю, незважаючи на політичну ситуацію в державі, – відзначили в МВС. Крім того, посадник Києва Олександер Омельченко зазначив, що акції протесту, що проходять в Києві, ніяк не позначилися на економічній ситуації в столиці.

За повідомленнями інформаційних агентств

Увага – інформація для виборців!

Повідомляємо громадян України, які проживають або перебувають у штатах Вермонт, Конектикат, Масачусетс, Мейн, Ню-Гемшир, Ню-Джерзі, Ню-Йорк, Пенсильванія, Ровд-Айленд, що 4 грудня 2004 року, на виконання рішення Верховного суду України, Центральна виборча комісія ухвалила постанову ч. 1273 „Про призначення повторного голосування з виборів Президента України 26 грудня 2004 року". Керуючись чинним виборчим законодавством України, дільнична виборча комісія закордонної виборчої дільниці ч. 94 при Генеральному консульстві України в Ню-Йорку прийматиме заяви про включення до списку виборців на цій дільниці до 18 грудня включно за таким графіком:

робочі дні до 17 грудня – з 9-ої до 18-ої год;
в суботу, 11 грудня – з 10-ої до 18-ої год.;
в неділю, 12 грудня – з 10-ої до 18-ої год;
в суботу, 18 грудня,
(останній день приймання заяв)
з 10-ої до 21-ої год.

Також інформуємо, що до списку виборців для повторного голосування 26 грудня будуть автоматично внесені усі ті громадяни, які значилися в списку виборців під час проведення першої та другої тури виборів, 31 жовтня та 21 листопада, крім тих, котрі були внесені до списку на підставі відкріпних посвідчень.

Тих виборців, котрі перебувають на консульському обліку в Генеральному консульстві в Ню-Йорку, проте не були внесені у список виборців, просимо надіслати на адресу комісії такі документи:

- копію (нотаріяльно посвідчувати її не треба)) першої сторінки Вашого дійсного пашпорту громадянина України для виїзду за кордон (так званого „закордонного пашпорта"), а також копію сторінки пашпорту зі штампом, що підтверджує факт Вашого перебування на консульському обліку;

- Вашу особисту заяву на ім'я комісії, складену у довільній формі, з обов'язковим зазначенням вашого прізвища, імені та по-батькові, Вашого місця проживання в США і Україні (для тих громадян, котрі перебувають на тимчасовому консульському обліку), року Вашого народження (для осіб, яким на день виборів виповнилося або виповниться 18 років – також день і місяць народження). Просимо вказати число Вашого контактного телефону, що допоможе членам комісії, у разі потреби, зв'язатися з Вами.

Виборці, які не брали участи ані в першій, ані в другій турі виборів, і не були внесені до списку виборців, у випадку бажання взяти участь у повторному голосуванні 26 грудня цього року, мають особисто звернутися до комісії з дійсним закордонним пашпортом і власноручно написати заяву про внесення їх до списку виборців.

У зв'язку з тим, що до чинного Закону України „Про вибори Президента України" цими днями внесені зміни, рекомендуємо усім виборцям уважно стежити за офіційними повідомленнями з України, або звертатися за роз'ясненнями до дільничної виборчої комісії за нижче поданим числом телефону.

Дільнична виборча комісія закордонної виборчої дільниці ч. 94 окремого закордонного виборчого округу в США, штат Ню-Йорк, 10017, м. Ню-Йорк, вул. Іст 49, буд. 240.
Тел.: (917) 353-0057

Хроніка...

(Продовження зі стор. 1)

на двостороння політична активність у період виборів, чи напередодні виборів, ставила собі за мету привнести певні ознаки тиску. Джерелом влади є народ, і джерело влади знаходиться в Україні, а не за кордоном", – підкреслив В. Ющенко і додав, що йому соромно за президента, котрий їздить до Москви за підтримкою.

* Юлія Тимошенко повідомила, що Комітет національного порятунку вже підготував заяву до СБУ і Генеральної прокуратури про порушення кримінальної справи проти Президента Л. Кучми – за навмисну бездіяльність, оскільки Л.Кучма не вносить до парляменту пропозиції щодо узгодженого нового складу Центральної виборчої комісії, не підписує указу про відставку уряду. Чинний Президент також не видає указів про звільнення губернаторів, які підтримують сепаратизм в Україні.

* Всесвітньовідомі брати-боксери Віталій та Володимир Клички виступили на підтримку Віктора Ющенка.

* Міністерство внутрішніх справ української столиці повідомило, що кількість злочинів у Києві під час масових акцій опозиції зменшилася на третину, стало значно менше квартирних крадіжок та пограбувань.

* Европарлямент закликає українську владу анулювати другу туру президентських виборів в Україні та провести її переголосування до кінця цього року, а демонстрантів просить дозволити нормально функціонувати органам державної влади в Україні і відмовитися від блькування головних будівель цих державних органів.

* Після засідання Погоджувальної ради керівників груп і фракцій парляменту В. Ющенко заявив, що вийде з переговорного процесу, якщо постане питання про нові вибори, а не, як він пропонує, повторення другої тури.

* Керівники наметового містечка на Хрещатику презентували так званий „наметовий сайт", на якому є інформація про потреби містечка, статистичні дані щодо кількости його населення і цікавинки з їхнього життя. Табір поділений на дві частини: перша частина – від Майдану Незалежности до Прорізної вулиці, за цю частину несе відповідальність громадська організація „Пора". Друга частина – від Прорізної до перехрестя з вулицею Богдана Хмельницького, це відповідальність „Нашої України". Але комендантська служба – єдина, вона працює на два табори. Служба безпеки і матеріяльне забезпечення окремі для кожного табору.

П'ятниця, 3 грудня

* Перерахувавши низку принципових порушень, Верховний суд скасував рішення Центральної виборчої комісії щодо результатів другої тури президентських виборів.

* МЗС Росії оприлюднило заяву, в якій називає резолюцію, прийняту Европарляментом 2 грудня з приводу подій в Україні, „втручанням у внутрішні справи Української держави".

* Активісти опозиції провели пікетування Генерального консульства Росії у Харкові, протестуючи проти втручання Росії у внутрішні справи України. Декілька учасників акції зайшли до приміщення консульства і подарували російським дипломатам книгу Л. Кучми „Україна – не Росія".

* Міністер закордонних справ Японії Нобутака Мачімура у своїй офіційній заяві підкреслює: „Японія вважає, що необхідно зняти занепокоєння міжнародного співтовариства щодо невідповідности виборів демократичним стандартам, а також об'єктивно відобразити волевиявлення українського народу за допомогою таких заходів, як нове голосування".

* Польська фірма „Конрес" подарувала львів'янам 200 метрів помаранчевої тканини на знак солідарности з протестами.

* В Києві у власному бюрі на вулиці Борщагівській знайдено мертвим голову правління „Укркредитбанку" Юрія Ляха – наближеного до В. Медведчука і Г. Суркіса. Він нібито перерізав собі артерії на шиї канцелярським ножем для паперу, що викликає різні сумніви. Поруч з ним знайшли записку, в якій покійний просив вибачення перед своїми близькими і пояснював свій вчинок тим, що до самогубства його змусили певні проблеми.

* Л. Кучма зібрав у Кончі–Заспі міністрів та представників депутатських фракцій і висловив стурбованість економічно-фінансовою ситуацією. „Чим далі ми будемо затягати політико-правове розв'язання цих проблем, тим більше зростатимуть втрати в економіці", – підкреслив Л. Кучма і закликав до „відвертої розмови", оскільки він сам залишається „на принципах, які були підписані учасниками круглого стола".

* В інтерв'ю німецькій газеті „Гандельсблат" Ю. Тимошенко сказала, що вірить у перемогу опозиції, і на запитання про її власне політичне майбутнє відповіла: „Я думаю, що була б гідним прем'єр-міністром, чудово впоралася б з цією роботою й дала б той результат, якого очікують люди".

Субота, 4 грудня

* Верховна Рада України першим питанням розглянула зміни до Конституції (проєкт ч. 4180), а також зміни до Конституції (проєкт ч.3207-1) щодо вдосконалення системи місцевого самоврядування.

(Продовження на стор. 22)

В. Ющенко на сцені Майдану Незалежности.

Київ. Демонстрації протесту біля Бесарабського ринку
Фото: Л. Коваленко

АМЕРИКА І СВІТ

Схвалено широкі зміни в розвідувальній службі країни

ВАШІНҐТОН. – У вівторок, 7 грудня, в день відзначувань 63-ої річниці підступного нападу Японії на США Перл Гарбор на Гавайських островах Палата представників великою більшістю голосів – 336 „за" до 75 „проти" – схвалила законопроєкт стосовно широких змін у розвідувальній службі країни. Його запропонувала Незалежна комісія щодо подій 11 вересня і підтримав Президент Джордж Буш. Досі цей законопроєкт не мав підтримки з боку групи впливових республіканських конгресменів. Схвалення законопроєкту означатиме значні зміни в розвідувальній системі країни, зокрема запровадження посади Директора Національної розвідувальної служби, котрий наглядатиме над ЦРУ (Сі-Ай-Ей) та 14 іншими урядовими розвідувальними агенціями. 8 грудня законопроєкт був схвалений також у Сенаті, що дозволить до кінця тижня Президентові Дж. Бушеві його підписати та почати уводити в дію. Закон дозволить врахувати пропозиції Незалежної комісії справ 11 вересня, котра у своїх рекомендаціях критикувала неефективність існуючої розвідувальної системи, що й частинно спричинилося до підступних терористичних нападів 11 вересня 2001 року.

Г. Карзай склав присягу президента

КАБУЛ, Афганістан. – 7 грудня на офіційній церемонії інавгурації та складення президентської присяги Гаміда Карзая, який переміг на виборах у жовтні, був присутній віцепрезидент США Ричард Чейні та секретар Департаменту оборони Доналд Рамсфелд. Хоча це визначна подія, але жодних великих урочистостей і парад у Кабулі не плянувалося, а мешканців просили залишатися вдома на час інавгурації. Влада Афганістану побоювалася, що церемонію спробують зірвати бойовики „Талібану". В Кабулі і його околицях посилено заходи безпеки, закрито кілька головних доріг. У промові президент Г. Карзай підкреслив, що за три роки в Афганістані змінилося багато. Повернулися понад три мільйони біженців, дівчата знову ходять до школи. Почала надходити міжнародна допомога, будуються дороги, зросла економіка країни. Поступово формується національна армія та поліція. Праця допомогових аґентств і далі небезпечна, особливо на південному сході, де досі активні прихильники „Талібану". Він також визнав, що тероризм та торгівля наркотиками залишаються найбільшими загрозами для Афганістану.

Вибухи в семи містах в Еспанії – підозрюють ЕТА

МАДРИД, Еспанія. – У сімох містах Еспанії 6 грудня сталися бомбові вибухи, після того, як невідомий зателефонував до однієї з баскських газет „Гара" і попередив про ці вибухи від імені баскської сепаратистської групи ЕТА. Вибухи сталися в Леоні, Авілі, містах Сантіляна дель Мар, Сюдад Реал, Малаґа, Валядолід та Аліканте. Поліції вдалося евакуювати людей з місць, про які говорилося в телефонному дзвінку, – вони включали шинки та ресторани. Внаслідок цього ніхто серйозно не постраждав і наразі ідеться лише про легкі поранення кількох осіб. 6 грудня в Еспанії – національне свято, день Конституції, ухваленої 1978 року, проти якої виступає ЕТА. ЕТА бореться за незалежність Країни Басків і її члени часто телефонують до газети „Гара", аби попередити поліцію про вибухи і запобігти серйозним травмам людей. Політичне крило ЕТА, партія Батасуна, заборонене в Еспанії.

Французька поліція загубила вибухівку на летовищі

ПАРИЖ. – Поліція у Франції наказала 5 грудня негайно припинити навчальні вправи для собак, під час яких в багажі авіопасажирів навмисне ховали плястикову вибухівку. Французька поліція загубила невеликий пакет з вибухівкою, підкинувши її одному з пасажирів, що вилітали з летовища ім. Чарлса де Ґоля. Поліція визнає, що вибухівка могла потрапити на борт будь-якого з майже 90 літаків, які здійснювали лети того дня. Французький прем'єр-міністер Жан-П'єр Рафарен висловив особливу стурбованість долею пасажира, який не знав, що його баґаж поповнився пластиковою вибухівкою, у випадку, якщо його затримають при огляді баґажу в летовищі прибуття. Французька влада наполягає на тому, що ця вибухівка відносно безпечна, бо потребує спеціяльного детонатора.

Стрілянина біля консульства США у Джеді

ДЖЕДА, Савдійська Арабія. – Принаймні семеро людей загинуло після того, як озброєні чоловіки 5 грудня напали на консульство США у місті Джеда в Савдійській Арабії. Представники савдійських сил безпеки сказали, що кількох людей було взято заручниками, – то були місцеві жителі, які працювали у консульстві. Трьох нападників було застрелено і ще двох заарештовано після того, як сили безпеки відновили контролю над консульством. Загинуло також четверо савдійських службовців сил безпеки. В заяві міністерства внутрішніх справ Савдійської Арабії сказано, що нападники кинули вибухівку в бік головних воріт консульства з авта, а потім зайшли на територію консульства. Жоден з американських співпрацівників консульства не постраждав.

У Тікріті вбито 20 іракців з американської компанії

БАГДАД, Ірак. – Продовжуючи свої терористичні акції, повстанці 7 грудня у північному місті Мосулі замінували та висадили в повітря дві християнські церкви. Метою цих акцій було спровокувати релігійні та етнічні заворушення. 5 грудня керівництво американського війська в Іраку повідомило, що повстанці там вбили принаймні 20 і поранили 13 іракців, які працювали для американської цивільної компанії у північному місті Тікріт. Американський речник заявив, що повстанці обстріляли автобуси, які везли іракців до праці. У сусідньому місті Байджі внаслідок нападу бомбістів-самогубців загинув командувач іракської Національної Ґвардії та двоє його колеґ. Попри те, що насильство у країні триває, тимчасовий міністер закордонних справ Іраку Гошіяр Зебарі сказав , що уряд і надалі плянує проводити вибори у січні. 4 грудня чільний американський командувач в Іраку генерал Абізаїд сказав, що іракське військо не зможе запевнити безпеку під час проведення виборів без допомоги американців.

Генерал Д. Мілошевич здався добровільно

БЕЛҐРАД, Сербія. – Колишнього генерала армії боснійських сербів Драгомира Мілошевича взяли під варту у Белграді і негайно відправили до Міжнародного трибуналу з воєнних злочинів, оголосила 3 грудня Головний прокурор трибуналу Карла дель Понте, перебуваючи у столиці Боснії. Генерал, судячи з усього, здався добровільно. Під час війни в Боснії Драгомир Мілошевич командував великим з'єднанням сербських військ, які оточили Сараєво. Його звинувачують у злочинах проти людства.

МВФ не має плянів стосовно Білорусі

ВАШІНҐТОН. – Міжнародний валютний фонд повідомив 5 грудня, що закриває представництво у Білорусі. Керівництво Фонду вважає недоречним залишати офіс у Мінську, оскільки МВФ не має жодних проєктів у Білорусі і в майбутньому також їх не плянує.

Єгипет обміняв ізраїльського шпигуна на студентів

КАЇР, Єгипет. – З ув'язнення 5 грудня звільнено одного з найвідоміших ізраїльських шпигунів – в обмін на шість єгипетських студентів, в результаті домовлености з Ізраїлем. Звільненого з ув'язнення ізраїльського араба Азама було засуджено за шпигунство 1997 року. Його справа була значним джерелом напруженности у стосунках між Ізраїлем та Єгиптом. Шестеро звільнених єгипетських студентів були засуджені цього року за змову з метою викрадення і вбивства ізраїльських вояків. За повідомленнями з Ізраїля, обмін в'язнями був вислідом інтенсивних переговорів, що тривали близько року.

Президент Дж. Буш продовжує формувати новий уряд

ВАШІНҐТОН. – Новим головою Департаменту внутрішньої безпеки США Президент Джордж Буш 2 грудня запропонував колишнього керівника поліції Ню-Йорку Бернарда Керіка. Будучи головою нюйоркської поліції Б. Керік, керував акціями в час нападів 11 вересня 2001 року. Він також працював в Іраку, вишколюючи іракську міліцію, та був активним учасником кампанії переобрання Президента Дж. Буша. Ця номінація, на думку спостерігачів, є черговим доказом того, що Дж. Буш будує свій новий уряд на основі політичних симпатій і особистої відданости. Б. Керік замінить Тома Ріджа, який залишає цю посаду за власним бажанням. Департамент внутрішньої безпеки США було створено після терактів 11 вересня 2001 року. Крім того, стало відомо про відхід з посади посла США при Організації Об'єднаних Націй Джона Денфорта, призначеного щойно в липні цього року.

Тайфуни і сильні зливи чинять шкоду і смерть

МАНІЛА, Філіпіни. – Жертвами потужних тайфунів на Філіпінах, за останніми даними, від 2 грудня стали 753 особи, ще 345 – вважаються зниклими безвісти. Десятки тисяч людей довелося евакуювати. Перший тайфун пройшов північно-східньою частиною Філіпін у понеділок, 29 листопада, другий – 2 грудня. Сильні зливи спричинили зсуви та повені. Крім того, в Китаї 65 мешканців провінції Гуйчжов вважаються зниклими безвісти після того, як на їхнє село навалився зсув. За повідомленням аґентства „Синьгуа", зруйновані 25 будинків. Понад 30 осіб врятувалися самостійно, ще 12 знайшли живими під час рятувальних робіт.

У Чечні діти – жертви мін

ҐРОЗНИЙ, Чечня. – Понад сто дітей загинули у Чечні за час бойових дій, підірвавшись на мінах, повідомив 2 грудня Дитячий фонд ООН – ЮНІСЕФ. За словами представника Фонду Гані Черняхівської, понад 700 дітей були поранені, багато з них залишилися інвалідами. Тисячі мін, закладених у різних районах Чечні упродовж останніх 10 років, все ще становлять велику загрозу мирному населенню, наголошують експерти ЮНІСЕФ.

США збільшують кількість війська в Іраку

ВАШІНҐТОН. – Департамент оборони США повідомив про збільшення чисельности американських військ в Іраку з 138 до 150 тисяч осіб – у зв'язку зі запланованими на 30 січня загальними виборами. Збільшення особового складу військовиків буде здійснено в той спосіб, що підрозділи, які мали б повернутися додому в процесі ротації залишаться в Перській затоці довше передбачуваного терміну. Представник командування також повідомив, що під час акції в Ель Фалуджі загинув 71 американський вояк – на 20 осіб більше, ніж повідомлялося раніше. Сьогодні прем'єр-міністер перехідного іракського уряду Іяд Алаві прибуває до Німеччини. У п'ятницю, 3 листопада він обговорив з канцлером Німеччини Герґардом Шродером допомогу, запропоновану Берліном для відновлення Іраку.

Порушено коаліцію уряду Ізраїлю

ЄРУСАЛИМ. – В Ізраїлі прем'єр-міністер Арієл Шарон 1 грудня відіслав у відставку представників партії „Шинуй", які входили до складу його кабінету. Це сталося після того, як депутати „Шинуй" – найбільшого партнера А. Шарона у правлячій коаліції – проголосували проти проєкту бюджету на 2005 рік. Арієл Шарон має намір розпочати переговори з Партією праці про створення нової коаліції. Якщо цього не станеться, то він змушений буде призначити передчасні вибори.

За матеріялами ЗМІ

Вибори в Україні – в центрі уваги українців світу

Просім Бога за Україну

Заклик представників православного, католицького, протестантського, юдейського і мусульманського віросповідань України

У цей важкий і водночас сповнений надіями на краще майбутнє для України час, ми, уповноважені представники різних конфесій України, звертаємось до усіх людей доброї волі зі закликом до солідарности з народом України та до молитви за перемогу справедливости, за свободу і єдність України.

Ми закликаємо усіх, кому не байдужа доля України, щоденно, о 19-ій годині за київським часом (17:00 за Гринвічем), возносити молитву до Всевишнього у цьому намірі та, по змозі, засвітити свічку у вікні своєї оселі у знак солідарности з народом України.

Наша молитва, промовлена по всьому світі в один і той же час, буде також добрим засобом духовного єднання українських родин, розділених долею великими відстанями і часовими поясами.

З любов'ю і надією на перемогу добра і справедливости:

Від імені Патріярха Української Православної Церкви Київського патріярхату – ігумен **Євстратій (Зоря),**

від імені Верховного Архиєпископа Української Греко-Католицької Церкви – протоієрей **Олекса Петрів,**

Архиєпископ Харківський і Полтавський **Ігор,** керуючий справами Патріархії Української Автокефальної Православної Церкви,

Заступник голови Конференції Римсько-Католицьких Єпископів України єпископ **Маркіян Трофим'як,**

від імені голови ВСО Євангельських Християн Баптистів - помічник голови **Юрій Решетніков,**

Єпископ Церкви Християн Віри Євангельської України **Михайло Паночко,**

від імені Української Християнської Євангельської Церкви – єпископ **Микола Саламаха,**

Головний рабин міста Києва та України – **Яків Дов Блайх,**

Муфтій Духовного управління мусульман Криму – **Хаджі Емірали Аблаєв,**

Ісламські культурні центри у містах Києві, Симферополі, Вінниці, Одесі і Донецьку

Міжобласна Асоціяція ісламських громадських організацій „Арраїд"

„Свобода і демократія варті боротьби"

Такими словами звертається до Європейського союзу, України і Литовської Республіки велика група письменників, культурних і громадських діячів Литви, вітаючи „Помаранчеву революцію" в Україні.

„Демократичні сили України сьогодні борються за ті самі цінності, за які ми, народ Литви, подібним шляхом боролися в часи нашого „Саюдісу". Свобода і демократія не є власністю одного народу чи однієї країни. Свобода і демократія не мають кінця, за них ми повинні боротися безперервно, завжди. Тепер найрішучіше борються українці – отже, вони борються і за нас. Тому ми своїм духом– з ними", – стверджується в литовській заяві солідарности.

Політична партія „Молода Україна" вважає добрим шансом для демократії України скасування Верховним судом проголошених Центральною виборчою комісією результатів президентських виборів і закликає Президента Л. Кучму якнайшвидше зформувати новий склад уряду та ЦВК.

Щоб переголосування другої тури відбулося успішно в Україні і на закордонних виборчих дільницях, Провід Світового Конгресу Українців закликає виборців і спостерігачів до ще більшої активности. СКУ також закликає міжнародну спільноту унеможливити втручання Росії в процес президентських виборів в Україні.

За повідомленнями ЗМІ

Схвалюємо чин професорів і студентів

Ми, члени Українсько-Американської асоціяції університетських професорів та Української дослідної програми Ілінойського університету, висловлюємо наше беззастережне засудження фальшування виборчих вислідів в Україні. Ми подивляємо мужність і патріотичний дух українських громадян, які демонструють на вулицях у мирному протесті. Ми схвалюємо чин студентів і професорів, які приєдналися до протестів, особливо проф. Вакарчука, ректора Львівського державного університету та проф. Брюховицького, ректора Києво-Могилянської Академії, які закрили свої університети і захочували студентів приєднатися до демонстрантів. Ми віримо, що справедливість переможе і Україна стане на справжній шлях демократії!

Ася Гумецька,
президент УААУП
Дмитро Штогрин,
директор Української дослідчої програми.

Міжнародні засоби масової інформації про „Помаранчеву революцію"

Від 21 листопада про „Помаранчеву революцію" в Україні щоденно повідомляли міжнародні засоби масової інформації – у вістках, коментарях, аналітичних статтях, радіо- і теле-репортажах, через електронну пошту та Інтернет впродовж 24 годин кожного дня по цілому світі, зокрема в інформаційному просторі Европи, Америки, Канади і Росії. Нижче подаємо декілька уривків.

Дерек Фрейзер, *колишній Посол Канади в Україні (1998-2001) в торонтському щоденнику „Глоб енд Майл"*:

„Канада та інші західні держави повинні передумати нашу політику стосовно не лише України, але й також щодо Росії...

Ми мусимо бути дуже уважними, щоб не карати потерпілого замість напасника. Ми мусимо взяти до уваги суцільне втручання Росії у передвиборчі перегони та здати собі справу з того, що вибори в Україні представляють важливу віху у намаганнях Росії втягнути Україну знову у своє лоно. Російській еліті важко уявити собі Росію без України, і ще й тому, що контроля над Україною є головним у явно висловленій меті В. Путіна – відновленні могутности Росії...

Мусимо пам'ятати й про те, що було наміром Президента Леоніда Кучми – затьмарювати і приховувати державний бандитизм, в той час, як міжнародне співтовариство схильне виправдовувати Росію та патріотизм В. Путіна. Насправді Україна є більш демократичною країною, ніж Росія. Така сильна та енергійна передвиборча кампанія, як у В. Ющенка, є неможливою в Росії... Завжди треба пам'ятати, що якщо Росія продовжуватиме безкарно шукати способів поглинути Україну, вона це зробить".

„Вол Стріт Джорнал", *редакційна стаття з американського щоденника від п'ятниці, 3 грудня:*

„Якщо у вас довга політична пам'ять, то, може, вас здивувало цього тижня видовище Президента України Леоніда Кучми, поїздка до Москви – під час найвищої кризи внутрішніх домашніх політичних заворушень – нашвидкоруч організовану конференцію з його російським колегою Володимиром Путіним. Де ми це бачили перед тим?

Ага! Це зовсім так, як ті несподівані вийняткові зустрічі Леоніда Брежнєва з такими, як Еріх Гонекер зі Східньої Німеччини або Войцєх Ярузельський з Польщі. Єдине, що цього разу бракувало, це – демонстративних обіймів і поцілунків"...

„Вол Стріт Джорнал". *Врізка у редакційній статті від 3 грудня:*

„Це не час на 'Чікен-Київ' – ущипливо глузливе посилання на катастрофічну промову Президента Джорджа Буша старшого 1 серпня 1991 року перед Верховною Радою України, де він переконував українців не змагатися за незалежність.

Натан Шаранський. *З нової книжки „Справа демократії: сила свободи перемагає тиранію і терор": (The Case For Democracy: The Power of Freedom to Overcomer Tyranny and Terror).*

„Більше, як 15 років тому, після розвалу Берлінської стіни, вільний світ продовжував недоцінювати всесвітній клич своїх власних ідей. Замість повірити в силу свободи, що швидко змінювала авторитарні держави, він нетерпляче намагається осягнути 'мирне співіснування' і 'поліпшення взаємин між державами' (detente) з диктаторськими режимами".

„Російская газета" *від 4 грудня:*

„Росія не може дозволити собі на програш у боротьбі за Україну... Програш буде 'оксамитною' революцією у наступних двох роках в Білорусі, Молдові, Казахстані, Киргизстані і, можливо, у Вірменії".

„Правда" *від 4 грудня*:

„Західні сили намагаються впрягти в ярмо Україну і Білорусь, щоб осягнути цілковиту контролю над Москвою. Цілковиту контролю! Вони вже навіть не стараються це приховати... Спеціялісти стратегічної аналізи думають, що особисті властивості постатей української опозиції не мають великого значення. Вони свою працю виконали: вони розворушили народ, призвели до занепаду економіки, а державу до поділу. Тепер більш серйозні особистості можуть перебирати правління. Згідно з достовірними джерелами, війська НАТО у Мадярщині і Польщі приготовляються до наступу, а румунські та словацькі військові частини є напоготові. Міста України – на їхньому прицілі".

Газета „День".

„Наш помаранчевий рух не є рухом політичної кампанії, але наш „Вудсток" і наш травень 1968 року і наша оксамитна революція. Коротко кажучи, це є наше спільне дитинство, котрого нам бракує в нашій надто дорослій історії. Це є чому кожний в Києві виглядає таким молодим, навіть літні особи".

„Ню Йорк Таймс" *від 5 грудня: (С. Джей Чиверс)*

„Віктор Ющенко... стояв на сцені на Майдані Незалежности... його лице від підборіддя до чола вкрите темною масою міхурів. Його потворний вигляд був турбуючим.

„Чи вам подобається моє облтччя? – він запитував зібраний натовп голосом, який звучав крізь великі голосники... – Так виглядає обличчя сьогоднішної України". У цій боротьбі за громадське усвідомлення обличчя В. Ющенка є його зброєю. В. Ющенко твердить, що потворність його обличчя є вислідом намагань його отруїти... Табір Л. Кучми каже, що В. Ющенко має незнану хворобу, може, з їди неякісного „суші". (Обличчя В. Ющенка) підкреслює його слова-сповіщення: в Україні спарави маються так грунтовно погано, що вони мусять грунтовно змінитися".

„Нови Дзєнік", *Ню-Йорк, 5 грудня:*

Східні політики, яких підтримує Росія, намагаються розпалити людей до критичного стану, погрожують відділенням областей. Янукович разом з Росією веде небезпечну гру і як прем'єр мав би стати перед судом, звинувачений у державній зраді. Українцям було б легше вирішувати свої проблеми, якби не сусідство Росії. Кремль разюче програв вибори в Україні, тепер вже у нього немає шансів поставити Януковича президентом, для якого кожен вислід є злим. Друга тура голосування віщує йому програш. Якщо застосує силу – його світ не визнає. Одне не викликає сумніву: вибори змінили Україну. Вона тепер не боїться погроз про автономію східних областей. Адже такі зміни має вирішувати всеукраїнський референдум, а перед тим затвердити 350 з 450 депутатів Верховної Ради.

Ще одна перемога опозиції

У середу, коли „Свобода“ вже була готова до друку, з Києва надійшли повідомлення про великі зміни у державно-політичному житті, що сталися внаслідок протесту опозиції проти фальшування виборів, підтриманого великим числом населення. Це вже не перша перемога опозиції. Спершу було вимушене визнання владою своєї поразки на виборах, котрі мали, як гадали у президентському оточенні, гладенько замінити діючого президента Л. Кучму його ставлеником В. Януковичем. Для цього було звично застосовано тиск влади і численні махінації, переважна більшість яких здійснювалася за гроші Москви, вкрай стривоженої відчутним занепадом її впливу на колишні радянські республіки. Активна протидія опозиційних сил, яких підтримала міжнародна демократична громадськість, зокрема українська діяспора, змусили владу визнати другу туру виборів зфальшованою. Голова ЦВК С. Ківалов з ганьбою покинув приміщення комісії.

Наступним досягненням стало відчутне зменшення ролі президента з переданням ряду функцій парляментові. Дехто з оглядачів вважає, що це може зашкодити В. Ющенкові в разі обрання його президентом України. Але провідник опозиції ніколи не виявляв схильности до диктату і вміє співпрацювати з парляментом і урядом відкрито, прозоро, з дотриманням усіх конституційних норм.

Відчутно посилюється місцеве самоврядування, що дозволить на провінції спрямувати більше коштів на соціяльну допомогу і реґіональний розвиток. Ряд прийнятих правових норм зменшують (але не виключають) можливости фальсифікації виборів. Та чи не найважливішим став явний програш Москви у її прагненні володіти ситуацією і диктувати свої пляни. У цьому важливу ролю відіграла непримиренна позиція европейських організацій, котрі усе виразніше сприймають Україну як майбурнього партнера у Европейському союзі. Схильному до самодержавства президентові Росії В. Путіну нагадали, що він у Европі – не один і мусить рахуватися з думкою інших держав, зокрема самої України.

Ці рішення викликали зрозумілий ентузіязм учасників опозиції. Але їм не можна втрачати пильности, тому що в другій турі виборів хоча й було фальшування на користь прем'єра, проте значне число виборців голосувало за нього без якихось порушень і готове проголосувати ще раз. Також і Росія не змириться і буде готувати нові політтехнології, щоб в повторній турі голосування досягнути свого. Тепер не тріюмф потрібен, а наполеглива праця в ім'я з набуття прихильности нових верств електорату, відвернення можливих провокацій і забезпечення участи у виборах своїх же прихильників, котрі не завжди такі й одностайні. У вирішенні цих завдань важлива роля належить діяспорі, де проживає багато громадян України, де діють потужні громадські організації. Однією з форм участи усіх закордонних українців у визначенні дальшого шляху України є фінансова допомога силам опозиції. До „Свободи“ надходять численні повідомлення про пожертви на користь учасників акції протесту в Україні. Цю працю варто продовжувати.

Усі українці за кордоном живуть неспокоєм про дальший розвиток подій в Україні. Це шляхетний неспокій, оскільки свідчить про могутні сили людей, небайдужих до батьківської землі. Але й Україна, на адресу якої чулося чимало нарікань, врешті стає такою, якою мріяли бачити її закордонні друзі – справді незалежною, суверенною, здатною самостійно вирішувати усі свої проблеми.

СВОБОДА
Пам'ятаймо про Україну!
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-0904) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax (973) 644-9510, UNA Fax (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Periodicals postage paid at Parsippany NJ 07054 and additional mailing offices.
Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".
Головний редактор – Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич,
Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи“
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата – Марійка Пендзола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про місяць, що ввійде в історію України

„...вони, що простояли перед
лицем історії – знову
стоять і стоять“.
В. Махно.
„Київському майданові“

Здається, що ці слова поезії В. Махна, що він її написав під враженням переживань останніх днів, торкаються і нас тут, хоча ми не стоїмо, а радше сидимо, вдивляючись в екран комп'ютера чи телевізора.

Саме так пройшов усім українцям на американському континенті останній дивний місяць, що, напевно, увійде в історію не тільки нашу, але й загальну, та колись наші онуки чи правнуки будуть навчатися про ці історичні дні у школі й отримувати добру або погану оцінку за знання оцих фактів.

Чи справді так воно буде?

Сьогодні, коли проминули ці дні, які, однак, зуміли познайомити з Україною та українцями дослівно цілий світ – важко нам, сучасникам, уявити, що „колись“ це стане частиною історії – усе це, що для нас, „сьогоднішніх“ українців, є таким близьким і важливим, що дослівно не дозволяє думати про інші злободенні події і про щоденне звичайне життя з його усіми дрібними турботами.

Цей останній місяць ми усі тут „живемо“ Україною і так, як наші батьки та сестри на рідній землі, радіємо кожним найменшим успіхом і болієм над кожним найменшим доказом невдачі „нашоукраїнців“.

А тут кожний день, від 22 листопада, приносить нові події, нові вістки, нові надії і, здається, що довго не буде їм кінця. Ми усі тут немов забули про рутину щоденного життя, а тільки насторожено слухаємо усіх новин у радіо і телебаченні, читаємо вістки на комп'ютерах і у пресі своїй та чужій та навіть не хочемо на одну мить подумати, що ця „казка України“ може мати несподівано поганий кінець.

Ні, я так, як Василь у своїй поезії, вірю, що з тими тисячами молодих людей у Києві стоїть і мерзне сам Господь і що Він їх не може залишити. Здається, що цей останній місяць з'єднав нас усіх і „пробудив“ тих, яким досі ця Україна була байдужою – ось тільки за назвою „батьківщина“. А при цьому пробудив усі добрі риси характеру. Ми бачимо їх у дружності, у бажанні помочі своїм, у почутті гордости з належання до української нації. А усього цього так дуже треба у ці критичні дні та конечній помочі нашим землякам.

Здається, ще ніколи не було такого зацікавлення Україною у чужих засобах інформації, як саме в останньому часі. Усі вони подають постійно вістки з України та про Україну.

При тому є й такі, що не були досі відомі широкому загалеві читачів чужих і українських, як ось, наприклад, вичерпна стаття в „Ню-Йорк Таймс“ про отруєння В. Ющенка. Довга експертиза лікарів виказує виразно, що сталося. Чи не може огорнути жах, здаючи собі справу, що ця людина пережила і переживає і що її ще чекає? Скільки фізичних терпінь ще жде його у майбутньому і як не зважає він на це у вірі політичних подій, що його охопили.

Саме цей останній місяць у цілій низці ясних і темних наших переживань залишив і залишить назавжди одне особливе ясне почуття – що маючи таких людей як провідників та ще оточених тисячами молодих патріотів, ми можемо вірити у краще майбутнє України та її нескореного народу.

О-КА

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

В Росії мало хто знає правду про українські вибори

24 листопада, невдовзі після другого туру голосування, до мене зателефонували кореспонденти з Нижнєкамської місцевої телерадіокомпанії. Запитали, за кого я голосував. Я пояснив, що для участи у виборах Президента України треба бути, по-перше, громадянином України і мати український пашпорт, по-друге – мати грубеньку калитку грошей, бо найближча да нас виборча дільниця знаходиться у Москві (від нас біля 1000 км., найдешевший квиток у один бік – 600 рублів), і їздити туди треба було щонайменше тричі. Хоч влада запевняла, нібито „було зроблено все, щоб голосувати громадянам України в Росії було зручно...". Насправді проголосувати в Росії мало можливість лише обмежене коло українців, які проживають недалеко від чотирьох створених виборчих дільниць (Москва, Петербург, Тюмень та Ростов).

Під час інтерв'ю я пояснив свої погляди на ситуацію, яка може скластися, коли Україну на найвищому рівні буде репрезентувати людина з кримінальним минулим (за В. Януковичем – розтрата великих коштів, крадіжка жіночих шапок, навіть участь у груповому гвалтуванні). Здивування кореспондентки було ще більшим, адже факти про минуле В Януковича в російських ЗМІ ретельно замовчуються. Одного разу, коли гість з Києва торкнувся цієї теми, диктор його перебив на півслові: „Дякую, не треба про це...". Я розумію, що добрі організатори і вольові керівники є й серед кримінальних „авторитетів", але ж у президенти таку людину висувати не можна. У всьому світі не можна, а в Україні виходить - будь ласка!

В Росії вся українська виборча кампанія подається дуже тенденційно. Янукович стриманий, ввічливий, вишукано вдягнутий, говорить мало, але по-діловому, обіцяє багато (на те, що кандидат у президенти України говорить виключно російської мовою, росіяни не звертають ніякої уваги).

Ющенка показують виключно крупними плянами, спухлого і пом'ятого, звичайно це не додає йому симпатиків (особливо серед жіночої половини), але я лікар за фахом, людські хвороби - це моя праця. Людська сутність – не у зовнішньому вигляді, а в душі і розумі. Що думає Ющенко, що говорить – цього росіяни ні разу не побачили і не почули. Мені кажуть, що люди, котрі підтримують Ющенка, куплені за гроші Америки. Підкупити стільки народу просто неможливо. Справа тут далеко не в грошах – у житті є набагато важливіші речі, і саме за них люди йдуть на Майдан Незалежности.

Потім мене запитали, чому Україна розкололася па дві частини. Я нагадав, що у 1932-1933 роках в Україні було винищено близько 10 мільонів етнічних українців, а на спустошені землі оселювалися вихідці з російських земель (і навіть багато татар), які донині не вважають ті краї українськими і принципово вживають там лише російську мову. Моє інтерв'ю було показано на місцевому телебаченню тричі. Я думав, що не покажуть взагалі, або половину виріжуть, - ні, показали все.

Почалися телефонні дзвінки від знайомих і незнайомих, просто на вулиці до мене підходили люди. Одні щиро дякували за відвертість, інші лаяли і обіцяли більше не подавати руки, дехто радив мені стерегтися від спецслужб. Але я не боюсь. Якщо треба постраждати за Україну - я готовий. Заодно і побачимо, чи є в Росії демократія, чи її нема.

Євген Савенко,
голова Українського товариства „Вербиченька",
Татарстан, Росія

З'явилося світло в кінці тунелю

В Україні з'являється світло в кінці тунелю. Настали історичні часи, коли формується та цементується українська нація, український народ. Нас не розділила влада, що керується принципом „розділяй та володарюй", ми єдині – як в центрі, так і на півдні, заході і сході.

Про це свідчить багатомільйонні демонстрації в Києві, де перебуває кілька мільйонів громадян з усіх куточків України. У місті панує неймовірна атмосфера „помаранчевої" революції, якої вже не можна зупинити і яка прямує Україною. Гігантська хвиля революційного пориву поширюється на схід та південь, долаючи інформаційну бльокаду та брехню провладних регіональних каналів та національних засобів масової інформації. Навіть ті, хто приїжджає на „захист" Януковича (часто за гроші), поспілкувавшись з „помаранчевими", приєднуються до людей на вулицях – це найкраще свідчення народної дипломатії. До „помаранчевого" руху долучаються великі компанії, підприємці надають фінансову та іншу посильну допомогу. На вулицях організовано роздають безкоштовну їжу та пиття, теплий одяг (шкарпетки, рукавички, светри), тепле взуття, ліки. Люди самоорганізовуються, панує атмосфера братерства та взаємодопомоги, взаєморозуміння та навіть свята. В киян на квартирах мешкає по 10-15 чоловік. Люди запалюються цим настроєм, дуже ввічливі та гречні. Це демонструє шляхетність, посвяту та жертовність українського народу.

Боротьба між обома кандидатами – це власне боротьба між добром та злом, боротьба між правдою та брехнею, між справедливістю й людською гідністю та лицемірством і фальшивістю. Прості громадяни хочуть спокійно працювати, спокійно творити, спокійно жити, жити чесно, без хабарів чиновникам, з нормальною платнею, а це можливо лише у вільній країні з чесною, прозорою та доступною владою, тому вони вийшли на захист свого громадянського волевиявлення, свого права на свободу та вільний вибір. І в цій боротьбі переможе весь український народ, вся українська нація, всі українці, незалежно від того, якого вони походження – чи то російського, чи польського, чи єврейського, чи татарського, чи ще якогось іншого – переможемо всі ми, українці.

Ярослав Кардаш,
Львів

Це справило радість

Складаю щиро-сердечну подяку за поміщення статті Віктора Рекіти про мого батька в „Свободі" (ч. 45). Повірте мені, що я зі сльозами в очах читала її. Уявляю собі, яку радість зробить це авторові, коли він одержить від мене свою статтю, видрукувану у шановному часописі. При цій нагоді висилаю примірник книжки Віктора Рекіти для вашої бібліотеки.

Зірка Ґренджа-Донська-Данилюк,
Мінеаполіс, Мін.

Ми проти тиску

Засоби масової інформації Росії щодня приносять багато вісток про політичну кризу в Україні, але часто дають протилежну оцінку подіям. Правління Українського товариства „Перевесло" закликало представників влади, усіх громадян, а також українців у Воронезькій області Росії не піддаватися провокаціям проти України. Громадяни молодої незалежної держави можуть і повинні самі знайти вихід з внутріполітичного протистояння і повернути Україні мир, злагоду і стабільність.

Дмитро Денисенко,
Вороніж, Росія

В листах - неспокій читачів за Україну

Політична криза в Україні, викликана фальшуванням виборів з боку провладних структур, стала провідною темою численних листів до редакції. Багато з них уже вміщено в тижневику. Голова Фундації Українського голодомору–геноциду **Микола Міщенко** переслав копію листа, з якою Фундація звернулася до Президента США Дж. Буша, закликаючи його стати на захист демократії в Україні. Копію свого листа до Дж. Буша переслав також д-р **Зіновій Л. Мельник** з Синсинаті, Огайо, який вважає, що закордонні українці повинні масово писати листи до провідних політиків США, вимагаючи їхнього втручання на захист України від зазіхань Росії. **Йосиф Собко** з Нью–Гейвену, Кон., пише про свою підтримку В. Ющенка і усіх протестуючих на Майдані Незалежности в Києві. **Лука Костелина** написав про діяльність прихильників В. Ющенка в Чикаго.

Іван Павлюк написав вірш „Ціна волі", в якому пише: *„За Україну і сім'ю народ зробив живу стіну, за кривду, зроблену в віки, піднялись дочки і сини..."*.

Багато листів присвячено пам'яті видатних діячів українського національно-визвольного руху і громадського життя, історичним річницям. **Сергій Брунь** з Києва пише про відзначення 1 листопада 40-річчя з дня смерти другого голови ПУН і ОУН Андрія Мельника. **Федір Швець** з Сакраменто надіслав добірку публікацій в пам'ять Данила Братковського – оборонця українського православ'я на Волині в XVII ст.

Анна Фіґус–Ралько з Канади присвятила листа пам'яти Романа Гнатишина, генерал–губернатора Канади у 1990-95 роках, надісла поштову марку, випущену на його честь.

Олександра Мудра з Чикаго пише про відзначення 89-го дня народження Владики Інокентія Лотоцького і про урочистий концерт в пам'ять річниці Листопадового Зриву.

Зіновій Квіт з Філядельфії докладно розповів про спільні відправи місцевих українських церков – православної і католицької, започатковані чотири роки тому. Спільний Молебень в намірені церковного єднання відбувся також 24 жовтня.

Катерина Ткачук з Ворену, Миш., розповіла про творчість мистця Івана Яціва, не честь якого відбулася урочистість в Товаристві українських градуантів.

Імперській політиці нинішніх провідників Росії присвячені статті **Миколи Кондратюка** з Києва, професора **Стефана Паняка** з Єкатеринбургу в Росії.

Лев Фіґурський побачив у „Свободі" (ч. 47) репродукцію картини В. Васнецова „Три богатирі" і написав, що копія цього полотна є в помешканні його сина. Особливо подобються авторові листа коні, бо він взагалі любить коней.

Марія Фіґлюс з Кольорадо не погоджується з тим, що в „Свободі" (ч. 46) була платна реклама концерту камерного хору з Росії, який виконав Літургію С. Рахманінова. „Чи вам залежить на грошах?" – запитує вона. Звісно, залежить, а „Комюніті-театр" в Моріставні, Н. Дж., який радо відвідують українці, постійно вміщує рекляму у „Свободі".

Критичні зауваження про окремі події з діяльности Митрополита Андрея Шептицького надіслав **Іван Івахів** з Кольорадо. **Софія Шашкевич** з Каліфорнії переслала вірш Ольги Українки „Дума про Італію", присвячений українкам-заробітчанкам на чужині.

Марка з портретом Р. Гнатишина, надіслана з Канади

Директор Всесвітньої служби Радіо Україна **Олександер Дикий** з Києва вітає „Свободу" і її читачів з Різдвом і Новим роком, бажає процвітання. Дякуємо і приєднуємось до цих побажань!

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Звіт Контрольної комісії УНСоюзу

Контрольна комісія, згідно зі статутом УНСоюзу, в період від 16 до 18 листопада 2004 року перевірила стан Українського Народного Союзу за 9 місяців 2004 року. Попередня контроля відбулася від 24 до 27 травня 2004 року. Плян праці Контрольної комісії складався з перевірки виконання резолюцій 35-ої Конвенції УНСоюзу, діяльности Фінансового та Організаційного відділів, видавництва УНСоюзу, господарського і фінансового стану відпочинкової оселі УНСоюзу, Союзівки та інших справ. Внаслідок здійсненої перевірки Контрольна комісія подає до відома наступне:

1. Резолюції 35-ої Конвенції УНСоюзу

Від часу попередньої контролі відбулася наступна зміна в статусі виконань резолюцій 35-ої Конвенції:

Конвенція уповноважила Екзекутиву УНСоюзу створити постійний комітет, завданням якого було б розв'язати справу майбутности канадських членів. Цей комітет мав подати Екзекутиві свої рекомендації протягом двох років. До дня контролі майже нічого не було зроблено в цій справі.

2. Фінансовий відділ

За 9 місяців 2004 року оперативні втрати становили 135,000 дол. За 9 місяців 2003 року УНСоюз мав оперативний прибуток в сумі 867,000 дол.

Будинок Головної канцелярії УНСоюзу був прибутковим на суму 177,000 дол., на 3,000 дол. більше, ніж попереднього року.

Помимо зросту у вартості канадського доляра та ринкових інвестицій, недобір Союзівки і видань УНСоюзу спричинилися до зменшення резерв УНСоюзу на 437,000 дол. На кінець вересня 2004 року резерви УНСоюзу становили 5,860,000 дол. а все майно – понад 68 мільйонів долярів.

Фінанси УНСоюзу були перевірені за 2003 рік незалежною публічною авдиторською фірмою. Звіт цієї перевірки не мав жодних завваг.

Контролери стейту Ню-Джерзі звернули увагу на справи „escheats", тобто недоручених платностей, котрі, згідно з законом, мусять бути передані на зберігання до стейтового уряду. УНСоюз передав додаткових 5,029 дол. до штату Ню-Джерзі і 2,890 дол. до Пенсильванії, як також виплатив штатові Тексас 1,139 дол. Залеглості іншим стейтам аналізуються.

Внаслідок рекомендації Контрольної комісії посилити заходи для зменшення заборгованости в оплатах за оголошення, залеглості терміном одного року або довше знизились від 7,660 дол. до 5,720 дол. Одначе, помимо залеглих платностей, деякі організації одержують новий кредит. Акція збірки залеглостей продовжується.

3. Організаційний відділ

За 9 місяців 2004 року було продано 255 нових поліс на суму 5,250,000 дол. забезпечення. В цьому числі є 36 поліс, проданих компанією „Western Catholic Union", яка працює для нас лише в штатах Пенсильванія, Огайо і Фльорида, на суму 500,000 дол. З огляду на корисну відсоткову стопу, УНСоюз придбав 76 пенсійних конт на суму 1,429,000 дол.

Оцінюючи працю поодиноких осіб, наступні три особи заслуговують на признання:

Контрольна комісія (зліва): Ярослав Завійський, д-р Зенон Голубець, д-р Олександер Серафин

Стефан Вох, який приєднав 13 нових членів на суму забезпечення 211,000 дол. і 9 пенсійних грамот на суму 167,000 дол.; Мирон Пилип'як приєднав 12 нових членів на суму 121,000 дол.; Христина Бродин приєднала 11 нових членів на суму 115,000 дол. і продала 5 пенсійних грамот на суму 108,000 дол.

Тепер маємо 51 відділ на всіх 220, які приєднали одного члена або нікого, на жаль, за останніх 7 років.

4. Видання УНСоюзу „Свобода" та „Український Тижневик"

З кінцем вересня 2004 року, кількість передплатників „Свободи" становила 6,239, кількість передплатників „Українського Тижневика" – 6,079. В порівнянні з кінцем 2003 року, число передплатників „Українського Тижневика" зменшилося на 113.

Дефіцит обох видань за 9 місяців 2004 року становив 140,000 дол. Для порівняння згадаймо, що за 9 місяців 2003 року він становив 137,000 дол. Згідно з бюджетом на 2004 рік дефіцит обох видань не повинен перевищити 150,000 дол.

5. Союзівка

За 9 місяців 2004 року втрати Союзівки становили 353,000 дол. За 9 місяців 2003 року Союзівка втратила 227,000 дол. Помимо вищих приходів на 62,000 дол., збільшення дефіциту було спричинене передусім меншими дотаціями в 2004 році. В 2003 році вони становили 175,000 дол., а в 2004 році – лише 105,000 дол.

35-та Конвенція створила Комітет, метою якого є покінчити потребу грошової допомоги оселі УНСоюзом і одночасно затримати її в українських руках, якщо можливо.

Екзекутива надіслала до асекураційного уряду штату Ню-Джерзі стратегічний діловий плян на роки 2003–2005. Цей плян подає в деталях працю не тільки цілого УНСоюзу, але також кожну з його складових ділянок, включно з Союзівкою. Плян був обговорений на спільному засіданні з урядовими чинниками стейту Ню-Джерзі, які стежать за акціями УНСоюзу, зокрема стосовно Союзівки.

Екзекутива здійснила деякі покращання на Союзівці і далі співпрацює з групою спеціялістів в користь гостей і Союзівки.

Один з проєктів, який тепер розглядається, – це поширення існуючих готелевих приміщень і створення конференційного центру в головному будинку. Екзекутива плянує забудову землі позаду „Києва" шістьма будинками, у кожному з них по 6 до 8 „town homes". У другому етапі розбудови є використання 30 акрів землі, яка прилягає до церковної посілости.

6. Різне

За 9 місяців 2004 року 261 членів УНСоюзу скористалися з „Script Save" – програми зниження цін на ліки, заощадивши пересічно біля 22 відсотки.

В будинку УНСоюзу ще є можливість винаймити біля 7,739 квадратових стіп на бюро стороннім клієнтам. В грудні площа до винайму збільшиться до 10,933 квадратових стіп. Над цим працює Екзекутива спільно з аґентом винайму нерухомостей.

Контрольна комісія:

д-р Зенон Голубець,
голова

Ярослав Завійський,
заступник голови

д-р Олександер Серафин,
секретар

Вибори в Україні – в центрі уваги українців світу

Похід з молитвою за Україну

КИЇВ. – З ініціятиви Координаційного центру при Патріяршій курії Української Греко-Католицької Церкви 1 грудня вулицями столиці України пройшли у молитовному поході близько сорока священиків, п'ятдесяти монахинь, тридцяти семінаристів – від Народного дому до будинків Кабінету міністрів України, Верховної Ради, Верховного Суду та Адміністрації Президента. Протягом усього походу його учасники промовляли слова Ісусової молитви і не вигукували жодних гасел. Біля Адміністрації Президента зробили зупинку, під час якої співали стихири до Пресвятої Богородиці. Відтак від імені духовенства о. Іван Полевий уділив присутнім благословення. Тоді похід вирушив до наметового містечка на Майдані Незалежности і біля арки Архистратига Михаїла завершив свою ходу. „Наша мета, - розповів о. Андрій Нагірняк, координатор походу, - полягала у молитовній підтримці народу в його прагненні до справедливости. Ми також молилися за єдність і територіяльну цілісність України". Отець Андрій повідомив, що у Народному домі щодня о 8-ій годині ранку священики УГКЦ служать Божественні Літургії та сповідають всіх охочих.

о. Ігор Яців
прес-секретар Глави УГКЦ

Протест біля Консульства Росії

Учасники протесту

Торонто – 3 грудня біля Генерального консульства Російської Федерації в Торонто відбулась маніфестація протесту проти втручання Москви у внутрішні справи України і поїздки Л. Кучми до В. Путіна. У протесті взяли участь близько 800 осіб.

Фото: Олег Водовіз

Віче в Естонії на підтримку України

Таллін, Естонія. – 28 листопада відбулось віче на підтримку демократичних сил в Україні, організоване Конґресом українців Естонії і підтримане Асоціяцією народів Естонії та переважною більшістю політичних партій країни. Серед національних прапорів України та Естонії майоріли прапори Грузії, Азербайджану та інших країн, тому що підтримати українців прийшли представники багатьох національних меншин. Особливо багато було молоді – української, естонської та чужоземних студентів, що навчаються у Естонії. Промовці висловлювали свою солідарність з українським народом у його прагненні до демократії. Своїми враженнями про вибори в Україні поділились спостерігачі, які розповіли про чисельні порушення в ході голосування. Серед них були представники естонської та російської інтеліґенції країни. За виборами спостерігав і член естонського парляменту Сільвер Мейкар, який після закінчення своєї місії цілий тиждень пробув на Майдані Незалежности разом з українськими маніфестантами.

Віра Коник

Допомога „помаранчевим" студентам

НЮ-ЙОРК. – Українська Вільна Академія Наук у США отримала анонімну пожертву в сумі 1000 дол. і призначила її на підтримку академічної демократичної молоді в Україні. Ці гроші переслано до Фундації Києво-Могилянської академії в Чикаго, яка передає усі пожртви до Національного університету „Києво-Могилянська академія", котрий від самого початку української „помаранчевої" революції рішуче і недвозначно став по стороні демократичного студентства та активно і всебічно підтримує його. УВАН закликає українську спільноту в Америці сприяти демократичному рухові в Україні не лише словами, але і ділом, зокрема фінансовою допомогою.

Фундація Києво-Могилянської академії в Чикаго є одним з надійних посередників передання грошової допомоги. Бажаючі використати цей шлях можуть виписувати чеки на „Kiev Mohyla Foundation of America", з дописком „for Student aid", та слати їх на адресу: „Kiev Mohyla Foundation of America", P. O. Box 46009, Chicago IL 60646.

Олекса Біланюк,
президент УВАН у США

Помаранчеві стрічки на підтримку демократії

Щоб продемонструвати солідарність з нашими братами і сестрами в Україні, Український Конгресовий Комітет Америки (УККА) закликає всіх до крайової акції – просимо всіх прив'язувати помаранчеві стрічки на підтримку демократії. Стрічки символічного помаранчевого кольору опозиційного кандидата Віктора Ющенка потрібно прив'язувати до дерев, ліхтарів, дорожних знаків і т. п. у ваших околицях. Стрічки також потрібно прив'язувати перед вашими державними будинками, місцевими українськими церквами, українськими народними домами та там, де ви вважаєте за потрібне.

УККА

Чикаґо. Помаранчеві стрічки прив'язують Данило Мельник ... і Марта Максимович .

Фото: Оксана Мельник

Парсипані, Н. Дж. – За закликом УККА помаранчеві стрічки з'явилися у багатьох містах Америки. На фото: Помаранчеві стрічки перед будинком Головної Канцелярії УН-Союзу в Парсипані, Н. Дж.

Вибори в Україні – в центрі уваги українців світу

Просім Бога за Україну

Заклик представників православного, католицького, протестантського, юдейського і мусульманського віросповідань України

У цей важкий і водночас сповнений надіями на краще майбутнє для України час, ми, уповноважені представники різних конфесій України, звертаємось до усіх людей доброї волі зі закликом до солідарности з народом України та до молитви за перемогу справедливости, за свободу і єдність України.

Ми закликаємо усіх, кому не байдужа доля України, щоденно, о 19-ій годині за київським часом (17:00 за Гринвічем), возносити молитву до Всевишнього у цьому намірі та, по змозі, засвітити свічку у вікні своєї оселі у знак солідарности з народом України.

Наша молитва, промовлена по всьому світі в один і той же час, буде також добрим засобом духовного єднання українських родин, розділених долею великими відстанями і часовими поясами.

З любов'ю і надією на перемогу добра і справедливости:

Від імені Патріярха Української Православної Церкви Київського патріярхату – ігумен **Євстратій (Зоря),**

від імені Верховного Архиєпископа Української Греко-Католицької Церкви – протоієрей **Олекса Петрів,**

Архиєпископ Харківський і Полтавський **Ігор,** керуючий справами Патріархії Української Автокефальної Православної Церкви,

Заступник голови Конференції Римсько-Католицьких Єпископів України єпископ **Маркіян Трофим'як,**

від імені голови ВСО Євангельських Християн Баптистів - помічник голови **Юрій Решетніков,**

Єпископ Церкви Християн Віри Євангельської України **Михайло Паночко,**

від імені Української Християнської Євангельської Церкви – єпископ **Микола Саламаха,**

Головний рабин міста Києва та України – **Яків Дов Блайх,**

Муфтій Духовного управління мусульман Криму – **Хаджі Еміралі Аблаєв,**

Ісламські культурні центри у містах Києві, Симферополі, Вінниці, Одесі і Донецьку

Міжобласна Асоціяція ісламських громадських організацій „Арраїд"

„Свобода і демократія варті боротьби"

Такими словами звертається до Европейського союзу, України і Литовської Республіки велика група письменників, культурних і громадських діячів Литви, вітаючи „Помаранчеву революцію" в Україні.

„Демократичні сили України сьогодні борються за ті самі цінності, за які ми, народ Литви, подібним шляхом боролися в часи нашого „Саюдісу". Свобода і демократія не є власністю одного народу чи однієї країни. Свобода і демократія не мають кінця, за них ми повинні боротися безперервно, завжди. Тепер найрішучіше борються українці – отже, вони борються і за нас. Тому ми своїм духом– з ними", – стверджується в литовській заяві солідарности.

Політична партія „Молода Україна" вважає добрим шансом для демократії України скасування Верховним судом проголошених Центральною виборчою комісією результатів президентських виборів і закликає Президента Л. Кучму якнайшвидше зформувати новий склад уряду та ЦВК.

Щоб переголосування другої тури відбулося успішно в Україні і на закордонних виборчих дільницях, Провід Світового Конгресу Українців закликає виборців і спостерігачів до ще більшої активности. СКУ також закликає міжнародну спільноту унеможливити втручання Росії в процес президентських виборів в Україні.

За повідомленнями ЗМІ

Схвалюємо чин професорів і студентів

Ми, члени Українсько-Американської асоціяції університетських професорів та Української дослідної програми Ілинойського університету, висловлюємо наше беззастережне засудження фальшування виборчих вислідів в Україні. Ми подивляємо мужність і патріотичний дух українських громадян, які демонструють на вулицях у мирному протесті. Ми схвалюємо чин студентів і професорів, які приєдналися до протестів, особливо проф. Вакарчука, ректора Львівського державного університету та проф. Брюховицького, ректора Києво-Могилянської Академії, які закрили свої університети і захочували студентів приєднатися до демонстрантів. Ми віримо, що справедливість переможе і Україна стане на справжній шлях демократії!

Ася Гумецька,
президент УААУП
Дмитро Штогрин,
директор Української дослідчої програми.

Міжнародні засоби масової інформації про „Помаранчеву революцію"

Від 21 листопада про „Помаранчеву революцію" в Україні щоденно повідомляли міжнародні засоби масової інформації – у вістках, коментарях, аналітичних статтях, радіо- і теле-репортажах, через електронну пошту та Інтернет впродовж 24 годин кожного дня по цілому світі, зокрема в інформаційному просторі Европи, Америки, Канади і Росії. Нижче подаємо декілька уривків

Дерек Фрейзер, *колишній Посол Канади в Україні (1998 - 2001) в торонтському щоденнику „ Глоб енд Майл":*

„Канада та інші західні держави повинні передумати нашу політику стосовно не лише України, але й також щодо Росії...

Ми мусимо бути дуже уважними, щоб не карати потерпілого замість напасника. Ми мусимо взяти до уваги суцільне втручання Росії у передвиборчі перегони та здати собі справу з того, що вибори в Україні представляють важливу віху у намаганнях Росії втягнути Україну знову у своє лоно. Російській еліті важко уявити собі Росію без України, і ще й тому, що контроля над Україною є головним у явно висловленій меті В. Путіна – відновленні могутности Росії...

Мусимо пам'ятати й про те, що було наміром Президента Леоніда Кучми – затьмарювати і приховувати державний бандитизм, в той час, як міжнародне співтовариство схильне виправдовувати Росію та патріотизм В. Путіна. Насправді Україна є більш демократичною країною, ніж Росія. Така сильна та енергійна передвиборча кампанія, як у В. Ющенка, є неможливою в Росії... Завжди треба пам'ятати, що якщо Росія продовжуватиме безкарно шукати способів поглинути Україну, вона це зробить".

„Вол Стріт Джорнал", *редакційна стаття з американського щоденника від п'ятниці, 3 грудня:*

„Якщо у вас довга політична пам'ять, то, може, вас здивувало цього тижня видовище Президента України Леоніда Кучми, поїздка до Москви – під час найвищої кризи внутрішніх домашніх політичних заворушень – нашвидкоруч організовану конференцію з його російським колегою Володимиром Путіним. Де ми це бачили перед тим?

Ага! Це зовсім так, як ті несподівані вийняткові зустрічі Леоніда Брежнєва з такими, як Еріх Гонекер зі Східної Німеччини або Войцех Ярузельський з Польщі. Єдине, що цього разу бракувало, це – демонстративних обіймів і поцілунків"...

„Вол Стріт Джорнал". *Врізка у редакційній статті від 3 грудня:*

„Це не час на 'Чікен-Київ' – ущипливо глузливе посилання на катастрофічну промову Президента Джорджа Буша старшого 1 серпня 1991 року перед Верховною Радою України, де він переконував українців не змагатися за незалежність.

Натан Шаранський. *З нової книжки „Справа демократії: сила свободи перемагає тиранію і терор": (The Case For Democracy: The Power of Freedom to Overcomer Tyranny and Terror).*

„Більше, як 15 років тому, після розвалу Берлінської стіни, вільний світ продовжував недооцінювати всесвітній клич своїх власних ідей. Замість повірити в силу свободи, що швидко змінювала авторитарні держави, він нетерпляче намагається осягнути 'мирне співіснування' і 'поліпшення взаємин між державами' (detente) з диктаторськими режимами".

„Російская газета" *від 4 грудня:*

„Росія не може дозволити собі на програш у боротьбі за Україну... Програш буде 'оксамитною' революцією у наступних двох роках в Білорусі, Молдові, Казахстані, Киргизстані і, можливо, у Вірменії".

„Правда" *від 4 грудня*:

„Західні сили намагаються впрягти в ярмо Україну і Білорусь, щоб осягнути цілковиту контролю над Москвою. Цілковиту контролю! Вони вже навіть не стараються це приховати... Спеціялісти стратегічної аналізи думають, що особисті властивості постатей української опозиції не мають великого значення. Вони свою працю виконали: вони розворушили народ, призвели до занепаду економіки, а державу до поділу. Тепер більш серйозні особистості можуть перебирати правління. Згідно з достовірними джерелами, війська НАТО у Мадярщині і Польщі приготовляються до наступу, а румунські та словацькі військові частини є напоготові. Міста України – на їхньому прицілі".

Газета „День".

„Наш помаранчевий рух не є рухом політичної кампанії, але наш „Вудсток" і наш травень 1968 року і наша оксамитна революція. Коротко кажучи, це є наше спільне дитинство, котрого нам бракує в нашій надто дорослій історії. Це є чому кожний в Києві виглядає таким молодим, навіть літні особи".

„Ню Йорк Таймс" *від 5 грудня: (С. Джей Чиверс)*

„Віктор Ющенко... стояв на сцені на Майдані Незалежности... його лице від підборіддя до чола вкрите темною масою міхурів. Його потворний вигляд був турбуючим.

„Чи вам подобається моє обличчя? – він запитував зібраний натовп голосом, який звучав крізь великі голосники... – Так виглядає обличчя сьогоднішної України". У цій боротьбі за громадське усвідомлення обличчя В. Ющенка є його зброєю. В. Ющенко твердить, що потворність його обличчя є вислідом намагань його отруїти... Табір Л. Кучми каже, що В. Ющенко має незнану хворобу, може, з їди неякісного „суші". (Обличчя В. Ющенка) підкреслює його слова-сповіщення: в Україні справи маються так грунтовно погано, що вони мусять грунтовно змінитися".

„Нови Дзєннік", *Ню-Йорк, 5 грудня:*

Східні політики, яких підтримує Росія, намагаються розпалити людей до критичного стану, погрожуючи відділенням областей. Янукович разом з Росією веде небезпечну гру і як прем'єр мав би стати перед судом, звинувачений у державній зраді. Українцям було б легше вирішувати свої проблеми, якби не сусідство Росії. Кремль разюче програв вибори в Україні, тепер вже у нього немає шансів поставити Януковича президентом, для якого кожен вислід є злим. Друга тура голосування віщує йому програш. Якщо застосує силу – його світ не визнає. Одне не викликає сумніву: вибори змінили Україну. Вона тепер не боїться погроз про автономію східніх областей. Адже такі зміни має вирішувати всеукраїнський референдум, а перед тим затвердити 350 з 450 депутатів Верховної Ради.

Вибори в Україні – в центрі уваги українців світу

Сієтл, Вашінґтон

27 листопада вже втретє зібралися українці Північного заходу США, щоб продемонструвати свою єдність з народом України під гаслом „Ми з тобою, Майдане!“. Увесь центр міста був заквітчаний помаранчевими стрічками, прапорцями, плякатами. У вічу взяли участь представники Американсько-українського клюбу, Українського громадського центру, кредитівки „Самопоміч“, комітету споріднених міст. Переважна більшість була з так званої „четвертої хвилі“ іміґрантів. Президент Американсько-українського клюбу Євген Лемцьо, відкриваючи віче, наголосив, що учасники віча виступають за демократію і чесність у виборчому процесі. Колишня киянка Тетяна Шадиря висловила підтримку демонстрантів на Майдані Незалежности в Києві. Гість з України Дмитро Самофалов не приховував свого захоплення одностайністю заокеанської громади українців у підтримці своєї батьківщини. Над головами присутніх були гасла: „Наш президент – Ющенко!“, „Путін, забери свої загони з України!“.

Володимир Мигович

Маніфестація в Сієтлі 27 листопада

Чикаґо

1 грудня була утворена громадська організація „Відродження України“, до якої ввійшли громади українських церков, численні громадські організації, включно з УККА. Було обрано провід з 13 осіб, який очолив д-р Юрій Мельник. Заходами цієї організації 4 грудня була проведена третя з черги демонстрація на підримку масового протесту проти беззаконня і фальсифікації виборів в Україні, зокрема на київському Майдані Незалежности. У ній численно взяли участь учні Школи українознавства „Рідна школа“. Плякати закликали провідників США засудити спроби Росії втручатися в українські справи. На демонстрації була велика група поляків з гаслом „Польща серцем з Україною!“ і росіян з плякатом „Україно, російські демократи з тобою!“.

Близько двох тисяч учасників демонстрації пройшли Піонерською вулицею біля редакції газети „Чикаґо трибюн“. Віче почалося молитвою, яку провів о. Павло Гойда, парох церкви св. Йосифа. Головував на вічу президент Української Американської кредитової спілки „Самопоміч“ Богдан Ватраль. Головне слово виголосив д-р Юрій Мельник. Від американського політичного світу виступили конґресмен Люїс Ґутерьєс і олдермен частини міста з назвою „Українське село“ Мені Флорес.

Віче фільмували телеоператори каналів „ABC“, „CBS“, „Fox News“, були також кореспонденти провідних газет. Повідомлення про цю подію з'явилися на телебаченні і в пресі. Місцеві засоби масової інформації від 22 листопада постійно подають відомості про події в Україні.

Лука Костелина

На демонстрації в Чикаґо 4 грудня

Промовляє конґресмен Люїс Ґутерьєс, зліва – д-р Юрій Мельник, справа – Богдан Ватраль. Фото: Лука Костелина

Москва, Росія

5 грудня біля будинку Міністерства закордонних справ Росії відбулась акція протесту проти втручання Москви у внутрішні справи України. Акцію організували Об'єднання українців Росії, Об'єднання „Україниці Москви“, політична партія Союз правих сил. Підтримали акцію кримсько-татарська і грузинська громади Москви. В МЗС Учасники акції передали дипломатам вимоги поважати суверенітет, незалежність і територіяльну цілісність України, припинити підтримку державної влади України, яка дискредитувала себе масовими фальсифікаціями на виборах президента України, офіційно відмежуватися від заяв Лужкова та інших державних діячів Росії, які виступили на підтримку сепаратистських сил в Україні, не залучати силових органіви Росії у вирішення політичної кризи в Україні.

В акції взяли участь понад 200 осіб, переважно молодь. З'явилися також представники „Трудової Росії“ з червоними прапорами і провокаційними гаслами.

Валерій Семененко,
заступник голови
Об'єднання українців Росії

„Помаранчева революція“ на площах і вулицях Києва

Свобода...

(Провжеення зі стор. 1)

але в перекладі з російської мови, яку вживає і вона, і її владний чоловік): „Дорогі друзі, я з Києва, я можу сказати, що там відбувається. Там просто „оранжевий шабаш“! Значить, стоять валяночки рядами – все скрізь американське! От! І гори оранжових апельсинів. І це на тлі пісні: „Оранжове море, оранжове небо...“ От так от! Це просто... Це кошмар! І хочу вам сказати, що ці апельсинки не прості, а наколоті. Люди беруть апельсин, з'їли – взяли другий. От! І вона тягнеться і тягнеться – рука. Тепер я їхала сюди – були новини. І сказали – на площі масове отруєння почалось. Часті випадки звертання до лікарні. Людей везуть з менінгітом! До чого ми дожились! І стоять, і стоять! Очі просто луб'яні! Просто!“.

Після заяви дружини Януковича про те, що Захід підтримує опозицію і висилає допомогу у вигляді валянок і помаранчів усі анекдоти присвячені двом темам – „американським валянцям“ і „наколотим апельсинам“. Студенти виставляють біля своїх наметів на Майдані помаранчі з встромленими до них шприцями, а на стінах будівель висять летючки з назвою „**Невколена Помаранча“.** Апельсин-помаранча теж тепер така ж грізна зброя, як і сире куряче яйце.

– Ти подивись, – кажу я до Неї, – чим ми воюємо. Яйця, валянці і помаранчі – ось і уся наша зброя проти влади, у якої і військо, і спеціяльні служби, і взагалі уся сила, разом з підтримкою з півночі. Але влада чомусь втікає від народу.

Ми піднімаємося усе вище до велетенської похмурої будівлі Кабінету міністрів. Сталін хотів, щоб тут були кабінети катів НКВД-КГБ, але тиран помер, будинок віддали урядові, а зовсім недавно перефарбували з сірого на білий колір.. Навіщо? Щоб показати, що тут діються якісь реформи?

Кабінет міністрів бльокований. Важка чавунна брама, дубові двері перев'язані тонкими стрічками, заклеєні помаранчевими паперовими плякатами і немає в світі міцніших замків і засовів, ніж ці стрічки і ці плякати! Люди біля брами, біля дверей, біля огорожі жадібно читають. Вони прагнуть інформації, тому що події змінюються блискавично і раптом можна почути від сусіда, який розмовляє через мобільний телефон: „Що? Перший поверх вже захопили?“ Саме так я дізнався про штурм Верховної Ради. Але інформації не бракує, і помаранчеві студенти, пробираючись крізь колони і групи людей, поширюють зовсім безкоштовно усе, що допомагає почути правду – від таких серйозних газет, як „Високий Замок“ до так званих „гарячих листків“ з останніми новинами. Люди беруть їх і сміються: „Гарячий листок? Ну хоч руки погріємо!“

Навпроти Кабінету міністрів десятки людей б'ють в імпровізовані барабани зі старих залізних бочок. У їхньому бої чується ритм: „Ми разом! Нас багато! Нас не подолати!“. З цим ритмом вже починаєш жити і дихати за ним. Іноді видається, що й серце стукає в такт з усіма іншими нашими серцями, яких багато і які багаті цим багатством неймовірної єдности.

Київ. „Ми переможемо!“

На тлі Маріїнського президентського палацу студенти з Івано-Франківщини фотографуються під помаранчевим плякатом „Ющенко – наш президент“. Маріїнський палац порожній і його, як і Верховну Раду, охороняють щонайбільше шість міліціонерів. Той, хто резидував у Маріїнському палаці останні десять років, тепер переховується в приміських лісах, чи то в Конча-Заспі, чи то в Пущі-Водиці. Він вже ніколи не зможе вийти до нас.

На вулиці я знову беру Її за руку і ми протискуємося крізь юрмище людей. „Пане фотограф, – звертається хтось до мене, бо бачить фотокамеру на моїх грудях, – зніміть ось це!“. І справді, є що фотографувати. Простий чоловік, відкривши багажник свого авта, пригощає інших простих людей перекускою і чаєм, які приготував вдома. І чинить це так легко і щиро, з такою теплою помішкою, що стає соромно за слова прем'єр-міністра, ніби усю цю „так звану революцію“ задумали і здійснюють „західні спецслужби“. На більше у нього вигадки бракує.

Я знову веду свою супутницю до стіни з моїх братів- українців, які перегородили вулицю, на котрій розташована Адміністрація Л. Кучми. Він уже третій тиждень тут не буває. З усіх місць в

(Закінчення на стор. 13)

Київ. У відповідь на заяви В. Путіна учасники протесту пишуть йому „відкритого листа“

Київ. Помаранчева загорода перед сталевою шеренгою

Київ. „Не стріляйте!“

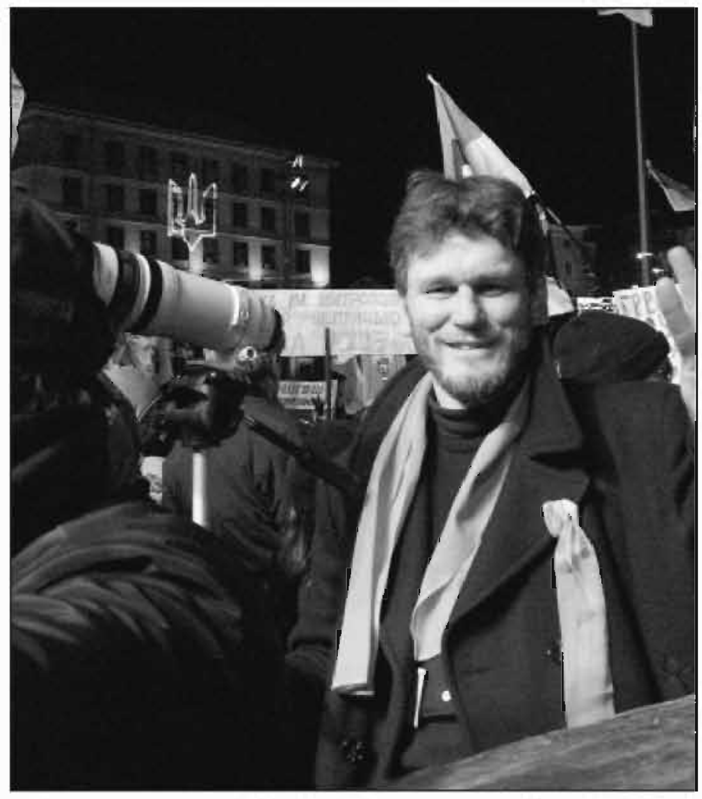
„Помаранчева революція“ на площах і вулицях Києва

„Україно, рідна сестро моя!..“

Студентни „Могилянки“ готуються на Контрактові Площі і на Майдані до акції протесту

Автор репртажу Фелікс Хмельковський на Майдані

Свобода...

(Продовження зі стор. 12)

Києві саме це виглядає найбільш зловісно, тому що тут віч-на-віч з народом стоїть реальна сила в шоломах і з щитами, в чорних масках на лицях і з водометними бронеавтомобілями за спинами. Реальна сила – загін міліції особливого призначення „Беркут“.

До них так просто не підійдеш. Сотник перегороджує нам шлях: „Ви журналіст?“ Я киваю. „Для кого знімаєте?“

– Для „Свободи“, – відповідаю я. І щоб він краще зрозумів, повторюю: „Я знімаю для СВОБОДИ“.

Він дозволяє нам пройти попід стінкою просто до міліційного кордону, де молоді католицькі священики вже ведуть свою боротьбу, роблять свою „революцію“. Молодий священик, наблизившись до міліційних щитів, ретельно прикріплює паперові образки Архистратига Михаїла, Головнокомандуючого Небесного Воїнства, Покровителя Києва. Один образок обличчям до міліції, другий – до нас. Один – до них, другий – знову сюди. Вояки в чорних вовняних масках розгублено дивляться на зображення небесного воїна. Чи не з ним воювати доведеться? Чи з Галею? Галя йде вздовж помаранчевого ряду пікетників і пригощає кожного свіжими теплими пиріжками „З чим пиріжки, Галю?“ – кричать їй весело хлопці, але вона не встигає відповісти, бо, побачивши мою камеру, ніяковіє і відвертається. Хлопці сміються, Галя посміхається, а у них за спинами, від стіни до стіни, в шоломах, схожих на чорні блискучі повітряні кулі, в три ряди стоїть загін міліції. Між нами і ними – китиці квітів, свічки, образи і помаранчеві повітряні кульки. Справжні, легкі, як на святі. І ці кульки готові злетіти, якщо їх не розчавлять чоботи вояків...

Ми спускаємося вниз, на Хрещатик, на Майдан, вливаємося в море людей і стаємо просто двома краплинами. Я кажу Їй про те, що мене тривожить.

Я кажу Їй про те, що двічі за останні два тижні я пережив відчай і сумнів. Слабшала віра. Зустрічі і розмови високих політиків, домовленості, компроміси позбавляли віри в успіх. Я не міг постійно бути на Майдані і, залишаючись наодинці з собою, боявся, що наступного разу прийду на Майдан і побачу, що по

(Закінчення на стор. 14)

Їхня перша революція...

...і яка вже з черги її ?

Зігрітих підтримкою зима не страшить...

Валянки, які дружина прем'єра назвала „американськими“

З Сумщини на Хрещатик - дрова

Можна погрітися...

Гарячий чай на морозі

Горяча каша ... теплі рукавиці

Свобода...

(Закінчення зі стор. 13)

Хрещатику вже їздять авта, а імпровізоване наметове містечко з його церквою і аптекою пам'ятають хібащо двірники. „Чого він зволікає?“ – запитував я себе, думаючи про Ющенка. Полум'я, що спалахнуло з такою силою на початку, могло ось-ось погаснути. Мені так здавалося, коли я залишався один. Мені здавалося, що ось-ось люди втомляться і підуть.

Коли залишаєшся один, важко зберегти віру. Для цього й існують храми. Майдан став таким Храмом. Якщо у тебе маліє віра в перемогу, їдь на Майдан. Відчуй себе часткою великого цілого. Багато моїх друзів їздили до Києва, на Майдан, тільки для того, щоб зануритися в цю атмосферу. Вдихнути ковток помаранчевого повітря і повернутися знову до праці.

Українці приїздять на Майдан підлікуватися. Раніше вони їздили до Трускавця і Моршина, а тепер їдуть на Майдан, щоб привести в порядок свої серця і душі. Підеш з Майдану – втратиш віру. Сотні тисяч наших маленьких вогників перетворилися на Майдані в одне велике полум'я, біля якого гріються не тільки студенти в Наметовому містечку. Тепло від цього вогню долітає уже до найдальших країн – вільних і не вільних. До найдальших душ – вільних і не вільних. Наш вогонь видно.

Паралізовану жінку везе Майданом в інвалідному візку її чоловік. Нахиляюсь до жінки: „Спасибі, що ви прийшли. Спасибі, що не залишились вдома. Як це важливо, що ви сьогодні тут! Які ви гарні сьогодні!“ Вона ніяково посміхається, притискуючи до уст букет помаранчевих троянд, а її чоловік розповідає, як нелегко було їм дістатися сюди, на Майдан, з Київської області. Інвалідам скрізь важко, але тепер їм затишніше, ніж будь-коли.

Моя супутниця, здається, починає мене розуміти. Тут, серед Києва, хочеться гукнути людям, які приїхали з усіх кінців України: „СПАСИБІ, ЩО ПРИЙШЛИ! ЯКІ ВИ ГАРНІ СЬОГОДНІ!“

– Не бійся, - говорить Вона мені. – Провідник, якому ви довірились, не зволікає. Він цінує життя кожного. За три тижні він не втратив жодного. Інший кинув би людей на танки чи на московський „спецназ“, але в тому і полягає парадокс і запорука перемоги твоєї революції, що цінність однієї людини, її думок, її голосу, її прав, її свобод є основними і вище цього нічого немає. Немає нічого, що було б вище цінности однієї людини. І повернути назад уже неможливо. Я вже тут, – каже Вона і відходить.

Вона йде бурхливими вулицями Києва, наповнюючи їх, разливаючись в них. Беручи всіх за руки і посміхаючись всім.

– Хто це був? – запитав мій приятель. – З ким ти ходив по „барикадах“? Кто вона?

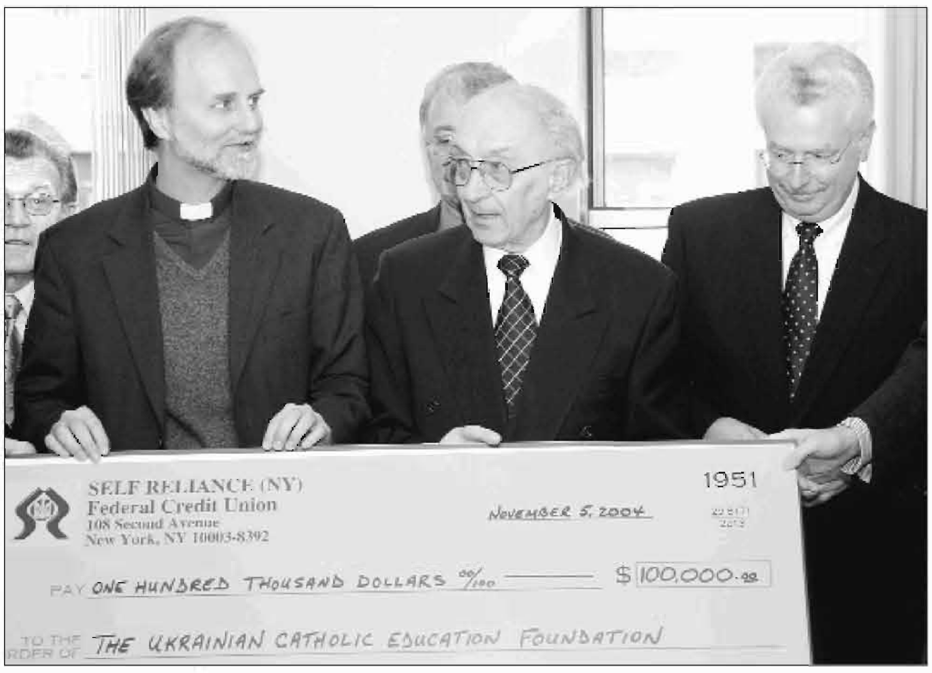
– Свобода! – відповідаю, і ми разом довго дивимося, як Вона йде вулицями Києва.

В шатрі – домашній затишок

Щиро і щедро привітали о. Б. Ґудзяка в Америці

О. д-р Б. Ґудзяк з головою кредитівки „Самопоміч" Б. Кекішем тримають чек на 100,000 дол., які „Самопоміч" подарувала на Український Католицький університет у Львові.

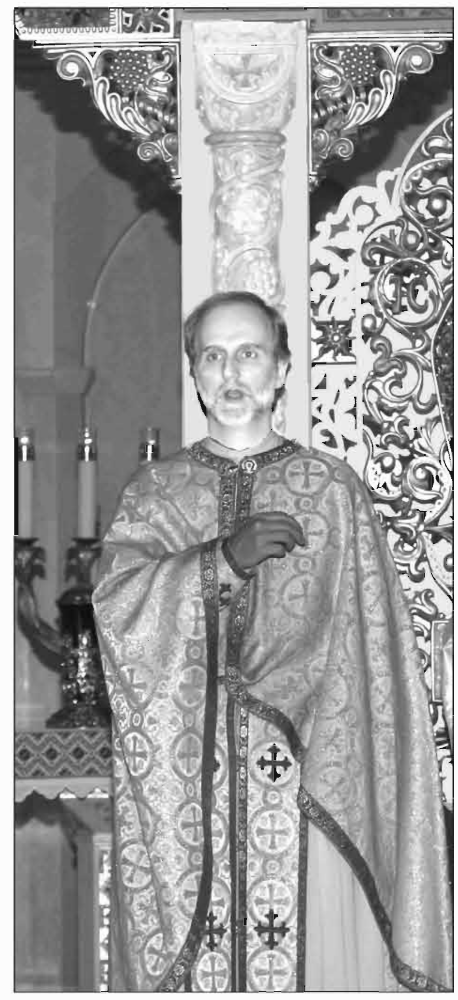
НЮ-ЙОРК. – В суботу, 6 листопада, у вечірніх годинах українська громада міста й околиць багатолюдно і особливо щиро вітала ректора Українського Католицького університету у Львові о. д-ра Бориса Ґудзяка. Вітання розпочалося, як і личило католицькій громаді, Богослужбою в церкві св. Юра, яку відслужили Владика Василь Лостен – господар разом з гостем о. д-ром Б. Ґудзяком, при вщерть виповненій церкві.

Безпосередня зустріч з достойним гостем відбулася після Богослужби в авдиторії академії св. Юра, і в ній взяли таку масову участь члени української громади Ню-Йорку, що не залишилося жодного вільного місця за щільно поставленими святковими столами.

Головним організатором цієї зустрічі був відомий член Нюйоркської громади Микола Галів. Він також представляв достойних гостей з Владикою В. Лостеном та ректором УКУ у Львові д-р Б. Ґудзяком на чолі та численними духовними і світськими працівниками на католицькому полі Ню-Йорку і Львова.

Після щирого та теплого привітання достойних гостей о. пароха УКЦ св. Юра Б. Панчука відбулася коротка програма: співала група членок СУМ і діяла маленька виставка – про початки Українського католицького університету у Львові та благословення Папою будівлі для університету, на розбудову якого ректор о. Б. Ґудзяк збирає дуже потрібні кошти.

Ведучий М. Галів привітав усіх причетних до розвитку Католицького університету у Львові, в першу чергу ректора д-ра Б. Ґудзяка, також відданих цій праці Джона Курі, проф. Джефрі Вилза, Оленку Джиджору, присутніх батьків о. ректора, Ярославу і Олександра Ґудзяків.

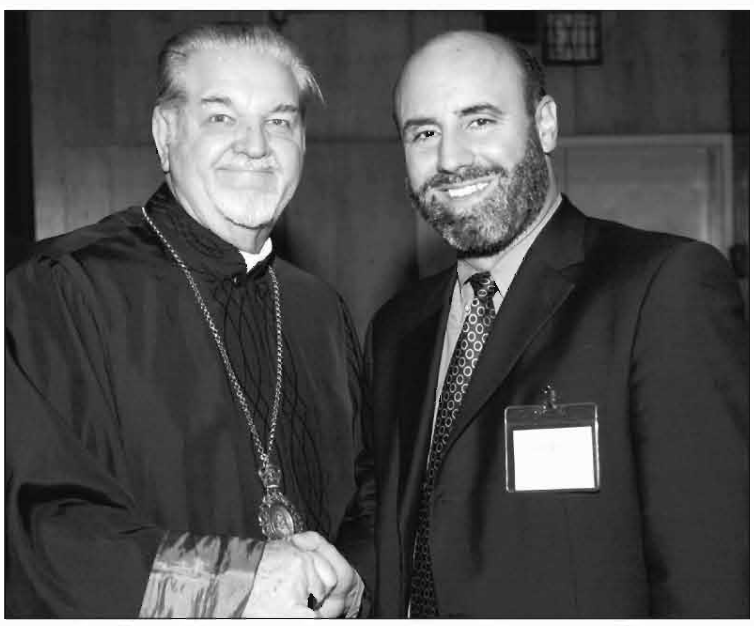
О. д-р Борис Ґудзяк в церкві св. Юра в Ню-Йорку

М. Галів підкреслив у своєму вдумливому слові той факт, що саме у 60-ліття смерти Слуги Божого Андрея представник молодшого покоління о. д-р Б. Ґудзяк завершує здійснювати глибоке бажання Митрополита Андрея. Промовець підкреслив, в якій мірі потрібно для повного успіху цього завдання фінансова поміч усіх, що належать до Української католицької церкви, і тому він радіє, що українська громада Ню-Йорку так жваво відгукнулася на цю благородну ціль. Він пригадав подібну зустріч нашої громади в Ню-Йорку минулого року, коли Патріярх Любомир був її гостем, збираючи фонди на будівництво патріяршого собору Воскресіння Христового у Києві. Католицький університет у Львові – це немов продовження цього самого діла. Доповідач щиро представив о. ректора Б. Ґудзяка та згадав теплим словом його близьких співробітників, які не усі є українцями, однак щиро віддані справі УКУ. Достойний гість о. Б. Ґудзяк дякував у своєму слові за щире і тепле привітання в Ню-Йорку та розповів про розвій УКУ, його молодих студентів та дальші можливості росту. Закінчив своє слово о. д-р Б. Ґудзяк бажанням зустрітися з українською громадою Ню-Йорку на 25-річчі УКУ.

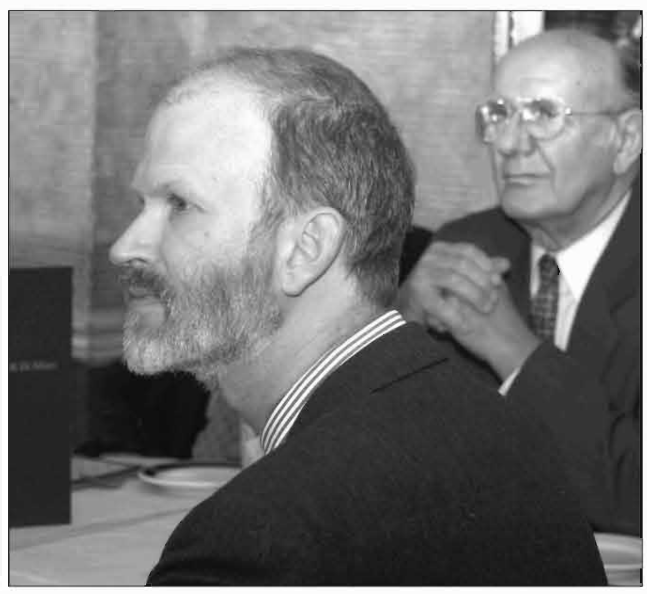
У дальшій програмі цього приємного вечора коротке слово і молитву провели достойні гості – преосвященний Владика Василь, відтак ведучий М. Галів прочитував довгий список мирян, що зложили свої щедрі датки на УКУ та приймав все нові зголошення від присутніх, які пропонували свої пожертви на цю благородну ціль.

На місці можна було оглянути видання УКУ, які показують його успіх, а численні присутні з радістю прийняли у завершенні цього особливо успішного вечора підсумки зложених жертв, що становили 238,000 дол. від поодиноких мирян, разом зі щедрим даром місцевої „Самопомочі" в сумі 100,000 дол.

О. Кузьмович
Фото: А. Ким

Владика Василь Лостен і Джон Курі, президент Української католицької фундації

Проф. Джефрі Вилз, позаду – член Ради директорів кредитівки „Самопоміч" Любомир Зєлик

Зліва: Микола Галів, Богдан Михайлів, д-р Олександер і Ярослава Ґудзяки, о. д-р Б. Ґудзяк, проф. Олена Джиджора , проф. Ярослав Грицак

Загадка Валентина Чемериса?

В. Єфимов

(Стаття друкується з скороченнями)

Під час президентських перегонів агітатори опустили в мою поштову скриньку книжечку „Загадка Віктора Януковича". Автор – письменник Валентин Чемерис, місце видання – Київ, наклад – 1 мільйон 200 тисяч примірників. Надруковано за кошти виборчого фонду В. Януковича з використанням майна Партії Регіонів. Тож спробую критичним оком прогулятися сторінками зазначеного, щиро кажучи – несподіваного, творіння вельми відомого в Україні письменника.

На звороті титулу, в анотації, на риторичне запитання автора щодо особи героя: „Хто він?" читаємо однозначну відповідь: „Нова зоря, що так яскраво й негадано спалахнула на політичному небосхилі", і далі: „Феномен і загадка". На стор. 7 епітети вже бринять крещендо: книжка – про „людину, яка без перебільшення є великим сином шахтарського краю". А я переконаний, що „великим сином" має право назвати будь-кого НАРОД, та й то лише після смерти тієї видатної Особистости.

Далі ще цікавіше. На стор. 3 бачимо цитату – герой відверто зізнається: „Батька і поговірку любив, що, між іншим, стало і моїм кредо на все життя: „ОЧІ БОЯТЬСЯ, А РУКИ РОБЛЯТЬ". Ой, як негарно! Це ж злодійська формула: „очі бачать, що не можна щось вкрасти, а руки самі тягнуться до чужого". Навіщо таке слизьке, майже компромат на високу посадову особу? На місці Віктора Януковича я б цієї цитати не вибачив.

Можу зрозуміти тих авторів книжок, які пишуть спогади про своїх рідних, друзів, взагалі – людей, яких вони добре знають чи пам'ятають за минулими часами. Чи знав автор свого героя раніше? Може, з дитинства збирав про нього матеріяли? Відповідь: ні, не знав, не збирав. Аби написати книжку (чи не на замовлення?), він поїхав на батьківщину свого героя: „Авторові цих рядків вдалося побувати у ній (школі) під час відвідин Єнакієвого... влітку 2004 року" Порівняймо: книжку підписано до друку 30 липня 2004 року – авторові краще було б цього не писати. Він переповідає почуту на батьківщині героя надзвичайно цікаву легенду, що виглядає гоголівською казкою (хіба що відсутня нечиста сила). От послухайте у вільному переказі.

Зима. Ніч. Мороз під 20 градусів. Сніг рипить не лише під ногами людей, а й під лапами гусей, які чомусь вночі гуляють на морозі. Донецькі гуси монолітно згуртовані у зграю, яка заганяє Вітю у колодязь, і той висить до кращих часів, зачепившись за гак. Залишається незрозумілим лише, чим саме він зачепився, що довго провисів? От козацького Байду колись вороги зачепили за гак ребром, так то зрозуміло – провисіти можна довго, хоч це і неприємно. А у цьому випадку?

Є у книжці розповідь про віртуальну допомогу померлої матері, коли Вітю затягала прірва багна на відстійниках. Сам автор не утримався і назвав ту допомогу „чудом".

А от ще один (несподіваний) аспект подання характеристики героя. Я не можу погодитись із зневагою автора до спорту. На стор. 9 він каже: „Федір Володимирович... синові прищепив любов до спорту (більшої радости для Віктора не було, як разом з батьком іти на гру місцевої футбольної команди)". Болільник – то не є спортсмен! От такою невиваженою фразою автор „підкладає свиню" під нинішнього голову Олімпійського комітету України В. Януковича. Недобре це, ой як недобре!

Тепер трохи щодо деяких суто літературних якостей тексту. Автор, як видно, користувався довідковою літературою щодо місцевості, яку описує, але інформація, м'яко кажучи, затхнулася, наче оселедці у поганій діжці. На стор. 6 читаємо про Донецький басейн, який є „головним постачальником коксохімічної сировини для республіки...". Надалі наводяться числові дані, але невідомо, якого вони року, бо ж Україна з 1991 року вже не УРСР у складі СРСР, тобто вона не є „республікою", а є самостійною ДЕРЖАВОЮ.

Хоч автор – знаний літератор, та ще й багаторічний заступник редактора „Літературної України", але ж, буває, недбало ставиться до мови. От дивіться: „Федір... разом з Георгієм Береговим... мріяв про небо". Як тут розуміти поняття „разом"? У одній групі аероклюбу? А може, у балачках? Чи як? І ще: „...Бувало, що й разом вони читали Льва Толстого..." Як це „разом читати"? Одночасно? Дивлячись у одну книжку? Чи вголос читали?

Відчувається, що книжку автор писав ой як поспіхом. Інакше не допустив би повторів одних і тих же епітетів підряд (він же – письменник високого гатунку!), наприклад, на стор. 10 та 11 читаємо: „Навколо... заводські звалища, незмінні терикони" та „Виселок тулився до терикона та заводських звалищ". А на одній стор. 12 у двох абзацах поспіль читаємо спів про полум'я, яке то „криваво-червоне", то „з язиками". Чотири рази повторено: „Працює на Україну".

А ще наш літературний клясик піймав сам себе на добрячий гачок протиріччя. На стор. 41 автор стверджує: „Йому (В.Я.) ніхто не допомагав", на стор. 44 – ще категоричніше: „Все, чого він досягнув у житті, досягнув без протекцій, власними зусиллями". Разом з тим, сам герой на стор. 47 цей міт спростовує зізнанням: „Комусь ти допомагаєш у житті, а хтось допомагає тобі – на тому й тримаємося". І на стор. 50 чорним по білому розповідається про активність славетного космонавта: „Береговий... ринувся відновлювати справедливість... „пробивати бар'єри" глухих бюрократичних кабінетів..." (це коли 27-річного героя мали засудити втретє). Так де ж правда: допомагали чи не допомагали? Автор, як на мене, заблукав між трьох сосен.

А тепер принципове питання: маємо „Загадку Януковича" (як у назві книжки) чи „Таємницю Януковича"? Автор на нього відповідає однозначно і просто, навіть надто – цілим розділом книжкки з назвою „Всі таємниці Віктора Януковича", в якому є море схвальних епітетів, але є і єдине, ключове зізнання героя. Цитуємо: „Що допомогло мені в житті, так це величезне бажання вирватися з Богом забутого робочого висілка і віра в те, що цілеспрямованість, енергія і розум дозволять досягти високої мети". Ну що ж, як відомо, скромність прикрашає героя! Поставив він за мету „вирватися", – і вирвався. Повірив у свою цілеспрямованість, енергію і розум, – і став прем'єром! Виявляється, аби досягти будь-якої мети, мало мати чисельні позитивні якості, треба ще й вірити в те, що ти їх маєш. От і якому-небудь Голопупенку варто повірити у свою геніяльність, і буде все гаразд – стане генієм. Просто і ефективно! Та чи не сховав автор за цитатою якусь справжню тайну? Не знаю.

Незважаючи на те, що назвою відповідного розділу автор обіцяє розповісти про всі таємниці героя, замість логічної аналітики мусимо насолоджуватись низкою епітетів на адресу героя, наче виписаних поспіль зі „Словника епітетів". Тож наш герой (читаючи, не забувайте дихати): „романтик, поет в душі, не такий як інші, нова людина, цілеспрямований, енергійний і розумний (про це щойно мовилося), здатний досягти мети, феноменальних успіхів, підтягнутий, вдатний з себе, рішучий, правдивий, трудолюбивий, добрий, сильний (фізично і психічно), надійний, вольовий, урівноважений, самостійний, до біса терпеливий, феноменальний, працездатний, надзвичайно працьовитий, трудоголік, трудолюбець великий, добросовісний, педантичний ставленням до своїх обов'язків, обдарований лідер, скромний, відповідальний, дієвий, на ньому – Боже благословення, любить Батьківщину як син, скромний, діловий, надійний, сумлінний, чуйний..." Оце стільки якостей зазначено лише на трьох сторінках, а усього в книжці 95 сторінок – от якби усі алілуя зібрати докупи з усіх сторінок, то купа була б вище Говерлі.

Уважно читаючи епохальний твір В. Чемериса, натрапляємо на ще одну загадку В. Януковича: який він є науковець? Розмови про науку – взагалі невдячна тема, бо ж вимоги до наукового рівня дисертацій та публікацій нестримно підвищуються як Вищою атестаційною комісією України, так і світовою науковою громадськістю. Якщо професійного письменника вражає те, що герой „і лекції читав, і катедрою завідував, і дослідницькі праці видавав", то з точки зору сучасної науки, усе це – порожній звук! Нині цінується лише кількість наукових книжок, підручників, навчальних посібників та наукових статтей, написаних ОДНИМ автором, а також кількість патентів на винаходи, створених також ОДНИМ автором. Решта (колективна творчість) до уваги не береться. Отак діє і Нобелівський комітет, і наша Національна Академія Наук. Порівняймо з літературною працею – чи дозволить автор, що себе поважає, поставити поруч зі своїм ще чиєсь прізвище, назвавши його співавтором?

Для письменника В. Чемериса міжнародних критеріїв не існує – він співає оду героєві свого твору, наче глухар навесні: „Він багато років систематично займався теорією управління". Відомо, що є такі науковці, які чимось займаються „багато років", але ... з нульовим результатом. Це я кажу не про нашого героя, його досягнення мені просто невідомі. Може, на цю статтю відгукнеться хтось більш компетентний, той, хто читав монографії героя або відчув на якості свого життя результати впровадження в народне господарство розробленої ним „теорії управління"? Дай Боже, а я покищо на собі відчуваю галопуючу інфляцію та бачу, особливо останніми місяцями, підвищення цін практично на усе, чим живу. Може, це тому, що автор відкрив секретну тайну: герой „займався", а не „займається" систематичним управлінням країною? Тобто кинув господарство у безлад. А чому кинув? Бо має ... іншу мету. Яку?

І отут В. Чемерис висвітлює останню загадку у своїй книжці. Висвітлює відкритим текстом: „Він (В. Я.) уже відбувся, як людина, здатна очолити нашу державу... З нього вийде прекрасний Президент". Оце й усе – отак розвіялася загадка Чемериса. Відомий, талановитий від природи письменник написав і видав чимало чудових прозаїчних творів. От, кажуть, і нині у нього в роботі історичний роман про Козаччину. Але... і десять, і сто геніяльних романів, що ляжуть на одну шальку терезів, не врівноважать однієї-єдиної політичної книжечки, написаної нещирою рукою. Хто сказав, що Геростратами народжуються? Геростратами стають і в наш час. А слава горить легше і швидше за будь-що.

В. Єфимов, письменник, надіслав нам статтю до початку другої тури виборів (21 листопада), але через хід подій ми не встигли раніше її надрукувати. Однак, думаємо, хоча стаття друкується із запізненням, читачі її прочитають із зацікавленням.

Цитати з кижки-панегіріка В. Чемериса „Загадка Віктора Януковича"

* Про подвійне ув'язнення прем'єра: „Та й скільки треба було труда і якого нерядового характеру, аби, витримавши удари долі, завдані йому в 17 і в 20 літ, не зломитися, з гідністю зустріти випробування, послані йому долею. Послані, як перевірка на міцність, бо ж і далі в житті йому доведеться брати один рубіж за іншим".

* „Потужний промисловий регіон виховав еліту – високоінтелектуальну, амбітну, упевнену в собі й у значимості свого краю. Віктор Янукович – чи не найяскравіший представник цієї генерації, її правофланговий і ведучий".

* „А ще про нові паростки духовного життя засвідчать відомі актори, співаки, художники, учені, політики і спортсмени – ті, чиє дитинство сьогодні розквітло завдяки турботі й увазі мудрої і доброї людини. Такий він Віктор Янукович – губернатор, що в перекладі з латини означає правите* „Віктор Янукович, мабуть, єдиний з численних українських прем'єрів, хто має тісні зв'язки з наукою і науковим світом".

* „Духовну підтримку і мудру пораду він знаходить у Євангелії, що стала його настільною книгою. З дружиною він повінчався в день свого срібного весілля – раніше цього аж ніяк не міг зробити".

* „Аби в Україні можна було добре жити, треба ПАХАТИ".

* „Ставши главою держави, він переможе бідність і корупцію, підвищить зарплати, завершить військову і земельну реформи, знизить податки, збільшить асигнування на освіту та охорону здоров'я, опрацює механізми транзиту енергоносіїв, вантажів, технологій".

* „Про нього можна говорити довго і тільки хороше".

* І нарешті: „Це лише початок, я ще напишу про цю неординарну, незвичайну і обдаровану людину, працівника і керівника державного масштабу, самородка, донецького Колюмба, який ще відкриє для нас нашу Україну і приведе її до нових рубежів у новому тисячолітті".

Вісті Фундації імені Івана Багряного

Грудень 2004 р., ч. 52

Генерал-хорунжий Ю. Тютюнник повертається

Шуміла-кипіла передвиборна боротьба. Як є ліві, то є й праві. Кожний гне свою лінію в свій же й бік, а правда-сиротина лишається на роздоріжжі. Вуха в'януть від нісенітниць, які товчуть, як воду в ступі, спадкоємці „ідей октября", „общей слов'янской колибєлі", „єдіной общности", „борьби з українським буржуазним націоналізмом". Товчуть, бо це вигідно їм, та й жаль викидати на смітник історії з'їдені міллю епохи стереотипи віджилої ідеології, бо лінькі читати визволені з більшовицьких темниць документи правдивої історії.

Книга споминів Юрка Тютюнника „Революційна стихія. Зимовий похід 1919–20 рр." (Львів, „Універсум", 2004) якраз і призначена для тих, хто не знав і не знає своєї історії, хто живе штампами минулого, виготовленими імперськими ідеологами та їхніми доморощеними попихачами для „зомбування" народу, а надто тим, хто починає самостійне життя з бажанням знати правду.

Цю книгу написав сам генерал-хорунжий Юрко Тютюнник, якого багато десятиліть комуно-радянська система інакше, як бандитом, не називала.

Книжка його видана ще 1923 року в Коломиї, її читали, знали легіони борців за волю України. Потім її, як найбільш небезпечного в'язня, комуністичний режим на десятиріччя запроторив до спецхранів". І ось друга з'ява народові твору, котрий мали б знати всі українці, якщо вони хочуть бути народом, особливо ті, хто береться за не уявне, декларовані лише для преси, реформування українського війська, хто присвячує себе армії, захисту рідної землі. Щоб знати, хто нас не любив і не любить, хто не простить нам нашої незалежности, хто перетворює нашу демократію на політичне видовище і сіє вітер...

„Великий і неоцінимий, кров'ю найкращих синів народу куплений досвід може бути втрачений для загалу нації. Досвід боротьби є найдорожчим національним скарбом, і мусимо його передати в цілості молодшим поколінням, що мають нас заступити в майбутніх етапах боротьби", – писав на підставі документів і фактів свого життя Юрко Тютюнник. І хоча вороги України зробили все, щоб цей досвід не потрапив на очі, до розуму і серця українців, та нині він може таки прислужитися сучасникам, адже боротьба за нашу Україну триває щодня, щогодини.

„Революційна стихія" – так назвав стратег і тактик першу свою книгу, в якій змальовує формування перших військових з'єднань, особливо Симферопольського полку ім. гетьмана Петра Дорошенка, підготування Другого Всеукраїнського військового з'їзду, перипетії Звенигородського вільного козацтва з Павлом Скоропадським, жорстокий спротив творенню українського війська з боку російського офіцерства за вказівкою з „історічєской родіни". А ще злочинну байдужість зайнятої переділом влади, тодішньої київської еліти до долі армії. Автор детально описує літнє повстання 1918 року на Звенигородщині, яке стало „вістуном тої бурі, що своїм поривом, змела росіян і їх помічників – німців". Ця книга завершується застереженням проти демагогії влади. Але ж ми цього застереження своєчасно не читали, то й потерпаємо нині в інший час, але на тому ж місці від тієї самої недуги.

„Зимовий похід 1919–20 рр." автор писав, „використовуючи хвилевий і відносний відпочинок", аби викласти перебіг боротьби українського війська і населення за своє національне визволення. Він і виклав події того походу, що тривав з 6 грудня 1919 року до 6 травня 1920 року по денікінських і більшовицьких тилах, з точки зору бійця, патріота, державника. Військо під орудою генерал-хорунжого М. Омеляновича-Павленка і його помічника генерал-хорунжого Ю. Тютюнника подолало 2500 кілометрів і, повернувшись, з'єдналося з регулярною армією УНР. Перші кроки росіян до знищення Української Галицької Армії, боротьба армії з анархічними елементами, рух червоних росіян на Україну і позиції повстанців, остаточне знищення росіянами „української озброєної сили" – все це й викладає автор такою зрозумілою, живою мовою, немов він наш сучасник.

Додатки, ілюстрації переносять читача в ті часи, в яких залишилися наші герої, боротьба яких ще не стала лекцією для їхніх дітей. Книга й видана для того, що, може, її прочитають та візьмуться за розум хоч їхні онуки. Видав цей раритет колектив єдиного в Україні журналу футурології (майбуття) „Універсум", який випадкових книжок не видає і вже понад десятиліття „викручується" в лабетах податків, економічних зашморгів, зневаги влади до української книжки й часописів. Цього разу ідею видання підтримала Фундація ім. І. Багряного, творці якого знають описані події з самого життя.

Микола Босак,
Київ

Книгу Ю. Тютюнника можна придбати, висилаючи чек на 15 дол. на адресу Фундації.

Загроза Кирилівській церкві в Києві

У Києві міжвідомча комісія дійшла висновку про доцільність передачі в повне розпорядження Української Православної Церкви Московського патріярхату – Кирилівської церкви, унікальної пам'ятки XII століття, кандидата на включення до списку світової спадщини ЮНЕСКО. Кирилівська церква в Києві від 1929 року функціонує як музей.

Це родовий монастир чернігівських князів Ольговичів. Збудувала його дружина чернігівського князя Всеволода Ольговича – Марія як собор родинного монастиря, де робили поховання. В цій церкві збереглося багато фресок княжої доби, які не мають аналогів в українському мистецтві, а також фрески чудових барокових розписів, високомистецькі твори живописців київської школи XIX століття та видатного художника Михайла Врубеля.

Все перелічене в церкві громада УПЦ МП, якій мали б передати ту церкву, уважає неканонічним та малоцінним. Виглядає, що Кирилівську церкву хочуть передати тим, хто не цінує українських звичаїв, української церкви, мистецтва та культури.

Ми часто чуємо тепер слова – канони, канонічність та неканонічність. Канон, слово грецьке, що значить закон, правило чи догмат із питань віри та виконання релігійних обрядів. Чи сьогодні будь-хто дотримується канонів написаних сотні років тому?

Приміром, канон 9-ий звучить так: „Усіх вірних, що приходять до церкви й Святе Письмо слухають, але не перебувають на молитві й Святому Причасті до кінця, за те, що тим самим безчинствують у церкві, належить відлучення від церковного єднання". Чи знаємо ми осіб, що вийшли з церкви після відспівання „Отче наш" і були відлучені від церкви? Якби дотримувалися канонів то церкви були б порожні. А Кирилівську церкву ні в якім разі не треба передавати Московському патріярхатові!

Гуморески Павла Глазового

Леся Ткач (Леся Богуславець), дочка Дмитра Нитченка – письменника, поета, відданого й жертвенного культурного діяча, член Фундації ім. Ів. Багряного з Австралії, видала дві касетки з архівних записів гумориста-сатирика України Павла Глазового. Одна касетка має 22 гуморески, а друга – 16. Гуморески читають автор Павло Глазовий, Євген Федорченко, Леся Ткач та Анатолій Паламаренко. Теми злободенних гуморесок різні. Ось деякі назви – „Україна вічна", „Геніяльний кум", „Двоязичий кум", „Дикий ринок", „Як жінка відучила чоловіка пити", „Заочне кохання", „Син народу", „Оточили ситі свині", „І така була любов" та інші.

Павло Глазовий, народний улюбленець, народився 30 серпня 1922 року в родині хліборобів в селі Новоскалюватці Казанівського району Миколаївської области. З 1940 року був у армії. Опісля вчився в Київському педагогічному інституті. Закінчивши його, був заступником головного редактора журналу „Перець", а пізніше – журналу „Мистецтво". Починаючи з 1958 року, видав цілий ряд збірок сатири та гумору. Кілька років тому в Києві велично відзначено його 80-річчя. Нещодавно він відійшов у потойбічний світ.

Леся Ткач, яка видала записи на свій кошт, розіслала касетки по тисячу копій, як подарунок, в усі кінці України – до Києва, Львова, Харкова, Полтави, Вінниці, Дніпропетровська, Севастополя та інших міст. Може, убивча сатира та гумор про незавидне життя в назалежній Україні розворушить людей, вони сприймуть гумор краще, ніж до них говорилось би серйозно про всі ті проблеми, що існують в Україні й, закачавши рукави, візьмуться за будування української України у всіх площинах.

У справі придбання касет можна звернутися до Фундації.

Дякуємо за пожертви на Фундацію!

Від часу останнього числа сторінки Фундації надіслали пожертви: 650 дол. – **д-р Леонід Мостович** (з них 500 дол. призначено для журналу „Березіль", що виходить в Харкові), 350 дол. – **Антоніна Шийка** в третю річницю смерти дорогого її мужа Василя Шийки, який помер 24 листопада 2001 року, 250 дол. – **Леонід Ліщина,** по 200 дол. – **Софія Скоп** та **Михайло Коргун**, 70 дол. – **Василь Луценко**, 20 дол. **Катруся й Атанас Кобрини** замість квітів на могилу їх сина Андрія в десяту річницю його передчасної смерти, 13 дол. – **Галина Грушецька**, 10 дол. – **Лідія Отрошко.**

Управа Фундації щиро дякує всім жертводавцям й просить і далі підтримувати Фундацію своїми пожертвами, щоб вона могла допомагати пресовим органам демократичних видавництв України, на конкурс учнів знавців української мови, на видавання різних виховно-інформаційних книг та інші потреби в Україні. Молода генерація України небагато знає про штучно влаштований Москвою Голод 1933 року, про розкуркулювання, переслідування, арешти, розстріли, заслання на Сибір та Соловки та інші „блага" комуністичної влади в Україні.

В Фундації можна придбати книги, видані Фундацією тут чи в Україні, Івана Багряного, Григорія Костюка, Василя Гришка, Семена Старіва (Мирона Долота), Олега Чорногуза, Олексія Воскобійника (спогади англійською мовою), Леоніда Бойка, Юрія Краснощока та інших авторів. Книги про Голод 1933 року, про розкуркулення, переслідування, заслання та розстріли розсилалися, й далі розсилаються, до бібліотек України, наукових установ та відомих осіб України безкоштовно.

Дописи і листи до сторінки Фундації імені І. Багряного просимо слати на адресу:
Bahriany Foundation,
811 S. Roosevelt Ave.,
Arlington Heights,
IL 60005 USA
Сторінку редагує
Олексій Коновал

Різдвяні картки від УНСоюзу

За традицією, Український Народний Союз видав серію з восьми різдвяних карток, на яких відтворено праці відомих мистців - Христини М. Марчак-Баранської (Нани) з Бріджвотеру, Н. Дж.; Марти Анни з Потомаку, Мд.; Павла Лопати з Канади; Оленки Ганушевської-Галазди з Канади; Богдана Божемського з Тінеку, Н. Дж.; Христини Соболь з Овк Бруку, Іл.; Мирослави Ґ. Стойко з Гайланд Парку, Н. Дж.; Олвина Владики зі Львова. За усіма інформаціями з приводу видання і придбання карток можна звернутися на адресу: Оксана Тритяк, UNA, 2200 Route 10, P. O.Box 280, Parsippany, NJ 07054.

Христина Соболь. „Матір Божа“

Павло Лопата. „Різдво“

Богдан Божемський. „Матір Божа з Дитятком“

Оленка Ганушевська-Ґалазда. „Одігітрія“

Мирослава Ґ. Стойко. „Діва Марія“

Христина М. Марчак-Баранська. „Перша Зоря“

Олвін Владика. „Діва Марія з Дитятком“

Марта Анна. „Благовіщення“

Стажування в Посольстві України

ВАШІНҐТОН. – Кожного року Вашінгтонська група спонзорує літнє стажування студента в Посольстві України у США. У 2004 році на стажуванні була студентка Київського національного університету Діяна Медведева, яка отримала стипендію в сумі 1,500 дол. з Стипендійного фонду Вашінгтонської групи. Закінчивши навчання, вона сподівається працювати для української фірми з міжнародними зв'язками, а тому стажування в Посольстві України у Вашінгтоні додало їй багато досвіду.

Стипендійний фонд Вашінгтонської групи був заснований 1987 року, а першого стипендиста в Посольстві України на стажування прийнято 1996 року. „Цей досвід виявився корисним, як для стипендистів-стажувальників, так і для Посольства, – сказала Наталія Голуб, другий секретар для справ культури, інформації та пресового бюра Посольства. – Цього літа Посольство особливо багато скористало з праці українських студентів“. Стипендисти працювали у відділі консульства та торговельній місії. Їхні обов'язки включали допомогу у видаванні віз, працю з надісланими основними інформаціями, каталогуванням, архівами, допомогу зі справами усиновлення дітей з України, аналізу і звідомлення про американські та українські законопроєкти і допомогу з дипломатичним листуванням. Студенти також здобули досвід і знання про працю дипломатичних місій, що є дуже важливим у їхніх майбутніх кар'єрах.

У цьому році знову Стипендійний фонд Вашінгтонської групи проводить збірку на покриття стипендії в Консульстві України літом наступного року. Якщо здобуті фонди будуть достатніми, то буде розпочато другу стипендію стажування у Відділі „Голосу Америки“ у Вашінгтоні. Вашінгтонська група є незаробітковою організацією, грошові пожертви для котрої можна відтягати від податків.

Пожертви можна висилати: TWG Fellowship Fund, PO Box 795i, McLean, VA 22106.

Вашінґтонська група

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

НТШ А видає англомовний журнал перекладів з української літератури

НЮ-ЙОРК. – Перше число нового видання „Ukrainian Literature; a Journal of Translations" прийшло вже з друкарні. Публічні його презентації, з участю головного редактора, співробітників-перекладачів і членів Управи НТШ-А, відбудуться в Ню-Йорку в будинку НТШ-А 11 грудня, у Філядельфії – в будинку УКУ 12 грудня. Ініціятива НТШ-А видавати періодичний журнал української літератури – це подія історичного значення. Ніколи досі такого журналу не було. Переклади з української літератури друкувалися дуже рідко, здебільшого на сторінках видаваних донедавна англомовних журналів „Ukrainian Review", „Ukraine" і „Ukrainian Canadian", або окремими книжками, що їх випускали час до часу українські еміґраційні або радянські видавництва. Великою рідкістю були переклади української літератури на сторінках англомовної літературної преси. Все це були випадкові і спорадичні прояви. Тепер цю серйозну прогалину систематично виповнятиме новий журнал НТШ-А, що виходитиме кожних два роки і стане міжнародним форумом для українських письменників.

Перше число „Ukrainian Literature" – це збірник на 262 сторінки друку. Читачі будуть приємно здивовані фактом, що у змісті домінує проза (не тільки короткі оповідання, але й початок довшого роману), і що переважають у журналі не твори класиків, а сучасних письменників України. Редактором журналу є професор української літератури Торонтського університету Максим Тарнавський. До редакційної ради належать професори-літературознавці Аскольд Мельничук і Михайло Найдан зі США, Марко Павлишин з Австралії і Тарас Кознарський з Канади. В першому числі представлені – перекладені вперше на англійську мову – твори Валерія Шевчука (зокрема його роман „Око прірви"), Емми Андієвської, Володимира Діброви, Євгенії Кононенко, Юрія Покальчука, Василя Ґабора, Олександра Ірванця. З давніших прозаїків репрезентовані Спиридон Черкасенко, Борис Антоненко-Давидович і Леонід Мосендз. З поезії є нові переклади кількох віршів Тараса Шевченка і Павла Тичини.

Серед перекладачів зустрічаємо і давніше відомі, і такі зовсім нові імена, як Ольга Рудакевич, Уляна Пасічник, Михайло Найдан, Анатоль Біленко, Світлана Кобець, Марко Андрейчик, Ірина Якуб'як, Тарас Кознарський, Марта Базюк, Марта Олійник, Марія Качмар. Систематична поява нового журналу стимулюватиме і українських письменників і зацікавлених літературою перекладачів. Вона дасть змогу познайомитися з українською літературою англомовним читачам усього світу, а зокрема також і нащадкам українських еміґрантів у США, Канаді, Австралії, Англії, які вже, на жаль, не читають українською мовою.

Із змістом нового видання НТШ-можна також познайомитися на Інтернеті за адресами www.shev-chenko.org/UkrLit або www.Ukrai-nianLiterature.org

Примірник друкованого числа коштує 20 дол. і його можна замовити у видавництві НТШ-А: Shevchenko Scientific Society, 63 Fourth Ave., New York, N.Y. 10003

Марта Тарнавська

Надсилайте свої біографії

В 1994 і в 1996 роках при Лікарській комісії НТШ у Львові видано два томи біобібліографічного довідника „Українські лікарі".

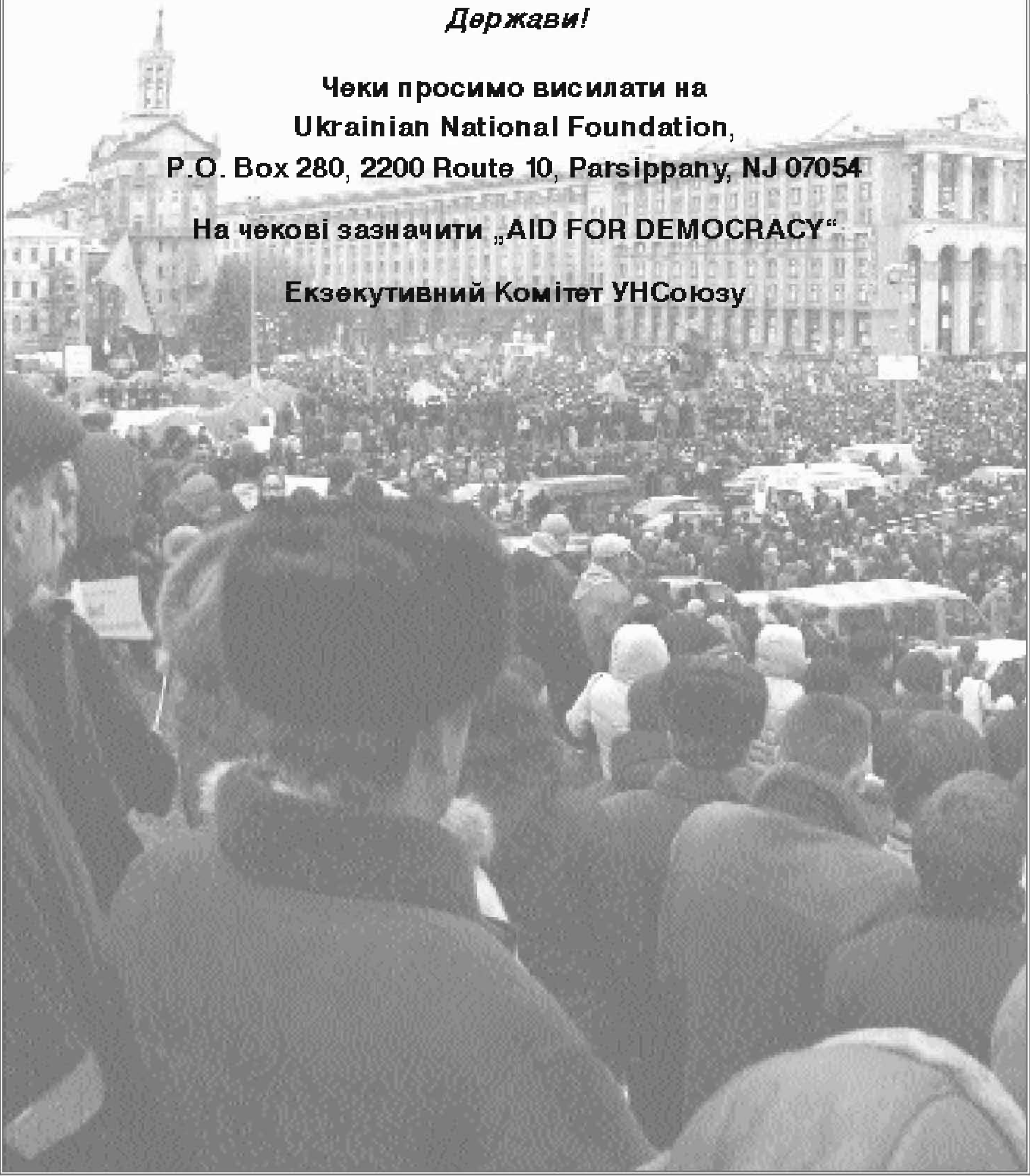
Перший том обіймав біографії українських лікарів західньої України і діяспори, які працювали лікарями до кінця Другої війни в 1945 році. Другий том включав біографії українських лікарів в діяспорі після Другої світової війни.

Тепер Лікарська комісія НТШ в Україні і діяспорі хоче видати більший біографічний довідник українських лікарів-патріотів, які залишилися і працювали в Україні після Другої світової війни. Крім цього, плянується ще додати біографії українських лікарів з діяспори, які не увійшли до перших двох томів.

Редакція третього тому складається з проф. д-ра Ярослава Ганіткевича у Львові, академіка проф. Любомира Пирога у Києві та д-ра Павла Пундія і д-ра Юрія Грицеляка у Чикаґо.

Просимо надсилати ваші біографії з поданням вашої наукової та громадської діяльности на адресу: „Shevchenko Scientific Society, Chicago Branch", 2247 W. Chicago Ave., Chicago, IL 60622 USA. Тел.: (773) 278-6262 або)773) 777-0905.

Д-р Павло Пундій

Вшанували пам'ять Андрея Шептицького

АТЛАНТА, Джорджія. – 7 листопада українське товариство Атланти, з ініціятиви відділу УККА, і за підтримки та участи парафіян Української греко-католицької церкви Пресвятої Богородиці відзначило 60-річчя смерти Митрополита Андрея Шептицького. Світлиця Духовного центру, де відбувалось дійство, була скромно, але з любов'ю оформлена. Чільне місце посідали світлини з різних періодів життя Митрополита. Академію розпочала голова відділу УККА д-р Уляна Боднар. Зі змістовним словом звернувся до присутніх о. Матей Шродир, який висвітлив постать Андрея Шептицького, дух якого залишився в усіх проявах релігійно-церковного та суспільно-громадського життя нашого народу.

Продовження академії було проголошене культурним референтом відділу УККА Розалією Деркач. Прозвучали пісні „Чуєш, брате мій", „Хочемо Бога", „Будь благословенний"....

Галина Середюк

Доповідачі на академії (зліва): Розалія Деркач, о. Матей Шродир, д-р Уляна Боднар.

Вечір, присвячений діяспорі

ДІТРОЙТ, Миш. – 12 вересня в Українському культурному центрі відбувся вечір, присвячений українській діяспорі, організований Комітетом сприяння українській демократичній пресі в Україні. Наголос був зроблений на виданні трьох томів праці Марії Гарасевич „Ми не розлучались з тобою, Україно". Ці книжки висвітлюють творче життя і працю всіх українських громад в діяспорі.

Вечір відкрив голова комітету Богдан Неганів. Юрій Розгін дав короткий огляд статтей і нарисів, наукових праць авторки з літератури і мистецтва. Ориґінальність видань в тому, що в них вперше надруковані листи Уласа Самчука, Миколи Понеділка, Юрія Шевельова, Григорія Костюка та інших до Марії Гарасевич.

Христина Юзич представила Марію Білоус-Гарасевич, яка, на превеликий жаль, через стан здоров'я не змогла бути присутньою на вечорі. Х. Юзич підкреслила її освіту, яку вона здобула на філологічному факультеті Київського державного університету ім. Тараса Шевченка, її любов до літератури від раннього дитинства, природний талант до літературної критики і її велику працю на цьому полі.

Двадцять п'ять років М. Гарасевич була членом журі літературного конкурсу ім. Івана Франка в Чикаґо, є членом Спілки письменників України, членом Об'єднання українських письменників в екзилі „Слово" та лавреатом премії фонду ім. Т. Шевченка „В своїй хаті своя правда, і сила, і воля".

Художню частину вечора започаткував д-р Євген Стецьків з Фльориди, який артистично виконав гумористичні твори Павла Глазового. Оперна співачка Христина Романа Липецька, у фортепіяновому супроводі Ірини Портенко, заспівала улюблену пісню М. Гарасевич – „Нагадай, бандуро, співами" (сл. Н. Калюжної, муз. Г. Китастого). Заслужений артист України Віктор Мішалов майстерно виконав на бандурі ряд пісень.

Піяністка Анастасія Глазунова виконала „Вальс" Шопена. У кінцевій точці програми піяністка Ірина Портенко з Києва своєю майстерною грою на фортепіяні познайомила присутніх з „Етюдом" Шопена та „Вальсом" Миколи Лисенка.

Вела програмою вечора Христина Юзич, відповідала за касу Тамара Івасюк. Ірина Тарнавська удекорувала сцену осінніми квітами.

Після концерту відбулась виставка книжок та преси, яку підготувала Катерина Ткачук.

Христина Годів-Юзич

Хроніка...

(Продовження зі стор. 3)

До порядку денного засідання парламенту включено і законопроєкти про внесення змін до закону про вибори президента України і про особливості застосування закону „Про вибори президента України" при повторному голосуванні у грудні 2004 року. Не дійшовши згоди, депутати призначили наступне засідання на 14 грудня.

* У Харкові розпочався так званий „з'їзд депутатів місцевих рад". Всього на з'їзді 1,182 делегати, понад 500 – з Донецької і Луганської областей. (Оперний театр, де проходить з'їзд, розрахований на 1500 місць), а також делегати 18 з 27 регіонів України, представники Генеральних консульств Росії та Польщі. Діяльність з'їзду висвітлюють понад 200 журналістів з 20 країн світу. Депутати місцевих рад Києва вирішили не брати участи у з'їзді рад в Харкові. Близько 20 тис. прихильників Віктора Ющенка пікетують Оперний театр, де відбувається з`їзд. Перед його відкриттям в кулуарах ходили чутки, що на з'їзд має приїхати віце- голова Державної думи Росії В. Жириновський. З'їзд рад звернувся до В. Януковича і В. Ющенка з пропозицією зняти свої кандидатури з повторного голосування у виборах президента України, а Л. Кучму делегати просили звернутися до Конституційного суду, щоб визнати „рішення Верховного суду України таким, що є політично заангажованим і втручається у компетенцію Центральної виборчої комісії".

* Співробітники Кабінету міністрів вирішили наступного дня, в понеділок, провести пікетування будинку уряду біля центрального входу до нього – на знак протесту проти учасників акції громадянської непокори, які блькоюють діяльність Кабміну.

* Служба безпеки України порушила кримінальну справу за фактом незаконного втручання в електронну комп'ютерну мережу Центральної виборчої комісії України. Ще 2 грудня представники В. Ющенка надали Верховному судові України заяву керівника фірми - розробника інформаційної системи Центральної виборчої комісії „Вибори" „Прокон" Галини Мандросової про те, що під час підбиття підсумків голосування в першій і другій турах виборів дані, що надходили в систему, контролювалися ззовні. Як відомо, опозиція після першої тури заявила про існування транзитного серверу в тіньовому штабі В. Януковича (контролювали цей сервер Клюєв і Медведчук), на якому коригувалися дані про вибори, а вже потім надходили до ЦВК.

* Понад 200 тисяч мешканців Луганської области вишикувалися в суботу у 78-кілометровий „живий ланцюг" від Луганська до міста Дебальцеве. Мета цієї акції – підтримати з'їзд депутатів всіх рівнів, який проходить в Харкові під девізом „За єдину Україну. За конституційний порядок". Люди тримали в руках прапорці й стрічки з синьо-білою символікою. В акції брали участь студенти і робітники підприємств Луганська.

* Л. Кучма мав телефонічну розмову з головою Европейської Ради, прем'єр-міністром Голяндії Яном Петером Балкененде. Інформуючи про розвиток політичної ситуації в Україні, Л. Кучма сказав, що опозиція не виконує домовленостей, досягнутих за круглим столом з участю европейських політиків. 2 грудня учасники багатосторонніх переговорів у Києві домовилися, серед іншого, здійснити політичну реформу, але в суботу, 4 грудня, Верховна Рада не могла ухвалити ніякого рішення, оскільки фракція „Наша Україна" відмовилася голосувати за проєкт політреформи і за внесення змін до закону про вибори.

Неділя, 5 грудня

* „Завтра о 10-ій годині ранку збирається Погоджувальна рада парляменту. І в першу чергу ми вимагатимемо зробити зміни до закону, які б унеможливлювали фальсифікації", - сказав В. Ющенко на Майдані Незалежности. За його словами, „це – головна ініціятива", і ухвалити зміни до закону треба протягом понеділка, вівторка чи найдальше – в середу, інакше нові норми не можуть бути втілені в життя до 26 грудня, коли має відбутися переголосування. В Ющенко звинуватив владу у тому, що вона „не виконала зобов'язання, які брала протягом останніх чотирьох-п'яти днів", зокрема Л. Кучма не відправив у відставку уряд В. Януковича, не подав парляментові на затвердження новий склад ЦВК і наклав вето на закон від 17 листопада, який унеможливлював фальсифікації через голосування вдома, відкріпні талони, формування територіяльних і дільничних виборчих комісій на паритеті між В. Ющенком і В. Януковичем.

* Патріярх Української Православної Церкви Київського патріярхату Філарет заявив на Майдані Незалежности, що те, що відбувалося під час виборів, суперечить християнській моралі. Він також звернувся до Президента України Леоніда Кучми і нагадав йому про його присягу на Біблії. „Президент повинен зробити все, щоб чесно залишити посаду і передати її законно обраному народом президентові", - сказав Філарет. Після цього він прочитав молитву „Отче наш", яку повторювали за ним учасники віча. Після Філарета на Майдані виступили представники Римо-Католицької, Греко-Католицької, Євангелістської, Лютеранської Церков, муфтій і рабин, а також настоятель храму УПЦ МП з села Хоружівка, який сповідав Ющенка.

* Екс-президент Чехії Вацлав Гавел пов'язав помаранчеву стрічку на знак підтримки учасників руху громадянської непокори в Україні. Гавел, який пережив власну „оксамитову" революцію, побажав „помаранчевій" опозиції наполегливости. „Будьте стриманими, сильними і, передусім, наполегливими. Оскільки все це не закінчується на досягненні конкретної мети, далі необхідна економічна сила, і це завдання тривале за часом і взагалі не має кінця. Саме тому я бажаю наполегливости".

* У Києві збирають підписи за проведення дебатів на центральних телевізійних каналах між дружинами кандидатів у президенти України – Катериною Ющенко-Чумаченко та Людмилою Янукович. Велика кількість людей охоче підписуються під такими вимогами збирачів підписів. Також на Хрещатику відбувається запис у спостерігачі під час переголосування на виборах президента України і видаються посвідчення учасника „помаранчевої революції".

* Російський президент В. Путін, який відверто підтримував Л. Кучму в небажанні погодитися на переголосування другої тури виборів, у світлі рішення Верховного суду

(Закінчення на стор. 24)

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Фільм Ярослава Кулинича – пам'ятник матері

Перегляд відкриває Заслужений артист України Ростислав Василенко

ІСТ-ГАНОВЕР, Н. Дж. - 5 грудня в готелі „Рамада" відбувся громадський прем'єрний перегляд кінофільму Ярослава Кулинича „Хресний шлях матері". Перед початком показу виступили режисер фільму, Заслужений артист України Ростислав Василенко, і кіновиробник Ярослав Кулинич, а після показу відбулось обговорення кінострічки.

Цікава і хвилююча історія стоїть за цією працею. Ще не закінчилась Друга світова війна, як тернопільське село Мужилів зазнало жорстоких сталінських репресій. Багатьох його мешканців, а серед них і батьків Я. Кулинича, виселили в Сибір, сам Ярослав з загоном УПА вибрався на Захід, а сестри залишились у Галичині. Сповнена тривоги за долю дочок, матір Марія Кулинич втекла з поселення, зустрілися з дітьми і певний час, переховуючись від місцевих органів МҐБ, працювала в сусідніх колгоспах. Але зрадник виказав її криївку, жінку арештували і після тривалих допитів і тортур засудили до 10 років позбавлення волі в таборах суворого режиму.

Пізніше, в часі так званої „відлиги", батьки Ярослава Кулинича повернулися в рідне село і він спромігся запросити їх до Польщі. де не тільки зустрівся з рідними, а й зфільмував їхні розповіді про пережиті страждання. Звісно, цьому записові „усної історії" тепер не було б ціни, але прокомуністична польська влада вилучила і знищила кіноматеріяли.

Відтоді кіномистець плекав надію відтворити втрачене принаймні з допомогою акторів. Довгим було його чекання, аж Україна стала незалежною і випала нагода приїхати до Мужилова і там створити фільм про страждання батьків. Звісно, вже не могло бути й мови про документальний кінозапис – батьки померли, мало хто в селі пам'ятав пережите. І тоді Я. Кулинич наважився на небувалий у кінематографі експеримент: він запропонував мешканцям Мужилова стати акторами і зіграти у фільмі історію репресій, знищену на його документальній стрічці. Понад 50 осіб зголосилися на нелегку працю перед кінокамерою. Це були звичайні мешканці села, які щодня працювали згідно у своїх професійних ділянках, а у вільний час переодягалися українськими партизанами, „енкаведистами", селянами і сумлінно відтворювали запропонований їм текст документального звинувачення. Так виник фільм незвичний, небувалий, фільм-епос знищеного села, особливо близький тим, хто й сам зазнав показаних на екрані страждань.

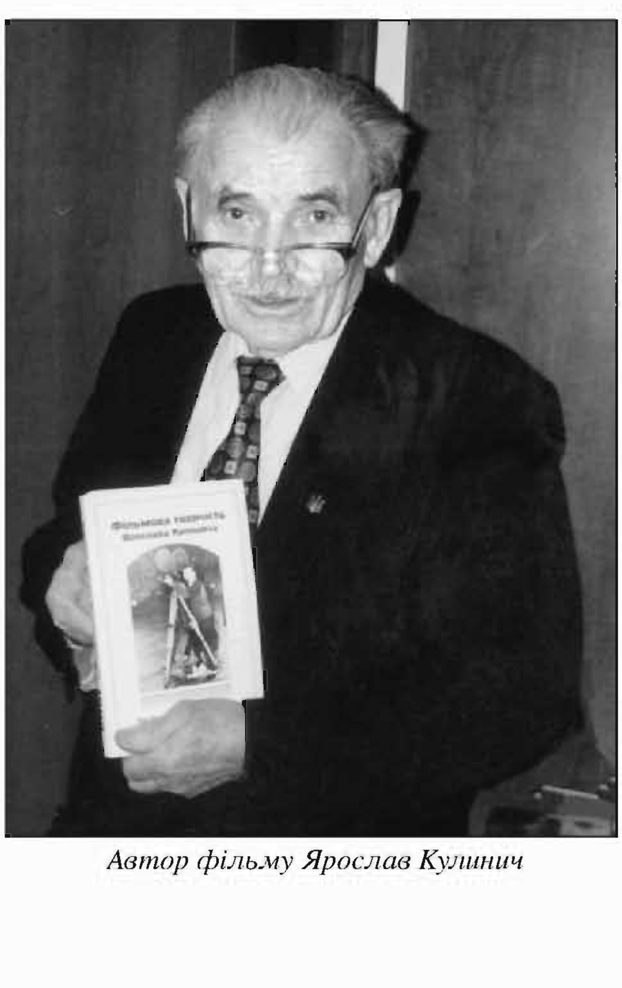
Увесь творчий період тривав тільки п'ять тижнів. Постановники не дуже дбали (і не мали такої можливости) про традиційне для кіностудійних фільмів дотримання усієї історичної атрибутики. Прискіпливий глядач зауважить на екрані і сучасні авта, і сучасний одяг, і рушниці замість гвинтівок у вояків МҐБ, але авторам фільму йшлося не про ці деталі, а про передання самого факту жорстокости, яка стала долею мирних жителів тернопільського села. Прискіпливий глядач помітить і декляративне проголошування самодіяльними акторами текстів їхніх ролей, але чи можна набути професійної майстерности без жодного навчання, без практики на кіномайданчику? Я пам'ятаю, якого страху зазнав, коли вперше, як ведучий радіопрограми, мав натиснути гудзик в радіостудії і промовити напряму в етері до слухачів. Другого разу вже було легше, а потім усе стало звичним... Усе ж вражає талант вчительки Ганни Соляк, яка в ролі матері справді професійно передала усі її страждання. А втім, у мистецтві немає чітких визначень, що і як має бути на сцені. Це тільки апологети соціялістичного реалізму вимагали сліпого копіювання ідеологічних штампів, а тим часом на польському курорті Криниці неписьменний лемко Никифор малював картинки, які одним видавалися нездарними, а інші їх купували і тепер можуть похвалитися тим, що мають твори художника, талант якого визнав весь світ.

У фільмі ніби навмисне показово відтворене усе багатство українського прикладного мистецтва в умовах, коли не могло бути ліжників, килимів, рушників і квітів. Але така абстракція є символом того, що за найважчих умов життя народне мистецтво залишається з українцями і дає їм духовну наснагу. Так і з піснями, які на екрані належать до найбільш вдалих сцен фільму, тому що самодіяльні актори, співаючи, вже не грають ролі мало знайомих їм персонажів з далекої для багатьох доби, а відтворюють те, що з ними щодня і завжди - українську пісню. У фільмі є історичні відступи від сімейної хроніки Кулиничів, які дозволять юному глядачеві більше дізнатися про Галичину, про Україну.

Головне ж, Ярославові Кулиничу вдалося створити гідний пам'ятник його матері-страдниці, яка на екрані вособлює долю мільйонів українських жінок, позбавлених волі, щастя, здоров'я, але не віри і надії, котрі вони зберегли на хресних шляхах і передали дітям і внукам. У створенні фільму брали участь композитор Роман Савицький і син кіновиробника Любомир Кулинич.

Було показано також фільм про школу в Мужилові зі закликом допомогти у її будівництві.

Левко Хмельковський

Автор фільму Ярослав Кулинич

ХУДОЖНЄ СЛОВО

Два кольори

Два кольори моєї Батьківщини,
Два кольори моєї України,
Синє – то небо, жовте – то поле,
Жовте колосся, синє – море.
Степи багаті, степи безкраї,
Землі родючі, добрі врожаї,
Люди тут в праці зрання до ночі,
Жовте і синє – жити з ним хочуть.
Жовте – то поле, синє – то небо
З давніх давен бачити треба,
З прабаби бабки, з прадіда діда
Жовте і синє – близьке і рідне.

Наталя Кушнір,
с. Світлогірське на Полтавщині

Концерт Вірка Балея

НЮ-ЙОРК. – Мистецький директор серії „Музики в Інституті" Микола Сук, відкриваючи 21 листопада перший концерт недільної серії представив композитора Вірка Балея, камерна музика якого виповнила програму концерту. Перед виконанням творів В. Балей дав короткі пояснення про суть і форму, як і поштовх до написання даних творів.

В концерті відбулися прем'єри двох циклів пісень – на тексти поета Богдана Бойчука і американської поетеси Емілі Дікінсон, а з інструментальних – Тріо для фортепіяно, скрипки та клярнета і фортепіянова п'єса.

До „A Jorney After Loves" Б. Бойчука (щоб не мати проблем з неточним чи недосконалим перекладом вживатимемо титулів в оригіналі) В. Балей написав музику до англійського тексту у перепіві Дейвида Ігнат'єва, з намаганням зберегти сильний слов'янський акцент. Цикл складається з восьми пісень ностальгійного характеру, в яких вокальна лінія розкладена на весь реґістер баритона зі значним числом мелізмів. Слов'янський акцент композитор осягнув, мабуть, тим, що другу пісню написав у формі української „думи".

Співак Тод Фіцпатрік співзвучно до тексту пісні модулював свій голос то драматичними, то лірично-сумовитими тонами під досконалий акомпаніямент автора. „The Emily Dickinson Songbook" (2001) складається з шести пісень, теми яких в більшості торкаються жалю, любови, смерти. Авторка останніх 40 років життя не виходила зі свого дому, жила самітньо, спілкувалася листовно тільки з трьома особами. Беручи до уваги незвичайну постать поетеси, яку багато людей уважає екстравагантною, треба признати, що вона у своїх поезіях висловила багато істин нашого буття. В. Балей знайшов дуже влучний підхід до метафоричних поезій, пишучи музику для своїх самостійних виконавців, – вокалу і фортепіяна. Ерудиція сопрано Люсі Шелтон відзначалася при виконанні і не раз незвичними інтервальними скоками, які не кожній співачці під силу.

Між циклами пісень були дві інструментальні композиції у виконанні ансамблю модерної музики „Контінуум" (Аірі Йошіока – скрипка, Дейвид Ґрешам – клярнет і Джоел Сакс – фортепіяно). Сюїта складається з чотирьох частин, з яких три інспіровані картинами Ґофена, Родена і кінематографа Берґмана. Це сильно вражаюча музика, партії яких подекуди мають самостійні лінії та відмінні ритмічні взори, неначе вони не мають між собою нічого спільного. Подібно як фортепіянова п'єса, яку виконав Джет Дістлер, яка написана неначе дует для двох піяністів, які грають в різних площинах і щойно в кінці злучається в одне.

Вірко Балей (1938 р. н.) – це перший американський композитор українського походження, творчість якого увійшла в музичний фонд. Музичну освіту він здобув в Америці і належить до композиторів, які мають власну музичну мову. В. Балей поєднує різнорідні технічні прийоми та ідейні спрямування з зацікавленням до мистецтва й літератури, яка робить його музику цікавою як своєю конструкційною формою, так і звуковою відмінністю.

Богдан Марків

Хроніка...

(Закінчення зі стор. 22)

України „опинився у ролі дурника“ – про це пише „Файненшил Таймс“ у великій статті під назвою „Люди танцюють на вулицях, у той час, як народжується нова нація“.

Понеділок, 6 грудня

* На переговорах В. Ющенка, Л. Кучми і західніх провідників обговорюються два варіянти виходу з політичної кризи. Перший – це „малий пакет“, який передбачає ухвалення змін до закону про вибори для унеможливлення фальсифікацій і зміну складу Центральної виборчої комісії. Цей варіянт більше підтримують В. Ющенко і західні державні діячі. Другий варіянт – „широкий пакет“, він передбачає ухвалення змін закону про вибори, зміну ЦВК і відставку В. Януковича. Цей варіянт підтримують Л. Кучма і В. Литвин.
* Прем'єр-міністер В. Янукович заявив, що не подає у відставку, а йде у відпустку, щоб мати можливість активніше зайнятися своєю виборчою кампанією. В інтерв'ю для телеканалів „НТН“ та „Україна“ прем'єр сказав: „Єдине, що я прошу – дайте допрацювати цьому складові уряду до кінця виборів“. Пішовши у відпустку, прем'єр-міністер зробив неможливою свою відставку, оскільки закон забороняє звільнення працівника в період його тимчасової непрацездатности, а також у період перебування працівника у відпустці.
* В. Янукович назвав акції протесту проти фальсифікації виборів „політтехнологією за участю спецслужб“. „Ці люди беруть величезний гріх і вони ще відповідатимуть перед Богом. Я можу сказати тільки одне – як показує історія, жодне зовнішнє втручання на землі України не має шансів на успіх“. В. Янукович також сказав, що „ніякої революції в Україні нема. І в нинішніх умовах не може бути. Під час революції зламу існуючого ладу бажає більшість громадян країни, і не одні лише студенти або підлітки, або жителі окремо взятих нечисленних реґіонів, які в силу своїх емоцій, можливо, віку або недосвідчености іноді хочуть яскравих шоу“, – сказав В. Янукович.
* Від 26 листопада працівники Секретаріяту Кабінету міністрів, зокрема пресової служби уряду, не можуть потрапити на місця праці через заблькування будинку Кабміну учасниками акцій громадської непокори.
* „Наша Україна“ і фракції колишньої депутатської більшости узгодили пакет змін до Конституції, зокрема до закону про вибори президента. Ці зміни набудуть чинности 1 вересня 2005 року – у випадку, якщо на той час будуть схвалені в цілому зміну до Основного закону про місцеве самоврядування. Якщо станом на 1 вересня 2005 року законопроєкт про місцеве самоврядування прийнято не буде, то зміни до Конституції вступлять в дію з 1 січня 2006 року.
* „Наша Україна“ висунула додаткові вимоги, після дотримання яких вона буде готова підтримати політреформу. Серед цих вимог – відставка Генерального прокурора Геннадія Васильєва, міністра внутрішніх справ Миколи Білоконя, а також губернаторів Донецької, Луганської, Харківської, Закарпатської та Сумської областей.
* Центр сучасного мистецтва „Дах“ розпочав акцію „Лист українського народу Путінові“. Біля входу до Оперної студії Київської консерваторії розташовано два оранжевих полотнища довжиною 60 метрів, і кожен може написати на них свої думки та побажання, адресовані російському президентові В. Путінові, який дозволив собі відверте втручання у внутрішні справи незалежної Української держави.
* Британська консервативна газета „Таймс“ у статті „Леонідові Кучмі потрібний імунітет“ пише, що Л. Кучма „намагається одержати запевнення, що його не будуть переслідувати в карному порядку у зв'язку з корупцією протягом 10-річного перебування на посаді президента і також у зв'язку з жахливим вбивством Георгія Ґонґадзе“.
* На обласному державному телеканалі „ЛОТ“ в Луганську показують антиющенківську відеорекляму з такими словами: „Попереджуємо: жовтогарячий колір шкодить здоров'ю“. Ця реклама супроводжується музичним фраґментом з „Диких танців“ Руслани, при цьому на екрані виникає напис: „Нас 15 мільйонів“. На цьому ж телеканалі щодня триває телемаратон „Вибори-2004“, де звучать неприховані образи на адресу провідників опозиції, зокрема В. Ющенка.

Вівторок, 7 грудня

* Відразу після засідання Ради міністрів ОБСЕ, яке відбувалося в Софії, Болгарія, міністер закордонних справ Росії С. Лавров пояснив, чому Росія проіґнорувала об'єднані зусилля американських і европейських дипломатів щодо випрацювання декларації про президентські вибори в Україні, – тому, мовляв, що це може пошкодити софійським переговорам. Раніше Росія відмовилася підписати підсумкову декларацію ОБСЕ щодо координування міжнародних зусиль, спрямованих на вихід України з політичної кризи.
* Тарас Чорновіл, який очолив передвиборчий штаб В. Януковича, після того, як його зі скандалом 29 листопада залишив Сергій Тигіпко, заявив, що Л. Кучма готовий підтримувати В. Ющенка, а зять Л. Кучми Віктор Пінчук „фінансував кампанію В. Ющенка“. У відповідь на цю заяву Микола Томенко сказав, що „Янукович переживає серйозну кризу свого оточення“. І це виглядає на правду, оскільки координатор парляментської більшости і головний речник штабу В. Януковича Степан Гавриш заявив, що більше не братиме участи у виборчій кампанії В. Януковича.
* Відомий футболіст, чемпіон України та Англії, екс-капітан київського „Динамо“ Олег Лужний приїхав до Києва підтримати В. Ющенка. Це вже друга поїздка футболіста в Україну за час президентської виборчої кампанії. О. Лужний повідомив, що у Англії суспільна думка – на боці В. Ющенка. „Всі знають та говорять, що на виборах президента України була фальсифікація“, - сказав футболіст. Він розповів, що разом з представниками української громади в Англії намагався потрапити на авдієнцію до англійського прем'єра Тоні Блера, але вдалося поговорити лише з його секретарем. „Ми дуже емоційно поспілкувалися з цією людиною та просили зробити все можливе, аби демократичні зміни в Україні було підтримано“, - сказав О. Лужний.
* Представники Миколаївських підприємств свідчать про тиск та використання адмінресурсу під час виборів. Зокрема підприємство „Зоря“ отримувало неодноразові погрози про відмову у приватизації підприємства, якщо трудовий колектив не підтримає на виборах В. Януковича. Примусові поїздки до Києва на підтримку провладного кандидата організовувались на підприємстві „Океан“ та Миколаївському міському торговому порту.

Середа, 8 грудня

* Близько трьох тисяч прихильників Віктора Ющенка вирушили з Майдану Незалежности до будинку Верховної Ради для її подальшого пікетування. Перед цим до них звернувся депутат Верховної Ради Юрій Луценко. Він закликав прихильників Ющенка йти через Европейську площу до Верховної Ради, де „буде вирішуватися особливе завдання Майдану. Він також закликав учасників акції не вірити чуткам щодо розбіжностей між учасниками Комітету національного порятунку з приводу голосування за внесення змін до закону про вибори президента. „Владі вигідно розсварити у першу чергу Майдан“, - сказав Луценко. Понад 10 тис. учасників акції громадянської непокори зібралися біля будинку Верховної Ради України.
* Перед депутатами ВР виступив Президент Л. Кучма, який зазначив, що в Україні „не раз виникали кризові явища, але завжди вистачало волі і розуму, щоб знайти єдино правильне рішення, яке було підтримано спочатку парляментом, а потім підтверджене суспільством...Ми не раз чули слова, що не повинно бути переможців і переможених, а виграла Україна. Хочу додати, що потрібно, щоб також не було принижених... Багато пам'ятають, як приймалась Конституція. З деяких питань, здавалося, ніколи не знайдемо конституційну більшість, ми постатейно голосували питання про мову, герб, прапор. І парлямент був тоді трошки інший, але Конституція була прийнята“, - зазначив Л. Кучма, висловивши сподівання, що так буде і цього разу... „Тоді я прийшов з таким розумінням і сьогодні також. Це рішення потрібне Україні“, - наголосив він.
* Верховна Рада внесла зміни до Конституції, затвердила проєкт змін до Конституції щодо місцевого самоврядування й внесла зміни до закону про вибори президента. Перед цим Л. Кучма погодився на умови „Нашої України“ і прийняв відставку Генерального прокурора Генадія Васильєва. Відразу після цього депутати буквально вигнали з Центральної виборчої комісії Сергія Ківалова й Валерія Бондика. За багатостраждальний „пакет“ проголосувало 402 народних депутати, з них 78 депутатів „Нашої України“, 1 - депутат від бльоку Ю. Тимошенко.
* Після голосування проєкти підписали голова Верховної Ради В. Литвин та Президент Л. Кучма. В. Литвин назвав рішення парляменту „актом консолідації та примирення“. Закон 4180 (внесення змін до Конституції) передбачає перехід від президентсько-парляментської до парляментсько-президентської форми правління, формування уряду коаліцією депутатських фракцій, продовження повноважень парляменту до 5 років. Документом розширюються повноваження Верховної Ради, яка одержить право призначати прем'єр-міністра, міністрів оборони, закордонних справ за поданням президента, а також за поданням прем'єр-міністра - інших членів

Посвідчення учасника „Помаранчевої революції“
Фото: Л. Коваленко

уряду. Зміни до Конституції вступають в силу з 1 вересня 2005 року.
* Зміни до закону про вибори покликані знизити рівень можливих фальсифікацій і зловживань під час майбутньої виборчої кампанії. Зокрема у цьому законі йдеться про новий принцип формування дільничних виборчих комісій. Зменшується також число відкріпних посвідчень до 0,5 відс. (було 4 відс. від числа виборців). При одержанні відкріпного посвідчення виборцеві в пашпорті або іншому документі, що засвідчує його особу, буде ставитися відповідна оцінка, що повинна погашатися на дільниці, коли він проголосує за таким посвідченням. Крім того, голосування вдома дозволяється тільки інвалідам 1-ої групи, нездатним пересуватися самостійно, за наявности відповідної заяви і документу, що підтверджує інвалідність.
* Верховний представник Европейського Союзу з питань єдиної зовнішньої політики й політики безпеки Хав'єр Солана висловив думку, що недавнє застереження президента Росії Володимира Путіна щодо Заходу від втручання у внутрішні справи України „іде занадто далеко“. Представник ЕС мав на увазі висловлення глави російської держави в Анкарі: „Я не хочу, щоб, як у Німеччині, де відбувся поділ на „західників“ і „східняків“, в Україні з'явилися люди першої й другої категорії. Причому люди першої категорії мають можливість жити за стабільними демократичними законами, а людям з, так би мовити, темними політичними кольорами шкіри добрий, але суворий дядько в корковому шоломі буде вказувати політичну доцільність, за якою вони повинні жити. А якщо тубілець буде заперечувати, то його покарають за допомогою ракетно-бомбового кийка, як у Белґраді“. В інтерв'ю французької радіостанції „Европа-1“ Х. Солана відзначив: „Це висловлювання йде занадто далеко. Стурбованість Европи полягає в тому, щоб в Україні відбувся справжній виборчий процес, проведений добре й без фальсифікацій. Свого кандидата в нас немає...Путін під час другого президентського мандату став більш відвертим, і можливо, більш рішучим, у нього більше стурбованости щодо сусідів: такі країни, як Україна, Молдавія, Грузія стали об'єктами заклопотаности Путіна скоріше тепер, ніж раніше“, - сказав Х. Солана і підкреслив, що в президента Росії „немає права втручатися у внутрішні справи України, як його немає й у нас“.

Виставка творів Ореста Поліщука

ВАШІНҐТОН. – 13–14 листопада відбулася виставка мистецьких праць Ореста Поліщука у залі собору Пресвятої Родини. Виставку влаштував 78-ий Відділ Союзу Українок Америки ім. Олени Степанів.

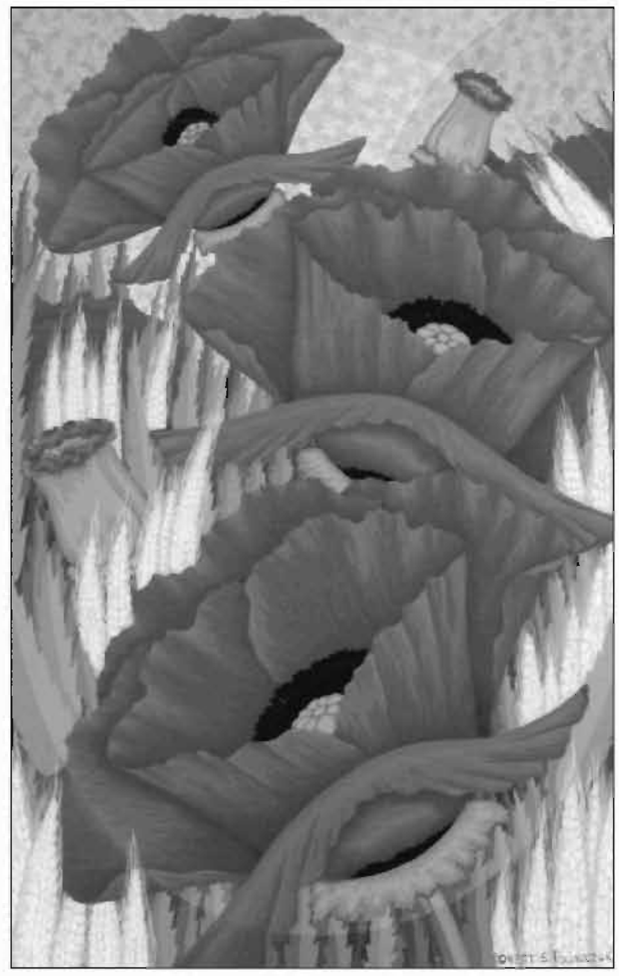
Відкрила виставку голова відділу Марта Терлецька, яка привітала присутніх та передала слово мистцеві О. Поліщукові, котрий коротко розповів про свою творчість. Опісля численні відвідувачі оглядали та купували виставлені акварелі, ґваші, олії та дереворити. В тематиці переважали барвисті квіти та гуцульські мотиви.

Орест Поліщук народився у Львові, а в 1949 році оселився з батьками в Балтіморі. Згодом він закінчив студії при Мерилендському університеті ступенем бакалавра та маґістра з мистецтва, зі зосередженням в скульптурі. Від 1969 року він є професором мистецтва та навчає скульптури в Монтґомері-коледжі в Раквілі, Мериленд. Впродовж 34 років він показував свої твори в численних особистих та групових виставках у США та в Канаді, де одержав багато нагород. З частиннного доходу виставки відділ вислав 200 дол. на Фонд СУА „Молоко і булочка" для потребуючих школярів в Україні.

Христина Шипилява

Орест Поліщук. „Весілля".

Орест Поліщук. „Маки".

НОВІ ВИДАННЯ

З любов'ю до рідного краю

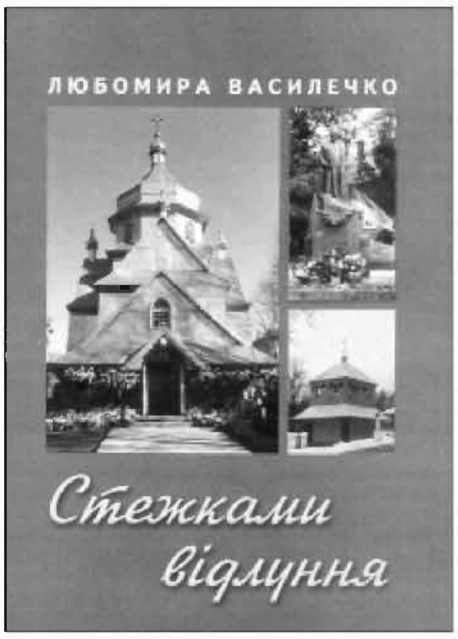
„Стежками відлуння" – це назва книжки Любомири Василечко, яка вийшла у видавництві „Нова зоря" в Івано-Франківську. Ця 285-сторінкова праця народознавчого характеру написана на місцевому матеріялі,

На прикладах народних свят, вечорниць, звичаїв та обрядів, широкого розмаїття промислів та ремесел авторка насичувала оповіді персонажів народною мудрістю, філософським світосприйняттям, неперевершеним гумором.

Володіючи художніми засобами, авторка зацікавлює читачів життєвими історіями своїх невигаданих персонажів. Вона прагне вдихнути в молодше покоління повагу і любов до своєї історії, культури, нації. Також звернутись до тих, у кого живе національна пам'ять та в кого вона захиталась в часи тоталітарної системи.

Неповторні у своїх скарбах народні пісні, коломийки, прислів'я, придибашки промовляють до нас діялектними говірками, зберігаючи оригінальність соковитої народної мови.

Щоб краще донести до сучасників подих минулого – побут, історію, культуру, національну ношу та звичаї – зворушити найглибші струни душі, а також доповнити літературні та історичні описи, Л. Василечко використала перлини-фотографії талановитого художника-фотографа, літописця рідної землі – Ярослава Коваля.

Відгук на книжку „Стежками відлуння" написав відомий письменник та головний редактор всеукраїнського народознавчого часопису „Берегиня" Василь Скуратівський.

Любомира Василечко – автор путівника „Цінівський історико-краєзнавчий музей", книг „Шуткова неділя", „Літописець рідного краю", збірки поезій „Розвіяні долі".

Книжку „Стежками відлуння" можна придбати за 12 дол. (з пересилкою) за адресою: Luba Vasylechko, 4255 Post Drive, Flint, MI 48532.

Д-р Любомир Коваль,
Флінт, Мишиґен

Підручник „Українська культура" проф. Ігоря Мірчука

Ігор Мірчук. „Українська культура". Ню-Йорк, Шкільна рада, 2004, 258 ст. (8 сторінок кольорових ілюстрацій).

Ця праця – перший том запляннованого підручника для вищих кляс шкіл українознавства і містить лекції з етнографії чи народознавства (ст. 1 – 125) та архітектури (ст. 126–249) для перших двох вищих кляс. В першій частині 20, а в другій – 18 лекцій. Після кожної частини – матеріяли для повторення, словник, який пояснює трудні слова, з англійським перекладом і бібліографією. Підручник має багато ілюстрацій й 8 сторінок кольорових фотографій.

В першій частині автор подає інформації про етнографічні реґіони України, традиційні заняття, звичаї та обряди, село, хату, їжу й одяг. Окремо подані дохристиянські вірування та народні звичаї за циклами: писанки, кераміка, вишивка й різьба. Після кожної лекції подані пояснення, вправи для учнів та творчі завдання. Є й хрестиківки, „кросворди" і графіки, що роблять підручник сучасним.

В другій частині автор пояснює поняття культури й ранню архітектуру в Україні. Багато зосереджується на княжій добі. Тоді йде ренесанс, романський та ґотичні стилі. Бароко займає кілька розділів, а опісля йдуть рококо та клясицизм й XIX–XX ст. Дерев'яна архітектура має свій розділ.

Цікаві є три розділи про різьбу та дискусія про творчість Олександра Архипенка і її значення в світовій архітектурі. Все це – з багатьма ілюстраціями й вправами для учнів. Окремо додано словник з архітектури й скульптури та довші повторення для обох частин. Також є загальний словник для кожної частини.

Сам автор викладає культуру в американськім коледжі та вчив у Школі українознавства у Філядельфії. Він знає, що цікавить дітей, і тому матеріял подано стисло, за пунктами. Подано кілька довших цитат з творів Килимника про „Квітку папороті", описи Києва X–XIV ст. та з „Собору" О. Гончара.

Шкільна рада рекомендує книжку проф. І. Мірчука, „Українська культура" для перших двох вищих кляс. Сподіваємося, що в 2005 році появиться другий том, присвячений музиці, театрові, й мистецтву – для наступних кляс.

Замовляти підручник можна в Шкільній Раді: Educational Council POB 391 – Cooper Station New York, NY 10276. Тел.: (212) 477-1200.

Шкільна Рада

Пам'яті Соловецького етапу

Убієнним синам твоїм
І всім тим,
Що будуть забиті,
Щоб повстати в безсмертнім міті
Всім
Їм
– Осанна!

Євген Плужник.
Поема „Галілей“. (Автор помер на Соловках 2 лютого 1936 року).

Ці трохи перефразовані слова – „Убієнним синам України“ – вибиті на триметровому козацькому хресті сірого ґраніту, що постав 6 жовтня в урочищі Сандармох на півдні Карелії. 9 жовтня було відслужено Літію по розстріляних 27 жовтня-4 листопада 1937 року 1111 в'язнях Соловецької тюрми особливого призначення (СТОН), серед яких було 286 українців: поет-неоклясик професор Микола Зеров, творець театру „Березіль“ Лесь Курбас, драматург Микола Куліш, міністер освіти УНР Антон Крушельницький та його сини Остап і Богдан, письменники Валер'ян Підмогильний, Павло Филипович, Валер'ян Поліщук, Григорій Епік, Мирослав Ірчан, Марко Вороний, Михайло Козоріз, Олекса Слісаренко, Михайло Яловий, історики академік Матвій Яворський, професор Сергій Грушевський, науковці Михайло Павлушков, Василь Волков, Петро Бовсунівський, Микола Трохименко, творець Гідрометеослужби СССР, голяндець родом , професор Олексій Вангенгайм, міністер фінансів УСРР Михайло Полоз – майже всі за списком „українських буржуазних націоналістів“, які нібито на Соловках об'єдналися в „Український центральний блок“... Вони стали жертвами наймасовішої за всю совєтську епоху, „єжовської чистки“ суспільства від категорій населення, які, на думку керівництва СССР, не годилися для будівництва комунізму.

2 липня 1937 року Політбюро ЦК ВКП(б) схвалило постанову „Про антирадянські елементи“, якою секретарям обласних, крайових, республіканських організацій та представникам НКВД пропонувалося в п'ятиденний термін створити „особливі трійки“ і визначити кількість осіб, що підлягають розстрілу або висланню. Операція розпочиналася 5 серпня 1937 року і мала тривати 4 місяці. Насправді ж вона була припинена за рішенням Політбюро ЦК ВКП(б) 15 листопада 1938 року. За 15 місяців цієї кампанії „особливі трійки“ без розслідувань, судів, прокурорів, захисників і здебільшого без самих звинувачених винесли 681.692 смертні вироки – списками. Вироки виконувалися негайно. Цілком у дусі настанови творця совєтської держави В. Леніна, який учив: „Будьте зразково нещадними. Розстрілювати, нікого не питаючи і не допускаючи ідіотської тяганини!“

На кожну республіку, область, район спускалися „ліміти“ на репресування за двома категоріями (перша – розстріл, друга – ув'язнення, зі співвідношенням 3 до 1). „Знизу“ посипалися звіти про перевиконання „лімітів“, розгорнулося „соціялістичне змагання“ за їх перевиконання, прохання й вимоги збільшити „ліміти“, особливо за першою категорією, висувалися „зустрічні плани“. Так, народний комісар внутрішніх справ УСРР Ізраїль Леплевський тричі звертався за таким збільшенням, а після його розстрілу новопризначений у січні 1938 році в. о. наркома Александр Успенський – двічі. І Москва їх клопотання задовольняла.

Дія „трійок“ поширилася на всі категорії населення. Під репресії потрапили „куркулі“, „кримінальники“, „контрреволюціонери“ різних відтінків, „повстанці“, „церковники“, „шпигуни“, „троцькісти“, „диверсанти“, „шкідники“, „буржуазні націоналісти“, тобто й українська інтелігенція, яка, за визначенням Сталіна, „не заслуговувала довір'я“...

Безперечно, репресії зачепили всі народи, що мали нещастя залишитися в російській імперії під новою назвою СССР. Та все ж чи не найбільше постраждав український народ, бо він, з його глибокою релігійністю, волелюбністю, потягом до самостійного господарювання увесь не годився для будівництва комунізму. Його слід було замінити.

На виконання згаданої постанови, „чистка“ відбулася в концтаборах та тюрмах. Так, начальник Соловецької тюрми особливого призначення Іван Апетер одержав наказ скласти список на розстріл 1825 в'язнів. Одна група, 507 в'язнів, була розстріляна під Ленінградом 8 грудня 1937 року, 200 (насправді 198) – на Соловках 14 лютого 1938 року. Доля ж так званого „Соловецького етапу“ стала відомою щойно в 1997 році: 27 жовтня, 1, 2, 3 і 4 листопада 1937 року капітан Михаїл Матвеєв розстріляв 1111 соловецьких в'язнів в урочищі Сандармох – „обичном мєстє расстрєлов“ на півдні Карелії, неподалік Біломорканалу, там, де в 150 ямах уже покоїлися біля 8 тисяч жертв – будівників Біломорканалу, карелів, фінів.

Пам'ятник „Убієнним синам України“ в урочищі Сандармох на півдні Карелії. Автори Микола Малишко та Назар Білик.
Фото: Юрій Дмитрієв

До „Соловецького етапу“ Апетер добрав інтелігенцію практично всіх народів СССР, ув'язнену на Соловках. Так якраз напередодні 20-річчя „Великої Жовтневої соціялістичної революції“ була скріплена кров'ю жертв „дружба народів“... Це були люди, які ще створили б неоціненні духовні скарби, володіючи якими, ми стали б урівень з іншими цивілізованими народами. Сама присутність таких людей у суспільстві робить його кращим. Але постріли малограмотного ката Матвеєва – виконавця волі чужої, глибоко ворожої нам російської комуністичної влади – змінили хід нашої історії...

(Закінчення на стор. 28)

Пам'яті ...

(Закінчення зі стор. 27)

Сандармох знайшли за архівними документами та ідентифікували на місцевості 1 липня 1997 року Карельський та Санкт-Петербурзький „Меморіяли", а саме Юрій Дмитрієв, Веніамін Іофе та Ірина Рєзнікова-Фліге. Уперше 27 жовтня того року загиблі були належно вшановані. Тоді в Сандармох їздили Лариса Крушельницька, Іван Драч, кобзар Микола Литвин, диякон Павло Бохняк, журналісти Борис Гривачевський та Володимир Щербина. За два дні художник Микола Малишко вирубав невеликого дубового хреста з Плужниковими словами „Убієнним синам України". Його привіз у Сандармох Євген Сверстюк. Тепер поруч на галявині вже стоять великі польський та російський хрести, мусульманський пам'ятний знак, а в лісі – з півтори сотні карельських. При вході в меморіял споруджено пам'ятник з написом „Люди, не убивайте друг друга". Санкт-Петербурзький „Меморіял" привіз сюди великий камінь-валун із Соловків.

Відтоді щороку 5 серпня в урочищі Сандармох та 7 серпня на Соловецьких островах проводяться Дні пам'яті жертв політичних репресій. Збираються нащадки розстріляних, громадськість багатьох країн, приїздять консули Фінляндії, Польщі, Німеччини, України. Минулого 2003 року сприяннями бльоку Віктора Ющенка „Наша Україна" у Сандармох і на Соловки автобусом їздила експедиція з 50 осіб, шестеро з них – нащадки там загиблих, багато молоді, журналістів. Цього року, знову ж таки сприяннями В. Ющенка, у Сандармосі та на Соловках побувало 10 осіб.

Втішно, що цього року саме в Сандармосі постав перший професійний пам'ятник українським політв'язням поза Україною – на території колишнього СССР, засіяного українськими кістками. Споруджений він завдяки зусиллям українців України, Карелії, США, Канади і всього світу, в тому числі й читачів газети „Свобода", у якій Надія Світлична в липні ц.р. опублікувала відозву збирати кошти на пам'ятник.

Ідея пам'ятника почала здійснюватися завдяки грошовій підтримці сина розстріляного в Сандармосі українського мовознавця Миколи Трохименка – Веніаміна Трохименка, який живе нині в США. Наукове товариство ім. Миколи Трохименка, Всеукраїнське товариство політичних в'язнів і репресованих, Київський державний інститут декоративно-прикладного мистецтва і дизайну ім. М. Бойчука та редакція вісника „Ант" організували відкритий конкурс на проєкт пам'ятника в Сандармосі. 30 жовтня 2002 року в Інституті ім. Бойчука були підбиті його підсумки. Переможцями визнані були лавреат нагороди ім. Василя Стуса художник Микола Малишко та 25-літній випускник цього інституту скульптор Назар Білик. Їм запропоновано було об'єднати свої проєкти в один.

Але справа не рухалася, доки за неї не взялося Карельське республіканське товариство української культури „Калина" на чолі з великою подвижницею українського духа Ларисою Григорівною Скрипниковою. Перші внески на майбутній пам'ятник Товариство зібрало прямо в урочищі Сандармох 5 серпня 2003 року – в День пам'яті жертв політичних репресій. У березні 2004 року Лариса Скрипникова як член Української Всесвітньої Координаційної Ради приїхала до Києва. Зібралася Громадська група підтримки спорудження пам'ятника, яка схвалила ідею гранітного козацького хреста на могилі з валунів. Цю ідею підтримав Віктор Ющенко, з яким зустрілася Л. Скрипникова. Він надав грошову підтримку. Не всі знають, що його батько як невільник працював на початку 1930-их років зовсім поруч, на будівництві Біломорсько-Балтійського каналу, де загинуло сто тисяч в'язнів, а деякі були розстріляні в Сандармосі. Батько уцілів і в Освєнцімі: у день визволення там було всього 97 живих в'язнів.

За весну й літо Микола Малишко та Назар Білик розробили проєкт. Про задум і збирання коштів оповістила українська преса. Найбільші внески надійшли від Веніаміна Трохименка, української громади Карелії, бльоку „Наша Україна", СКУ (завдяки голові Київського „Меморіялу" Романові Круцику та голові Українського культурного центру Богданові Федораку), велику суму в Америці через газету „Свобода" зібрала лавреат нагороди ім. Т. Шевченка Надія Світлична, у минулому – політв'язень. У її поки що неповному списку понад 50 осіб.

Від одержання ділянки землі 12 грудня 2003 року до спорудження Хреста минуло зовсім небагато часу, а треба ж було організувати роботу, зібрати кошти, роздобути матеріяли, транспорт – ці численні турботи впали на плечі Лариси Скрипникової та її сподвижників Миколи Ковтуна, Віктора Крисевича, Віктора Могутіна, Олега Мисилюка, які працювали так само одержимо й безкорисливо. Допомагав директор Музею м. Медвежогорська Сергій Колтирін, усіляко сприяли голова місцевого самоврядування Володимир Карпенко (українського цвіту – по всьому світу!) та його заступник Віктор Михайлов. Слід сказати, що Л. Скрипниковій багато робіт вдалося організувати добродійно – люди бачили, що їй болить ця рана народна, тому їй вірили і допомагали, бо це справа честі кожної порядної людини, громадянина.

З українських громадян внесли від чесних трудів своїх Валерій Єрмоленко з Комсомольська на Полтавщині, кияни Ніна Марченко, Олександер Сугоняко, Євген Сверстюк, Емілія Чернова, Сергій Шевченко, Віра Лісова, члени Київського „Меморіялу", гостя з Канади Олександра Ковальська. Козацький хрест був вирізаний механічним способом із брили сірого граніту на заводі в місті Кондопога, що за 60 км від столиці Карелії Петроскої (Петрозаводська). Від 23 серпня до 14 вересня автори Микола Малишко та Назар Білик працювали там, вибили напис і групу скульптурних портретів, між яких упізнаються Лесь Курбас, Микола Зеров, Валер'ян Підмогильний, Антін Крушельницький, Микола Куліш, Марко Вороний. 6 жовтня хрест був установлений у Сандармосі з участю М. Малишка і 9 жовтня освячений. Цим Карельське товариство української культури „Калина" довершило велику справу.

У річницю початку розстрілів, 27 жовтня, в Києві біля пам'ятника Лесеві Курбасу о. Валерій Копійка, теж „соловчанин", справив Панахиду, відбулося віче пам'яті „Соловецького етапу". 3 листопада в Інституті ім. М. Бойчука відбулася науково-практична конференція „Соловецький етап-37". З доповідями виступили народний депутат України, голова Всеукраїнського „Меморіялу" ім. В.Стуса Лесь Танюк, професори Юрій Шаповал, Микола Роженко, доктори наук Михайло Селівачов, Сергій Білокінь, Євген Сверстюк, лауреат Національної нагороди ім. Т. Шевченка Надія Світлична. Керівник пресслужби СБУ полковник Сергій Шевченко розповів про друге видання книги „Остання адреса", голова Київського „Меморіялу" Роман Круцик представив музейну експозицію „Українські Соловки", де в документах і фотознімках розкривається історія однієї з найбільших трагедій України. Були присутні Веніамін Трохименко зі США, Рада Полоз із Москви, Валентина Бовсунівська з Києва, чиї батьки загинули в Сандармосі рівно 67 років тому, 3 листопада 1937 року.

Промовці наголошували: „Сандармох стався тому, що неукраїнський за складом і духом уряд Радянської України у 1920-30-их роках здав Україну Росії. Він навіть своїх в'язнів не мав права утримувати на своїй території. Тим самим трагічним шляхом національної зради веде нас зараз неукраїнський уряд Л. Кучми – В. Януковича, здаючи одну за одною позиції України Росії, яка відверто стала на шлях реставрації імперії".

Василь Овсієнко

УКРАЇНСЬКА БУДІВЕЛЬНА ФІРМА

1. Більше ніж 25 років будівельної практики.
2. Говоримо по-англійськи і по-українськи.
3. Забезпечені повністю страхівкою.
4. Будуємо на нашій або на Вашій площі.
5. Високо кваліфіковані працівники.

Будуємо в North Port, Venice, South Venice, Englewood.

ІГОР ГРОНЬ, президент (941) 270-2413

ЛЮБОМИР ЛУЖНЯК, заст. президента (941) 270-2411

TRIDENT DEVELOPMENT CORPORATION

ALBATROSS TRAVEL, Inc.

LOT — WESTERN UNION

- Квитки на місцеві і міжнародні літаки;
- вакації в Мексику, на Караїбах і Гаваях;
- подорожі на люксусових кораблях;
- пересилку грошей через „WESTERN UNION"
- квитки на літаки з **НЬЮ-ЙОРКУ до:**

„FINNAIR"		„AEROSVIT"	
Ст. Пітербург	$660 + податок (RT)	Київ	$645 + податок (RT)
Москва	$610 + податок (RT)	Львів	$725 + податок (RT)
Рига	$610 + податок (RT)	Івано-Франківськ	$725 + податок (RT)
Вільно	$610 + податок (RT)	Одеса	$725 + податок (RT)

„**MALEV**" (Мадярська авіялінія) до Києва – **$ 560 + податок (RT)**

74 Nassau Ave., Brooklyn, NY 11222

Tel.: **(718) 383-7211 • (718) 383-0083**

Fax: **(718) 349-1767 •** Free tel.: **1-800-603-7973**

http://www.albatravel.com e-mail:albatravel@aol.com

ПАЧКИ В УКРАЇНУ

79¢ за фунт

DNIPRO CO.

В наших крамницях можна придбати авіяквитки в Україну та з України, зробити візи до України.
До вибору 99 взірців хусток!
Телефонні картки: 100 хв. розмови із Україною за $10.

NEWARK, NJ	CLIFTON, NJ	PHILADELPHIA
688 Sanford Ave	565 Clifton Ave	1801 Cottman Ave
Тел.: (973) 373-8783	Tel.: (973) 916-1543	Tel.: (215) 728-6040
(888) 336-4776		

ЗМІНА АДРЕСИ

❑ „Свобода" ❑ „The Ukrainian Weekly"

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

**Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054**

**На зміну адреси проситься долучити $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ**

• ПРАЦЯ •

Шукаю постійної праці у домі старшої особи, яка потребує 24-годинної опіки, сім днів на тиждень в околиці Трентону, Н.Дж. Маю досвід і дуже добрі рекомендації. Прошу тел. у вечірніх годинах: **1-919-362-1073.** *Розмовляю польською мовою.*

• ДО ВИНАЙМУ •

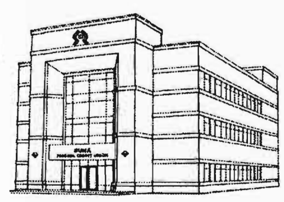
Винаймається 5-кімнатне помешкання (для бездітних.) в двородинному домі, 2-ий поверх. Горішній Newark-Maplewood, NJ, близько крамниць. Автобус до Ню-Йорку.
Тел.: (973) 399-0415

•РІЗНЕ•

Д-р О. Хомчук, **„Церква поза церковною огорожею. Розколи і руйнація Української Православної церкви в пошуках Константинопільського визнання".** Чикаго, 2002, 621 ст., $29 US. ***Ukrainians of America, P.O. Box 573, Westmont, IL 60559.***

НА ПРОДАЖ

*смереки в ціні
10 – 20 дол.
Просимо телефонувати на число:*
(732) 356-6792

SUMA (Yonkers) FEDERAL CREDIT UNION
ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА СУМА

40 Years of Service to Our Members and Ukrainian Community

40 Років на службі членству і громаді

- **Додаткові години урядування**
- **Обслуговуємо від 8:30 ранку до 8 год. веч.**
- **Вікно- каса (Drive Thru) при головному бюрі**
- **ATM 24 години, 7 днів (при головному бюрі)**
- **Зберігальні скриньки (save deposit boxes)**
- **Visa кредитна картка лише 9%**
- **Нові позички**
- **Позички на землю (Vacant Land Loans)**
- **Позички на будову (Construction Loans)**

Висококпрофесійні працівники нашої кредитівки радо допоможуть полагодити Ваші фінансові справи. Ставайте членами Кредитівки СУМА і скористайте із наших найкращих умов.

Головне бюро
Main Office

**125 Corporate Blvd
Yonkers, NY 10701-6841
• Tel: (914) 220-4900 Fax: (914) 220-4090
• E-mail address: SUMAYONFCU@AOL.com
• 1-888-644-SUMA**

Філія в Йонкерсі Yonkers Branch	Філія в Спрінг Валі Spring Valley Branch	Філія в Стемфорді Stamford Branch
301 Palisade Ave Yonkers, NY 10703 Tel: 914-220-4900	16 Twin Ave Spring Valley, NY 10977 Tel: 845-356-0087	39 Clovelly Road Stamford, CT 06902 Tel: 203-696-0498

Український Народний Союз
Ukrainian National Association, Inc.

Низькі Рати!

УНСоюз уділяє своїм членам по доступних відсотках Гіпотечні позички
MORTGAGES

Потелефонуйте сьогодні!
(800) 253-9862 дод. 3036

Ділимося сумною вісткою, що в п'ятницю, 3 грудня 2004 р.
відійшла у вічність наша найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА і БАБЦЯ

бл. п.

ОЛІМПІЯ РОГОВСЬКА

нар. 6 лютого 1931 р. у Середньому, Україна.

ПАНАХИДА відбулася в понеділок, 6 грудня 2004 р. в похоронному заведенні Frank Campbell, New York.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 7 грудня 2004 р. в українській католицькій церкві св. Юра в Ню-Йорку, а відтак на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку залишилися:

чоловік – ВОЛОДИМИР
син – ВОЛОДИМИР
доньки – ХРИСТИНА КОХАН з чоловіком ЯРЕМОЮ
– АДРІЯНА КИЗИК
внуки – АМАНДА
– АДРІЯН, ДІЯНА і МАРКО
ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Її пам'ять!

Родина просить в пам'ять Покійної складати пожертви на український католицький університет у Львові і висилати на адресу: Ukrainian Catholic Educational Foundation, 2247 W. Chicago Ave., Chicago, IL 60622.

У глибокому смутку повідомляємо рідних, приятелів
та пластову громаду, що 6 грудня 2004 р.
відійшов від нас наш найдорожчий
МУЖ, ТАТО, ДЗІДЗІ і БРАТ

бл. п.

МИХАЙЛО САВИЦЬКИЙ

нар. 26 жовтня 1920 р. в Хишевичах, Галичина.

В глибокому смутку залишились:

дружина – МАРІЯ
сини – РОМАН з дружиною МИРОСЛАВОЮ
– БОГДАН з дружиною АНЕТОЮ
– ІГОР з дружиною ХРИСТИНОЮ
внуки – МАРКО
– ДАНИЇЛ
– КСЕНЯ з мужем ЛУКОЮ
сестра – ТАТІЯНА КОРОМЕЦЬ
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді і Україні.

ПАНАХИДА відбудеться 10 грудня 2004 р. в похоронному заведенні Kutch Funeral Home, Trenton, NJ.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться 11 грудня 2004 р. в українській католицькій церкві св. Йосафата в Трентоні, а відтак на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Вічна Йому пам'ять!

Родина просить, замість квітів, складати пожертви
на Патріярхальну катедру в Києві і посилати на адресу:
Roman Sawycky, 1 Scenic Circle, Croton, NY 10520.

Ділимося сумною вісткою з друзями і українською громадою,
що 3 жовтня 2004 р. відійшов у вічність з Божої Волі на 34-му році життя

св. п.

адвокат
МАРКО ОЛЕКСАНДЕР ПЛЕШКЕВИЧ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 9 жовтня 2004 р. в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Баффало, Н.Й. Похований на українському цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Іл.

У глибокому смутку залишені:

батьки – д-р ОЛЕКСАНДЕР і ІВАННА ПЛЕШКЕВИЧІ
сестра – СОНЯ з мужем МАРКОМ ЛИКТЕЄМ
і синочком ЗАХАРІЄМ
брат – ОЛЕСЬ
бабуня – МАРІЯ ДЯКІВ
дідо і баба – ОМЕЛЯН і ЕМІЛІЯ ПЛЕШКЕВИЧІ
правуйко – БОГДАН ЗАЯЦЬ
та рідні в Америці, Канаді, Европі і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Бажаючих вшанувати пам'ять покійного Марка родина
просить складати пожертви на Духовну семінарію св. Духа у Львові
і пересилати на адресу: Dr. Alexander Pleshkewych
128 Quail Hollow Ln., East Amherst, NY 14051.

СЕРЕДОВИЩЕ УКРАЇНСЬКОЇ ГОЛОВНОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ РАДИ
ділиться болючо сумною вісткою з членами
й українським громадянством, що 1 грудня 2004 р.
помер у Рочестері, США, на 78-му році життя

бл. п.

ІВАН ЛИКО

нар. 12 червня 1927 р. у селі Босько, що біля Сянока.

Голова Об'єднання колишніх вояків УПА Америки і Канади.
Вісім років був ув'язнений комуністичною Польщею за участь в Українській Повстанській Армії, член редколегії „Літопису УПА".

Дружині КАТРУСІ, дочкам ІРЦІ й МАРУСІ та синові БОГДАНОВІ
складаємо глибоке співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

---

*За мову і зміст
посмертних
оголошень
і подяк
редакція не
відповідає*

Родина ділиться сумною вісткою, що 26 листопада 2004 р.
відійшла від нас у вічність

бл. п.

ОЛЬГА ҐЕЛЕЦІНСЬКА
(СМОВСЬКА)

Залишена в смутку родина:

чоловік – Інж. ЮРКО
син – ВОЛОДИМИР з дружиною РЕНЕЙ і дітьми АНДЕСОНОМ і АНЕЮ
дочка – КАТРУСЯ ФОНТЕЙН з чоловіком ҐРЕҐОМ і дочками ТЕНЛІ і КЕЙТЛІН
племінниця – МАРІЯ СЕМЕНЮК
швагер – А. СЕМЕНЮК
швагерка – ОЛЕКСАНДРА ҐЕЛЕЦІНСЬКА

Вічна Її пам'ять!

УКРАЇНСЬКЕ ПАТРІЯРХАЛЬНЕ СВІТОВЕ ОБ'ЄДНАННЯ
ділиться сумною вісткою з членами й українським громадянством,
що 21 листопада 2004 р. у Вінніпеґу, Канада, на 91-му році
багатотрудолюбивого життя перенісся у Божу вічність

бл. п.

д-р права МИХАЙЛО МАРУНЧАК

нар. в селі Далешева, що на Городенщині, Західня Україна.

Довголітній провідний член українського патріярхального руху, член основник УПСО, голова Крайової Ради українських організацій за патріярхат Канади, професор Українського Католицького Університету у Римі. Науковий дослідник, автор низки наукових праць, член НТШ й УВАН. Колишній політв'язень польських в'язниць і гітлерівських концтаборів. Провідний член ОУН, Закордонного Представництва і Середовища УГВР і громадських організацій СКВУ, КУК, СУЖ й інших.

Дружині МАРІЇ, дітям, ближчій і дальшій родині Покійного
складаємо глибоке співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок, 23 листопада 2004 р.
відійшла у вічність наша найдорожча
МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ і СЕСТРА

бл. п.

МАРІЯ АННА СПОЛЬСЬКА
з дому ІВАНИЦЬКА

нар. 1 березня 1916 р. у Львові, Україна.

Вдова по св. п. Ярославові Спольському. Передова громадська діячка. Голова Суспільної Служби Українців Канади, філія Торонто (1978 – 1996), голова Пласт-прияту (1970 – 1974), голова ОЖ ЛВУ (1960 – 1964). Як голова ССУК – Торонто, Покійна започаткувала цілу низку програм, що діють і по сьогодні, створила фонд для потребуючих в Україні (Поміч Україні) і для потребуючих у Канаді (Харитативний Фонд), та зорганізувала відпочинково-оздоровчі табори для дітей України. За свою віддану і успішну суспільну працю Покійна була нагороджена численними відзначеннями: Онтарійська Премія Добровольця 1986 р., 1993 р.; Премія ССУК 1986 р.; Премія КУК 1991 р.; Премія СКВУ 1993 р.; Жінка Року (КУК) 1995 р.; почесна Шевченківська Медаля (КУК) 1996 р.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 27 листопада 2004 р. в українській католицькій церкві св. о. Николая в Торонто, а відтак тіло Покійної поховано біля чоловіка на цвинтарі Проспект у Торонто.

В смутку залишилися:

син – ЮРІЙ з дружиною МАРУСЕЮ
донька – ХРИСТИНА з чоловіком ТОМОМ УЗЕЛЕМ
син – МИРОН з дружиною РАДОЮ
внуки – ЛЯРИСА, МОТРЯ і ДАНИЛО СПОЛЬСЬКІ
– СТЕФАН і РЕНАТА УЗЕЛИ
правнук – ХРИСТОФОР УЗЕЛ
сестри – СОФІЯ КУЦИЙ
– ЕВА ЛУЖНЯК
брат – ОСИП ІВАНИЦЬКИЙ
та ближча і дальша родина в Канаді, США і Україні.

Вічна Їй пам'ять!

Просимо друзів і знайомих про молитви за спокій Її душі. Замість квітів на могилу, у пам'ять Покійної просимо складати пожертви на:

Ukrainian Canadian Care Centre,
60 Richview Road, Etobicoke, ON, Canada M9A 5E4

або на: Ukrainian Canadian Social Service,
2445 Bloor St. W. Toronto, ON, Canada M6S 1P7.

З великим смутком повідомляємо друзів і знайомих
про те, що 27 листопада 2004 р. на 98-му році життя
відійшла у вічність наша найдорожча
МАМА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п.

паніматка

ОЛЬГА ГУБАРЖЕВСЬКА

нар. 12 липня 1906 р . в Києві, Україна.

В глибокому смутку залишилися:

дочки – ІРЕНА ШВОРЦ
– ЯРОСЛАВА ФРАНЦУЖЕНКО з мужем МИКОЛОЮ
внуки – ОЛЬГА, ВАЛЕНТИНА, АНДРІЙ, РУСЛАН, ОЛЕКСАНДЕР і РОКСАНА
правнуки – КРИСТАЛ, СТІВІ, ДЖАСТІН і ЮЛІЯНА

Вічна Їй пам'ять!

Родина просить замість квітів складати пожертви
на фонд допомоги в Україні
„St. Olha Sisterhood of St. Andrew's Catherdral",
16524 Jilrick St. Rockville MD 20853.

У глибокому смутку повідомляємо, що у вівторок,
30 листопада 2004 р. відійшов у вічність наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО і ШВАҐЕР

бл. п.

ПЕТРО ГАЛЬСЬКИЙ

нар. 12 березня 1915 р. в Україні.

Абсольвент медицини університету в Ґрацу, Австрія.

Залишені в смутку:

дружина – ЛЕОНІЯ
сини – ЮРІЙ
– ПЕТРО
швагерка – СТЕФАНІЯ ЛЕВИЦЬКА з родиною
та ближча і дальша родина в Америці і Канаді.

Вічна Йому пам'ять!

Просимо о молитви за душу Покійного.

В 40-ИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого найдорожчого МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ

бл. п.

проф. д-ра

МИКОЛИ ЧИРОВСЬКОГО

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ з ПАНАХИДАМИ

в українських католицьких церквах:

В Темпі, Аріз., 12 грудня 2004 р.;
в Маямі, Фла., 13 грудня 2004 р.;
в Нюарку, Н. Дж., 13 грудня 2004 р.;
в Етобіко, Онт., Канада, 12 грудня 2004 р.;
у Львові, Україна, 13 грудня 2004 р.;
в Римі, Італія, 13 грудня 2004 р.

В глибокому болю:

дружина – ІВАНКА
сини, синові і внуки – д-р ЛЕВ з МАРІЄЮ, МАРКОМ і ХРИСТИНОЮ
– АРІЯДНА (вдова по д-рові ЮРІЄВІ) з ТАМАРОЮ і ДІЯНОЮ
– о. АНДРІЙ з ГАЛИНОЮ, СОФІЄЮ і ОЛЕКСАНДРОМ
– о. ІВАН з МАРІЄЮ, АНТОНІЄМ і ТАЇСОЮ.

Просимо пом'янути Покійного у своїх молитвах.

Ділимося з громадою сумною вісткою, що 1 грудня 2004 р. в Рочестері, Н.Й. несподівано помер довголітній член і секретар Президії Видавничого комітету та автор і редактор декількох книг „Літопису УПА“

бл. п.

ІВАН ЛИКО „СКАЛА“, „БОГДАН“

нар. 12 червня 1927 р. в с. Босько, Сяніцького повіту на Лемківщині.

Член ОУН від 1944 р. та учасник збройного підпілля в надрайоні „Лемко“ в 1945-1947 рр. Під час рейду на Захід попав в Чехословацький полон, переданий і суджений в Польщі на довгі роки тюрми. Активний в Організації Оборони Лемківщини, Світовій Федерації Лемків, Фундації Дослідження Лемківщини та як голова Об'єднання Колишніх Вояків УПА США і Канади. Похований на місцевому цвинтарі.

Залишив у смутку дружину ТЕКЛЮ з дому ШАРА, сина БОГДАНА та дочок ІРИНУ і МАРІЮ з родинами.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів на могилу Покійного родина просить складати пожертви на Видавничий Фонд „Літопису УПА“.

В-во „ ЛІТОПИС УПА“,
P.O.Box 97, Stn.„C“, Toronto, ON M6J 1M7, Canada

ОБ'ЄДНАННЯ КОЛИШНІХ ВОЯКІВ

Ділиться сумною вісткою з громадою, що 1 грудня 2004 р. в Рочестері, Н.Й. несподівано помер голова Об'єднання колишніх вояків УПА США і Канади

бл. п.

ІВАН ЛИКО „СКАЛА“ „БОГДАН“

нар. 12 червня 1927 р. в селі Босько, Сяніцького повіту на Лемківщині.

Член ОУН від 1944 р., учасник збройного підпілля в надрайоні „Лемко“ в 1945-47рр. Довголітній в'язень чехословацьких та польських тюрем, активний громадський діяч на терені США, довголітній член Головної Управи Об'єднання колишніх вояків УПА та місцевої станиці в Рочестері, Н.Й.

Залишив у смутку дружину ТЕКЛЮ, сина БОГДАНА та дочок ІРИНУ і МАРІЮ з родинами.

Вічна Йому пам'ять!

ГОЛОВНА УПРАВА
ОБ'ЄДНАННЯ КОЛИШНІХ ВОЯКІВ УПА в США і КАНАДІ

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ (ОДВУ)

ділиться сумною вісткою з членством та українською громадою, що 27 листопада 2004 р. відійшов у вічність

бл. п.

інж. ВОЛОДИМИР РІЗНИК

нар. 20 лютого 1910 р. на Тернопільщині.

Член ОУН, співосновник ОДВУ, почесний Голова ОДВУ, ініціятор закупу посілості оселі ОДВУ ім. О. Ольжича в Лігайтоні, Па., громадсько-політичний діяч.

ПАНАХИДА відбулася в четвер, 2 грудня 2004 р. в Farley Funeral Home North Port, FL. Похорон відбувся в п'ятницю, 3 грудня 2004 р. в церкві св. Андрія о 10:30 ранку, а опісля на цвинтар Venace Memorial Gardens на вічний спочинок.

Опечаленій родині складаємо найглибші співчуття.

УПРАВА

В ДЕСЯТУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
трагічного відходу у вічність
нашої найдорожчої і незабутньої
МАМИ і БАБУНІ

бл. п.

ІВАННИ ПРИСТАЦЬКОЇ ШКАФАРОВСЬКОЇ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ СЛУЖБИ БОЖІ

14 грудня 2004 р.

в церквах:

Чесного Хреста, Асторія, Н.Й.;
Монастир св. Йосафата, Ґлен Ков, Н.Й.;
св. Николая, Бруклин, Н.Й.;
св. Вознесіння, Клифтон, Н.Дж.;

19 грудня 2004 р.

в церкві св. Покрови Пресвятої Богородиці, Бедфорд, Н.Й.

„Ти житимеш в серцях наших навіки,
Матусю наша незабутня, єдина.
І думка про тебе нам, – наче ліки,
Як в хату приходить печальна година“.

І. Смаль-Стоцький

В імені покійної Мами діти дарують 300 дол. на Фонд Допомоги Україні.

Просимо згадати Покійну у своїх молитвах.

Вічна Їй пам'ять!

ДІТИ і ВНУКИ

Ділимося сумною вісткою, що 4 грудня 2004 р. відійшов у вічність наш найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО і ДІДО

бл. п.

інж. ЮХИМ ХАРЧЕНКО

нар. 20 січня 1912 р. в селі Подобна.

Покійний був активний у громадському житті, колишній голова УККА в Ґлен Спей, член Світової Організації Українських Політв'язнів, член церковного комітету церкви св. Володимира в Ґлен Спей, Н. Й.

ПАНАХИДА відбулася у вівторок, 7 грудня 2004 р., о год. 3:00 по пол. в похоронному заведенні „Gray Parker“ Port Jervis, NY.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в середу, 8 грудня 2004 р., о год. 9:00 ранку в церкві св. Володимира в Ґлен Спей, Н.Й., а опісля на український православний цвинтар св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Залишені в глибокому смутку:
дружина – ЕВГЕНІЯ
діти з родинами – ВОЛОДИМИР, СТЕФА і ЛІДА
внуки – РОМАН і ЛАРА
та ближча і дальша родина в Україні.
Вічна Йому пам'ять!

Бажаючих вшанувати пам'ять Покійного родина просить підтримати Український Музей.

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040

СТЕФАН ВЕЛЬГАШ
Професійний продавець забезпечення УНС
STEPHAN J. WELHASCH
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
548 Snyder Ave., Berkeley Heights, NJ 07922
Toll Free:1-800-253-9862/3036, Fax: 973-292-0900
E-mail:swelhasch@unamember.com

ОКСАНА ТРИТЯК
Професійний продавець забезпечення УНС
OKSANA TRYTJAK
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext. 3071) • Fax: (973) 292-0900
e-mail: OKRYS@YAHOO.COM

L. Kulynych Cinematic Experience Specializing in Filming
Ukrainian Weddings and Special Events
Web.:www.UkrainianWeddings.com
Tel.: 1 (917) 848-8437

УКРАЇНСЬКИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ЦЕНТР
PALLADA International
ВСІ ВИДИ ІМІГРАЦІЙНИХ СПРАВ
Оформлення Заяв на Лотерію Зеленої Картки за Новими Вимогами
98 Second Avenue, 2nd Floor, New York, NY 10003
Tel.: (2№.42) 387-8683 • (2№.42) 228-3029

ОРКЕСТРА „ЛУНА“
Музика на весілля, забави, фестивалі.
Святкування роковин.
ОЛЕСЬ КУЗИШИН
Тел./Факс: (732) 636-5406
e-mail:dumamuse@aol.com

KOZAK CONSTRUCTION, Co.
Ремонтуємо і переробляємо хати, помешкання, пивниці, паркети, кафлі, шідрак, шпахлювання, малювання.
Тел.: (201) 437-3227 • (646) 279-1910

ARKA COMPANY
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відеокасети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
26 First Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 473-3550

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

АДВОКАТ
ЯРОСЛАВ КУЗЕМЧАК
КОМПЕНСАЦІЇ І ВИМОГИ В НАСЛІДОК АВАРІЙ
- на роботі
- автомобільних
- в публічних місцях
- лікарських помилок

Перша консультація безплатна
Оплату беремо лише після виграші процесу про відшкодування

А ТАКОЖ:
- ВОДІННЯ під впливом алькоголю
- КУПІВЛЯ І ПРОДАЖ нерухомостей
- ПРОЦЕСИ цивільні і кримінальні
- ШТРАФИ
- РОЗВОДИ
- ЗАГАЛЬНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

WELT & DAVID
1373 Broad St., Clifton, NJ 07013
(973) 773-9800

ПРОДАЄТЕ СВІЙ БУДИНОК?
Зателефонуйте до нас!
Купуємо
6-60 родинні будинки
Charles Podpirka
JRC Management LLC
(718) 459-1651

LAW OFFICES OF
ZENON B. MASNYJ, ESQ.
Від 1983
- Серйозні персональні пошкодження
- Купно, продаж нерухомостей (Real Estate and coop-closings)
- Репрезентування комерційної діяльности
- Securities arbitration
- Розводи
- Заповіти-офіціяльні завірення

157 SECOND AVENUE
NEW YORK, NY 10003
(212) 477-3002
(Тільки за попереднім домовленням)

Fregata TRAVEL SERVICE, INC.
250 West 57th St.#1211 New York, NY 10107
Phone: (212) 541-5707 Fax: (212) 262-3220
ECONOMY AIRFARES
Львів/Одеса
450 дол.+tax (round trip)
320 дол.+tax (one way)
Київ
549 дол.+tax (round trip)
375 дол.+tax (one way)
Restrictions Apply

Понад 30,000 читачів тижнево дивиться на реклями!
ОГОЛОШУЙТЕСЯ! ЦЕ ПРАЦЮЄ!

KARPATY
СКОРА ГАРАНТОВАНА ДОСТАВА • FAST GUARANTEED DELIVERY
Export • Import Ltd.

KARPATY TRAVEL
121 Runnymede Road,
Toronto, Ontario Canada M6S 2Y4
1-800-265-7189
в Торонто (416) 761-9105
e-mail: nsemczys@aol.com

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ
ПРОДУКТОВІ НАБОРИ
ЛИСТИ ТА ДОКУМЕНТИ

НАДІЙНО І ШВИДКО до рук адресата в Україну, Польщу та інші держави

ПОДОРОЖНІ ПОСЛУГИ
ВІЗИ • АВІАКВИТКИ
ЗАПРОШЕННЯ до Канади і США
СТРАХУВАННЯ ПОДОРОЖУЮЧИХ

НАЙДЕШЕВШІ МІЖНАРОДНІ ТЕЛЕФОННІ РОЗМОВИ

Пам'ятайте – як посилати, літати, чи телефонувати – то тільки через КАРПАТИ!